

Issued: 15-3-55.



# ANDHRA LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES OFFICIAL REPORT

WEDNESDAY, 17TH MARCH 1954

V  
VOLUME ~~VI~~ No. 6

## CONTENTS

	PAGES
I. Questions and Answers	600—624
II. Adjournment Motion re collection of land tax etc, in Chittoor Dt.	624
III. Budget for 1954-55.	
Voting of Demands for Grants for 1954-55.	
Demand No. XL — District Administration and Miscellaneous.	625—632
Demand No. XXXII — Community Development Projects.	632—704

PRINTED FOR ANDHRA GOVERNMENT PRESS  
BY SRI RAMA PRINTING WORKS, HYDRABAD

1955

Price 6 annas



# THE ANDHRA LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Wednesday, the 17th March 1954.

The House met in the Assembly Hall, Kurnool, at half past eight of the clock, Mr. Speaker (The Hon. Sri N. Venkataramaiye) in the Chair.

## QUESTIONS AND ANSWERS

### STARRED QUESTIONS.

Mr. SPEAKER:—Question Nos. 321 and 322 will be taken up next week as the Hon. Chief Minister and the Hon. Deputy Chief Minister are absent.

Sri T. NAGI REDDI:—Also, Sir, one question was not answered on the previous day.

Mr. SPEAKER:—That also will be taken up.

### *Hereditary right of succession to Village Officers.*

\* 323. Q:—SRI G. SIVASANKARA REDDI:—Will the Hon. the Minister for Land Revenue be pleased to state whether there is any proposal to amend the Act of hereditary Village Officers in order to abolish the hereditary right of succession to the village officers?

The Hon. Sri K. KOTI REDDI:—The answer is in the negative.

Sri T. LAKSHMINARAYANA REDDI:—ఈ గ్రామోద్యోగులు న్యాయంగా ఉద్యోగం నిర్వహించవలసివస్తే ఎక్కువ జీతాలు ఇవ్వవలసి వస్తుంది. కాబట్టి N. G. O. ల మాదిరిగా వారికి ఎక్కువ జీతాలు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వాలోచనలో ఉందా?

The Hon. Sri K. KOTI REDDI:—మీరు వేసిన ప్రశ్నకు దీనికి ఏమీ సంబంధంలేదనుకుంటాను. Hereditary system abolish చేస్తారా అన్నదానికి మీరు జీతాలసంగతి అడిగితే ఎట్లా?

[17th March 1954

Sri G. SIVASANKARA REDDI:—Are the Government aware of the fact that the hereditary village officers have become not only dictatorial but have also become a nuisance to the villagers and ryots (Sri T. Nagi Reddi: hear, hear) and hence will the Government think of abolishing the hereditary right?

The Hon. Sri K. KOTI REDDI.—Government are aware that the village munsif has become a nuisance.

Sri C. SUBBARAYUDU:—ఇంతకు ముందునుంచికూడా ఈ బాధలు పడుతున్నాయి. కొన్నిచోట్ల 100 జనసంఖ్యగల గ్రామాలకుకూడా ఒక రెడ్డి కరణం ఉన్నారు. అలాకాకుండా 3, 4 గ్రామాలకు కలిపి ఒకరెడ్డి కరణం ఉంటే ఖర్చుకూడా తగ్గుతుంది. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుందా?

The Hon. Sri K. KOTI REDDI:—ఈ question చాలా సంవత్సరాలుగా ఉంది. ఈ hereditary system తీసివేయాలని కొంతమంది, కొంతమందిఉంచాలని చెప్పుతున్నారు ఇదిఉండాలని రెవెన్యూభార్యుగవర్న మెంట్కూడ తీర్మానంచేశారు. ఈ system ను ఇప్పుడు తీసివేయడం సాధ్యంకాదని మాత్రం నా నమ్మకం. ఈ hereditary system వల్ల కొన్ని disadvantages ఉన్నాయని నేనుకూడా ఒప్పుకుంటాను. హెచ్చుచదువుకొన్నవాళ్లు యీ ఉద్యోగాలకు రావాలని అంటే ఇప్పుడు ఇచ్చే జీతాలు చాలవు. సామాన్యంగా విలేజ్ ఆఫీసర్లు చేయవలసిన పనికి B. A లు అవసరంలేదు. ఈ విలేజ్ ఆఫీసర్లకుకూడా స్పెషల్ ట్రైనింగు ఉంది. వాళ్ళు చేసే పనులకు వాళ్ళు చదివిన చదువు సామాన్యంగా చాలును. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఉన్నటువంటి village ఆఫీసర్లలోకూడా చాలామంది మెట్రిక్యులేటు, B. A లు కూడా ఉన్నారు. నాకు తెలిసినంతవరకు ఒక రైల్వే తహసీల్దారుకూడ village officer క్రింద పనిచేస్తున్నారు. కొంతవరకు పలుకుబడి మర్యాద సంపాదించడంవల్ల పనులు జాగ్రత్తగా జరుగుతాయి కూడా. అయితే శ్రీ చల్లా సుబ్బరాయుడుగారు కొన్ని గ్రామాలను గ్రూపుగాచేసి హెచ్చుగా చదువుకొన్న వాళ్ళను పెట్టరాదా అని అడిగారు. 1923 వ సంవత్సరంలో ఇలా చేయడం జరిగింది. కాని



17th March 1954]

పాధ్యంకాదని చెప్పారు. అందుచేత మనం ఇచ్చే జీతాలనుబట్టి మన ఆర్థిక పరిస్థితులనుబట్టి ఈ hereditary system ఉంటేనే బాగుంటుందని గవర్నమెంటు నమ్మకం.

Sri K. VARADACHARI: ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయమని మంత్రిగారే చెప్పారు. ఈ సందర్భంలో సాయంత్రం ఒక half an hour debate ఇస్తే బాగుంటుంది.

Mr. SPEAKER:—All this was anticipated by the Minister and that is why all possible supplementary questions he has answered in his previous reply. (Laughter)

*Granting of 'Independence Day and Republic Day' as Holidays for employees.*

\* 324 Q.—Sri K. GOVINDA RAO:—(Put by Sri T. Nagi Reddi:— Will the Hon. the Minister for Planning and Public Health be pleased to state:

(a) whether 'Independence Day' and the 'Republic Day' are granted as holidays for employees in the various industrial establishments in our State: and

(b) if so, whether it is in lieu of the original 10 days that the workers are entitled to ?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—

(a) The employers in Industrial undertakings are not bound by law to declare the Republic Day and Independence Day as holidays for the workers working under them. The Government however appeal to managements every year to declare these two national holidays as additional paid holidays for their workers to enable them to participate in the celebrations without loss of wages.

(b) They are treated as additional paid holidays and not as substituted holidays.

[ 17th March 1954

రిపబ్లిక్ డేగాని, ఇండిపెండెన్స్ డేగాని శలవుదినాలుగా పరిగెళించాలనేది ఇండస్ట్రియల్ ఎంప్లాయర్స్ ను నిర్బంధించదు. కాని ఈ రెండు దినాలలోను శలవు యివ్వాలనీ, ఆ రోజుల్లో వాళ్ళకు జీతంయివ్వాలని, వారు అదివరకు యిచ్చే 10 దినాలుగాక వీటిని అదనంగానే యివ్వాలని ఇండస్ట్రియల్ ఎంప్లాయర్స్ కు ప్రభుత్వం అపీలుచేసింది.

Sri M. VEERABHADRAM:— ప్రభుత్వ విజ్ఞాపన ననుసరించి దీనిని అచులుపరచని ఫాక్టరీలున్నాయాండి ?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:— ఉండవచ్చు. కాని అటువంటి సందర్భాలు నా నోటీసుకు రాలేదు. వస్తే వాటినిగురించి విచారించి తగిన చర్యలను తీసుకుంటాము.

Sri P. PUNDARIKAKSHACHARYULU :— ఈ మోస్తరుగా ఫ్యాక్టరీ యజమానులకు అపీలు చేసేబదులు, ఈ రెండు రోజులనుకూడా Negotiable Instruments Act క్రింద వచ్చే శలవు దినాలలో కలపడానికి ప్రయత్నించరాదా ?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA :— ఈ రెండు రోజులు కూడా శలవుదినాలుగా treat చెయ్యడానికి గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఆలోచనలోవుంది. 1953 సం॥రం జూన్ నెలలో Indian Standing Labour Committee కలుసుకుని ఈ విషయాన్ని ఆలోచించారు. కొన్ని రాష్ట్రాలలో 10 రోజులు శలవు యిస్తున్నారు. మరికొన్ని రాష్ట్రాలలో తక్కువగా యిస్తున్నారు. అస్సాంలో 3 రోజులు మాత్రమే యిస్తున్నారు. పై కమిటీవారు అన్ని రాష్ట్రాలకు సమానంగా 10 రోజులుగాని, 15 రోజులుగాని యిచ్చే సమస్యనుగురించి మాట్లాడారు. తుదకు ఏ అగ్రిమెంటు లేకుండా ఆ మీటింగు పూర్తయింది. తిరిగి ఇంకోసారి కలుసుకొని దీనిని గురించి నిర్ణయించవచ్చు.

Sri S. VEMIAH:— Private Management క్రింద ఉన్న స్కూళ్ళలో శలవులు యివ్వకుండానే నడుపుతున్నారు. వారికి కూడా శలవులు తప్పకుండా యివ్వాలని ఉత్తర్వులు జారీచేస్తారా ?

17th March 1954]

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:— ఈ స్కూళ్ళు దీని క్రిందకి వస్తాయో రావో తెలియదు. ఒకవేళ వస్తేమాత్రం వాటికి కూడా ఈ rules వర్తించేట్లు చూస్తాము.

Sri M. VEERABHADRAM:— ప్రభుత్వ అఫీసర్ల పని చేసే పరిశ్రమలలో కూడా, ముఖ్యంగా మాచ్ ఖండ్ ప్రాంతంలో ఈ శలవుదినాలు పరిగణించడం లేదన్న సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసా ?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:— అది నా కు తెలియదు. ఈ రెండు దినాలు శలవుదినాలుగా పరిగణించాలని అన్ని private employers ను అడిగాము. ఇది ఇవ్వాలని ఆదర్శప్రాయంగా ఉన్న వాళ్ళు తప్పకయిస్తారు.

*New Elementary Education Scheme.*

\* 325 Q.—Sri VAVILALA GOPALAKRISHNAIAH:— Will the Hon. the Minister for Education and Industries be pleased to state:

(a) the Government's decision regarding the discontinuance of the New Elementary Education (Scheme);

(b) Whether the Government have received a copy of the report of the Sub-committee appointed by the Madras Government;

(c) the number that are likely to be thrown out of employment this year or next year consequent on the implementation of the new scheme;

(d) the number of teachers that are drawing the special pay fixed for working five hours a day;

(e) whether the Government are paying over-time pay; and

(f) If so, how much, and if not, why not ?

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:—

(a) A committee known as "The Elementary Education Committee" has been constituted to go into

[17th March 1954]

the whole question of Elementary Education and to report shortly. The Government will take a decision after the receipt of the Committee's report.

(b) Yes.

(c) Nil.

(d) No Special pay has been fixed for the teachers for working 5 hours a day.

(e) No.

(f) In view of the slender financial position of the State Government, they are not paying overtime pay to the teachers.

(1) ఈ మధ్య ప్రభుత్వం ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ అనే ఒక కమిటీని వేసింది. వారిని రిపోర్టు తయారు చెయ్యమన్నాము. ఆ రిపోర్టు కొద్ది నెలలలోనే వస్తుందని ఆశిస్తున్నారు. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తర్వాత ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయానికి వస్తుంది.

(2) అవును.

(3) లేదు.

(4) ప్రత్యేకంగా 5 గంటలు పనిచేస్తున్న ఉ పా థ్యా యు లకు ప్రత్యేకమైన అదనపు జీతం యివ్వడంలేదు.

(5) లేదు.

Sri C. V. K. RAO :— ఈ కమిటీకి అధ్యక్షులుగా ఉండడానికి వీలులేదని వారు తెలియపర్చినట్లు ప్రకటన వెలువడింది. ఎందుచేత వారట్లు చెప్పవలసివచ్చింది? కమిటీ నిర్ణయం చెయ్యవలసిన విషయాల సందర్భమే వారికి ప్రత్యేకమైన సూచనలేమైనా ప్రభుత్వం ఇచ్చిందా?

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO :— అధ్యక్షులవారికి ప్రత్యేకమైన సూచనలేవి యివ్వలేదు. తక్కిన సభ్యులకిచ్చిన సూచనలే వారికీ ఇచ్చాము. ఇక అధ్యక్షులుగా ఉండడానికి ఎందుకు నిరాకరించారో మీరు వారినే అడగండి. మేమేమీ చెప్పలేము.

17th March 1954 ]

**Sri VAVILALA GOPALAKRISHNAIAH:—** ఇప్పుడు ఉపాధ్యాయులకు తగ్గించడానికి క్రింది తరగతులలో సువత్సర ప్రాంతంలో మార్పులు వస్తే, ఉపాధ్యాయులు ఎక్కువగా వున్న సువత్సరాలుంటే తగ్గిస్తామని జిల్లా స్కూలు, డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టర్లు నోటిసు లిస్తున్నారు. ఒక స్కీము పూర్తికాక పూర్వమే ఉపాధ్యాయులకు తగ్గించడం వుండదని క్రిందటి బులెటిన్ లో వుంది. ఇటువంటివి జరగడంవల్ల ఉపాధ్యాయులకు చాలా అసౌకర్యాలు జరుగుతాయి. అటువంటివి జరగకుండా మాస్తూ, ఈ సువత్సరం గ్రాంటు వారికి మంజూరు చేస్తారా? అంతేగాక అదనంగా పనిచేసేవాళ్ళకు overtime అలవెన్సులు యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

**The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:—** వీరి ప్రశ్న 2 భాగాలుగా వుంది. మొదటి భాగానికి సమాధానం. కేవలం యీ స్కీములవల్ల రిట్రైచిమెంటు రాదు. రెండవ భాగానికి హెచ్చు అలవెన్సులు యివ్వడం విషయంలో ఆర్థికశాఖ, విద్యాశాఖలు సమగ్రంగా పరిశీలన చేస్తేనేగాని యిదమిచ్చా ఏమీ చెయ్యడానికి సావకాశం లేదు.

**Sri P. RANGA REDDI:—** ఇదివరకు నియమించిన అధ్యక్షులు, ఇకమీదట అధ్యక్షులుగా ఉండడానికి ఫలానా కారణాలవల్ల, నిరాకరిస్తున్నారని వ్రాశారా? వ్రాస్తే ఏమిటా కారణాలు? తరువాత ఇంకొక అధ్యక్షునికోసం అన్వేషణ జరుపుతున్నారా? అన్వేషణ ఎంతవరకు సాగిందో తెలియజేస్తారా?

**The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:—** అధ్యక్షా! ఆ అధ్యక్షులు ఉత్తరంద్వారా నిరాకరించారు. వారు చాలా దూరంగా ఉండడంవల్ల, అక్కడ వారికేదో పని ఉండడంవల్ల, ఆ పనిలో వారు నిమగ్నులై ఉన్నందువల్ల, ఇక్కడ ఈ అధ్యక్షుపదవిని నిర్వహించజాలరని వ్రాశారు. వారు ఈ విధంగా పదవికి రాజీనామా చేశారు. నాకు తెలిసినంతవరకు ఇదితప్ప వేరే కారణం ఏమీలేదు. తరువాత ఒకరిని కాదు, ముగ్గురని అన్వేషించడం జరిగింది. వారిని అధ్యక్షుపదవికి ఆహ్వానించడం జరిగింది. అందులో ఒకరు వయోభారం

[17th March 1954]

వల్ల ఈ పనిని నిర్వహించలేనని ఉత్తరంద్వారా తెలియజేశారు. రెండవ వారు ఏమీ కారణములు చెప్పకుండానే నిరాకరించారు. మూడవ వారుకూడా కారణం చెప్పకుండానే నిరాకరించారు. ఇంకొకర్నికూడా ఆహ్వానించాము. వారివద్దనుంచి ఇంకా ఏమీ ఉత్తరం రాలేదు. బహుశా ఆయన ఒప్పుకోవచ్చు. ఆయన దగ్గరనుంచి అంగీకారపత్రం 2, 3 రోజు లలోవస్తే మీకు ఇక్కడ తెలియజేస్తాను.

Sri G. NAGESWARA RAO:—అధ్యక్షా! ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్తూ ఈ స్కీము ఫలితంగా ఉపాధ్యాయుల లెవ్వరిని తగ్గించ లేదని చెప్తున్నారు. కాని కొద్దికాలంక్రితం పీఠాపురం తాలూకాలో 3 గురు ఉపాధ్యాయులను తీసివేసిన సంగతి గౌరవనీయ మంత్రిగారికి తెలుసునా?

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:— ఏ ఇతర కారణాలవల్ల వారిని తీసివేయడం జరిగిందో కాని, ఈ స్కీము వల్ల మాత్రం కాదని పునరుద్ఘాటిస్తున్నాకదా.

Sri M. KUNE RAO:— అధ్యక్షా, ఈ committee కి అధ్యక్షులుగా ఉండడానికి, ఒకరు, ఇద్దరు, ముగ్గురు, నలుగురుచూడా రన్నుండం, వారు నిరాకరించడం జరిగిందన్నారు. దానికి కారణం, లోగడ రామమూర్తిగారి కమిటీకి పట్టినగతే ఈ కమిటీకికూడా పడుతుం దనే భయంవల్ల కావచ్చునేమో?

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:— రామమూర్తి కమిటీకి పట్టినగతేమీలేదు. ఆ కమిటీ నివేదికను సమర్పిం చింది. దానిని ప్రభుత్వం ఆచరణలో పెట్టిందా, లేదా అనే సంగతి వేరు. అంతేకాని, ఆ కమిటీ సక్రమంగా పనిచేసి నివేదికను సమర్పించింది. ఆ రామమూర్తి కమిటీకి ఏగతీ పట్టలేదు. కాని సభ్యుల విమర్శనమాత్రం దానిని గురించి ఎక్కడా వచ్చింది.

Sri K. SUBBA REDDI:— ఈ సూతన విద్యావిధానం వచ్చిన తరువాత schoolless centers లో schools పెట్టడానికి అనేక కారణములు చెప్తున్నారు. ఒకవేళ ఎవరైనా ఆ ప్రాంతములలో

17th March 1954]

school పెడితే దానికి recognition యివ్వడంలేదు. ఇకనైనా schoolless centers లో schools ను పెంటనే స్థాపించటం, లేక పోతే ఆ ప్రాంతంలోని schools ను recognise చేయడంగాని, చేస్తారా? అందుకు ప్రభుత్వం, శాసనసభ మంత్రిగారు, ప్రయత్నం చేస్తారా?

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:— నూతన ప్రాథమిక విద్యావిభాగానికి ఈ schoolless centers లో కొత్తగాపెట్టిన schools ను రికగ్నైజ్ చేయడానికి ఏమీ సంబంధం లేదని అనుకుంటాను. వాటికిగల సంబంధం ఏమిటో నాకు తెలియడం లేదు. తగిన సౌకర్యములున్నచోట, అవసరమున్నచోట కొత్త పాఠశాలలకు రిక్విజిషన్ తప్పకుండా యివ్వబడుతుంది.

.Sri G. SIVASANKARA REDDI:— ప్రభుత్వంవారు ఈ కమిటీవారికి ఏమో సూచనలు చేశామని చెప్పారు. ఆ సూచనలను ఆచరణలో పెట్టుటకు ఇప్పటికే అధ్యక్షులు అధ్యక్షపదవికి రాజీనామా ఇచ్చారా?

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:— ఆ సూచనలేమిటంటే మీర్లు అంతా సమగ్రంగా పరిశీలించండి అని మాత్రమేగాని, ఇదమిద్ధంగా ఆ సూచనలను ఇవ్వలేదు. ప్రత్యేకించి అధ్యక్షుని కివ్వలేదు. ఇతర సభ్యులంతా ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించిన సూచనలే అవి. ఇలాంటివి శివశంకరరెడ్డిగారు జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తారు. కాని ఆయన ప్రశ్నలుమాత్రం యిచ్చప్రశ్నలలాగ వుంటాయి.

Sri P. GUNNAYYA:— అధ్యక్షా! ఉపాధ్యాయులకు జీతాలు హెచ్చుచేయడానికి వీలులేదని శాసనసభ మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. జీతాలు వారికి తక్కువగా ఉన్నాయి. Aided ఉపాధ్యాయులు, మానేజర్లుద్వారా జీతం తీసుకోవలసియుంది. వారికివచ్చే 40 రూపాయల జీతంలో 10 రూపాయలు మామూలుగా మానేజరులు తీసుకుంటున్నారు. ప్రభుత్వమనకు తెలియకుండా మానేజర్లు తీసుకుంటున్నారు. అందుచేత మానేజర్లుద్వారా గాక, ఆ ఉపాధ్యాయులకే డైరెక్టుగా జీతాలు పంపటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందా?

[17th March 1954]

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:— శారవనియ సభ్యులైన గున్నయ్యగారు చెప్పినవిషయమై మేము యిది వరకునుంచీ కూడా ఆలోచనలో ఉన్నాము. ఈ Managements అనేవి కొన్ని చోట్ల జమిందారీలలాగా తయారయ్యాయి. ఈ Managements నే రద్దుచేసి, ఉపాధ్యాయవర్గానికి సౌకర్యములు కలిగించవలెననే విషయం ఆలోచనలో ఉన్నది. ఉపాధ్యాయులకు అలాంటి అన్ని సౌకర్యములు ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్తున్నాను.

Sri M. R. APPA RAO:— ఈ సమాధానం వివరముందు ప్రశ్న అడుగుదామనుకున్నాను. కాని యీ సమాధానం నాకు తృప్తి కరంగానే ఉన్నది. ఇంక ప్రశ్న అడగనవసరం లేదు.

Sri P. VENKATASUBBAIAH:— 3, 4 గురించి అహమ్మనించినా ఎవరూ యీ కమిటీ అధ్యక్షపదవికి రాలేదని చెప్పారు, దానికి కారణం బహుశా వారికి శారవవేతనము సంపూర్ణంగా ఉండకననిరాకరించారు?

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:— అసలు వారికి జీతమే లేకపోయింది, ఇంక సంపూర్ణమనే question ఎలా వస్తుందండీ?

Sri G. BAPANAYYA:— ఇప్పుడు ఉపాధ్యాయులను యీ నూతన విద్యావిధానం స్క్రిముక్రింద తీసివేయడం లేదన్నారు. ఈ మధ్య కృష్ణా జిల్లాలో 40 మంది ఉపాధ్యాయులకు తీసివేసిన సంగతి, అచట ఎటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడిందో ప్రభుత్వానికి తెలుసా?

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:— వారిని తీసివేయడానికి అనేక కారణాలు ఉండవచ్చు. దీని విషయమై మూడు ప్రత్యేక ప్రశ్నవేస్తే, Information తెప్పించి చెప్తాను. ఏ యితర కారణములవల్లనో తీసివేయబడినా, దీనివల్ల మాత్రం తీసివేయలేదని నేను మళ్ళీ చెప్తున్నాను. దీనిని ఒక ప్రత్యేక ప్రశ్నగా వేయండి.



17th March 1954]

Sri T. NAGI REDDI:— ఈ నూతన విద్యావిధానం ప్రకారం యంతకు ముందే పన్నెండు స్కూలులో విద్యార్థులు ఎక్కువగా ఉన్నా సుఖ్య యధాప్రకారముగా వుంటే యీ నూతన విద్యావిధానముకు యిప్పుడున్నంత teachers అవసరం వుండదు. ఈ నూతన విద్యా విధానములో యిప్పుడు ఉన్నంతపనికి, యితమంది teachers అవసరం వుండదు అని ఒక ఖచ్చితమైన అభిప్రాయం వుంటుంది. ఒక స్కూలులో 30 మంది విద్యార్థులుకనుక వుంటే, యీ విద్యావిధానం ప్రకారం 15 మంది సాయంత్రం, 15 మంది ఉదయం స్కూలుకువస్తే, యింక ఆ స్కూలులోవున్న 30 గురు teachers కు పని తగ్గిపోతుంది. ఆ కారణం చేత వారిని ఆ ఉద్యోగంనుంచి తీసివేయడం జరుగుతోంది. ఈ నూతన విద్యావిధానంవల్ల teachers ను పనిలోనుంచి తీసివేయకుండా ప్రభుత్వం చేస్తారని మంత్రిగారు హామీ యిస్తారా ?

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:— ఈ కారణాలవల్ల teachers ను తీసివేయడం జరగదు ; అక్కడ కాక పోతే, ఇంకొకచోట వారికి పనియిచ్చేటట్లు సూస్తాము. మొత్తం మీద వారిని యీ స్కీమువల్ల పనినుండి తొలగించడం జరగదు అని హామీయిస్తున్నాను. ఈ విషయం యంతకుముందే మనవిచేశాను. అయినా యిటువంటి విషయాలనుగురించి ప్రత్యేకమైన ప్రశ్న పేస్తే సమాచారం అంతా ముందుగా తెప్పించి చెప్పేవాడిని.

Sri T. NAGI REDDI:— ఈ New Education Scheme వలన ఉపాధ్యాయులను పనిలోనుంచి తొలగించమని చెప్పారు. నేను అడిగిన ప్రశ్న అదికాదు. వారిని యీ పనిలోనుంచి తీసేసి యింకొకపని యిస్తారా అని కాదు. ఈ నూతన విద్యావిధానంవల్ల కొంతమంది ఉపాధ్యాయులకు ఉద్యోగాలు పోతాయా, పోవాలన్నదే నా ప్రశ్న.

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:— ఈ విద్యావిధానంవల్ల, ఉపాధ్యాయులను పనిలోంచి తీసివేయడం జరగదు. అసలు యీ విద్యావిధానం వుంటుందో, వుండదో చెప్పలేము. ఇకముందుకూడా ఈ విద్యావిధానం అమలులో ఉంటుందని ప్రతిపక్ష వాయకులు ఊహిస్తున్నట్లున్నారు. ఈ నూతన విద్యావిధానం విషయమై

[17th March 1954]

జరిశీలించడానికి నియమించబడిన కమిటీయొక్క సిఫార్సులనుబట్టి, యీ స్కీమును అమలుపరచడమో, తీసివేయడమో జరుగుతుంది. ఒకవేళ ఈ కమిటీ సిఫార్సుల ప్రకారం ఈ ప్రాథమిక సూతన విద్యా విభానం అమలుజరిగినాకాని, ఉపాధ్యాయులను తొలగించమని హామీ యిస్తున్నాను. ఒకచోట అవసరం లేకపోయినా, ఇంకొకచోట వైదా వారికి ఉద్యోగములు యిస్తాము అని హామీ యిస్తున్నాను. కొన్ని చోట్ల విద్యార్థులు లేకపోయినాకూడా అచట ఉపాధ్యాయులు ఉండాలని ప్రతిపక్ష నాయకుల అభిప్రాయం. అసలు ఈ స్కీము ఉంటుందో, ఉండదోకూడా తెలియదు. ఇంకా ఈ స్కీము అమలు జరుపబడుతుందనే ఉద్దేశంతోనే ప్రతిపక్షనాయకులు వున్నారనుకుంటాను. ఉదాహరణకు 50 మంది విద్యార్థులున్నచోట, 20 మంది విద్యార్థులవరకు తగ్గిపోతే, అక్కడకూడా ఉపాధ్యాయులు ఎక్కువమంది వుండాలా? అసలు తగ్గించకూడదనా?

Sri T. NAGIREDDI:—నేను అడిగిన ప్రశ్న direct గా వుంటే, 50 మంది విద్యార్థులు వున్నచోట 20 మందికి తగ్గితే, ఉపాధ్యాయులను తగ్గించకుండా వుండాలని నాగిరెడ్డిగారి ప్రదేశ్యమో అని ప్రశ్న తిరిగి నాకే వేయడం నన్ను misrepresent చేయడం అవుతుంది. నేను అడిగిన ప్రశ్న తిరిగి చెబుతున్నాను. ముప్పైమంది విద్యార్థులు వున్నచోట, ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులు వుంటే, ప్రొద్దున్న 15 గురు సాయంత్రం 15 గురు విద్యార్థులు వున్నాడు, ఉపాధ్యాయులును తొలగించాలి అని ప్రభుత్వం ఆశిస్తోందా? ఆ విధంగా తొలగించము అని ప్రభుత్వం హామీ ఇస్తుందా?

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:—అధ్యక్షా, ఒక విషయం మీ దృష్టికి తీసుకురావలసి యున్నది. ప్రశ్నకు జవాబు పూర్తికాకుండానే, ప్రతిపక్షనాయకులు interrupt చేయడం, మళ్ళీ ప్రశ్నను హ్యాసరూపంలో చెబితే, నేను జవాబు ఎలా చెబుతాను? ఈ సంప్రదాయం మంచిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri T. NAGIREDDI:—On a point of order. 'నేను ఎందుకూ చెప్పువలసి వచ్చింది' అంటే, direct గా వున్న నా ప్రశ్నకు

17th March 1954]

సమాధానం చెప్పకుండా నాకే ఎవరు ప్రశ్న వేశారు. కాబట్టి మీరు పూర్తిగా చెప్పితే direction of అవుతుంది. 50 నుంచి విద్యార్థులు ఉన్నచోట 20 నుంచి తగ్గితే, ఉపాధ్యాయులను చర్చించవద్దా అనే జవాబు ఇవ్వడానికి మీరుగా నేను ప్రశ్న వేయలేదు. అవటి ప్రశ్నను నాకు వేయటం ఆసలు విషయాన్ని సుభ్యష్టమే అవుతుంది. నేను ఒకవిధంగా ప్రశ్న వేసినప్పుడు చుర్రోవిధంగా జవాబు చెప్పి distort చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. దానిమీద జవాబు చెప్పవలసివస్తే, ప్రతిపక్షనాయకులు ఘోరంగాచెబు తున్నారనుకోకుండా ఉంటే, battle of wits మీకేకాదు, మాకు కూడా తెలుసు అని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

The Hon. Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:— ఘోరమేకాదు. ఘోరాతి ఘోరం. నేను చెప్పేది పూర్తికాకుండానే లేచి. నాప్రశ్నకు జవాబుసరిగ్గా చెప్పలేదు అన్నాను. నేను కూర్చునే పరిస్థితి ఏర్పడినాడు. Wits అనేది వున్నాయి అని అందరికీ తెలుసు. అయితే ఇతరులు wits ఉపయోగించినప్పుడు tolerance అలవాటు చేసుకోమని ప్రతిపక్ష నాయకులకు కోరుతున్నాను.

Sri T. NAGI REDDI:—మీరు ఉపయోగిస్తే నేను ఉపయోగించడలుచుకున్నాను. ఇంతకీ నా ప్రశ్నకు జవాబుచెప్పలేను.

The Hon Sri S. B. P. PATTABHIRAMA RAO:— నేను అర్థం విడదీసి చెబుతాను. ఈ స్కిము అనుల్లో పున్నప్పుడు తగినంతమంది విద్యార్థులు లేనప్పుడు ఉపాధ్యాయులసంఖ్య జాస్తిగా పున్నప్పుడు తగ్గించక తప్పదు. ఒక వేళ అక్కడ తగ్గించినా, వారు ఉపాధ్యాయ వృత్తిలోనుంచి పోకుండా, నిరుద్యోగం లేకుండాచూస్తాము. మరొక చోటికి వారిని పంపిస్తాము. విద్యార్థుల సంఖ్య ఒకచోట తగ్గితే, మరొకచోట జాస్తిగా పూలుంది. ఇంతకీ ఈ స్కిము వుండేది, లేదని, తెలియదు. దానిని గురించి ఇంత యధా అవసరంలేదు. ఒకచోట తగ్గితే మరొకచోట హెచ్చుగా ఉంటారు. వారిని ఉపాధ్యాయ వృత్తిలోనుంచి పోకుండా చూస్తాము అన్నాను. ఇంతకన్న ప్రతిపక్షనాయకులకు హామీ ఏము కావాలి?

[17th March 1954]

Sri VAVILALA GOPALAKRISHNAIAH :—నేను ఒక ప్రశ్న అడిగాను. వారు జవాబు చెప్పలేదు. అది చాలా ప్రధానమైనది. ఈ ప్రశ్న మొదటవేసిన కారణం చెప్పారు. పూర్తిగా అవగతం కాలేదు అని చెబుతున్నారు. నా ప్రశ్న ఉద్దేశ్యమే పోతుంది కాబట్టి—

Mr. SPEAKER:—మరొక ప్రశ్న వేయండి.

*Hostel for Scheduled Caste People.*

\* 327 Q:—SRI T. LAKSHMINARAYANA REDDI  
Will the Hon. the Minister for Planning and Public Health be pleased to state whether the Government have any proposal to start many Government hostels in Rayalaseema for scheduled caste people?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—No, Sir.

Sri T. LAKSHMINARAYANA REDDI:— రాయల సీమలో వుండే హస్తల్లు సంఖ్య చాలా తక్కువగా వున్నది. హరిజనాభివృద్ధి గురించి చెబుతుండే ప్రభుత్వం వెనుకబడిన రాయలసీమ ప్రాంతంలో హరిజన హస్తల్లు ఎక్కువగా పెట్టే ఆలోచన చేస్తారా?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA: ప్రభుత్వం హరిజనల అభివృద్ధికి పాపము చేస్తుంది. అనేక చోట్ల హస్తల్లు పెడుతున్నారంటే, వాటిని అన్నింటినీ గవర్నమెంటు నడపడంలేదు. వీటిలో నుండికి 99 పాళ్ళు ఉదార స్వభావులై నవారు నడుపుతున్నారు. హరిజనోద్ధరణకు పాళ్ళు పడుతున్నారు. వారికి కొంత ధనం ప్రభుత్వం ఇస్తోంది. అందులో వుండే బాలురకు బాలికలకు తగినంత ధనం ఇవ్వడంలేదు. అదే విధంగా ఇక్కడ కూడా హస్తల్లు ప్రారంభించేస్తే సహాయం చెస్తాము. మేము ఇచ్చేదానివల్లనే వాటిని నడిపించాలంటే అది చాలదు. కొంత ఇస్తాము. Half loaf is better than no bread.

Sri T. N. VENKATASUBBA REDDI:— లక్ష్మీనారాయణ రెడ్డిగారి ప్రశ్న ఉద్దేశం అది కాదనుకుంటాను. హస్తల్లో విద్యార్థుల సంఖ్య 10 ఎక్కువకావాలి అని G. O. వున్నది. వెనుకబడిన

17th March 1954]

ప్రాంతాల్లో అది సరిగ్గా అమలు జరగడానికి కష్టకాబట్టి దానిని మార్పు  
డానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

The Hon. D. SANJIVAYYA:—G. O.లు చాలావున్నాయి. హాస్టల్స్ ప్రారంభించేవారు మొదటిసంవత్సరం స్వీయ బాధ్యత మోడల్ పాలి అని వున్నది. కాని వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో హాస్టల్స్ ప్రారంభించినపుడు దానినుంచి మిగతావి వున్నాయేమో సహాయం చేయడానికే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

Sri T. N. VENKATASUBBA REDDI:—10 కు సంబంధించిన G. O. మార్పు చేస్తారా అని నేను అడిగేది.

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—Withdraw చేయము. వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో హాస్టల్స్ ప్రారంభించే సందర్భంలో ఈ రూల్స్ నుంచి మిగతావి వున్నాయేమో సహాయం చేస్తూనే వున్నాము.

Sri P. VENKATASUBBAIAH:— చెప్పిన జవాబులుబట్టి పెడమార్పులు తరగతి ప్రజలకు ప్రభుత్వమే కొన్ని హాస్టల్స్ ను ముప్పుతున్నట్లు వున్నది. అయితే సర్కారు జిల్లాలలో ఎన్ని? రాయలసీమలో ఎన్ని వున్నాయి? రాయలసీమలో యింకా ఎక్కువ పెడతారా?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—అటువంటి హాస్టల్స్ ఎక్కువగాలేవు. ఎక్కడ ఎక్కడ ఉన్నాయని వేరే ప్రత్యేకంగా ప్రశ్న వేయండి. రాయలసీమలో వున్నట్లు లేవు. అన్ని ప్రభుత్వమే స్వాధీనం చేసుకోవాలంటే కొన్ని ఆర్థిక చిక్కులు వున్నాయి.

Sri K. VEERANNA PADAL:— గవర్నమెంటు management లో వున్న హాస్టల్స్ లో స్టూడెంట్స్ కు రు. 20 లు యిస్తారు; ప్రభుత్వ హాస్టల్స్ లో రు. 15 లు యిస్తున్నాడు. దీనికి కారణం తెలియజేస్తారా?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:— ఈ తేడా ఎందుకో నాకు ఖచ్చితంగా తెలియదు. కనుక్కుని చెబుతాను. రు. 15 లు యిస్తున్నామంటే వారికి అయినంత ఖర్చు యివ్వడంకాదు. They are

[17th March 1954]

called subsidised hostels. గవర్నమెంటు నడిచే హాస్టల్సులో అక్కడ అయ్యే ఖర్చు అంతా ప్రభుత్వమే భరించవలసి ఉంటుంది.

Sri S. KASI REDDI : అధ్యక్షా, వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులో హాస్టల్సు శావు. అటువంటి నోట్ల హాస్టల్సు నడపడానికి వెట్టబడిలేక కొంతమంది ముందుకు రాలేకుండా ఉన్నారు. అందుచేత ప్రభుత్వంవారు అటువంటివారికి ముందుగానే సబ్సిడీయిచ్చి సహాయపడతారా?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA :—ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో కూడా ఒకటి రెండు-నోట్ల ఆ విధముగా యిచ్చినట్లు నాకు గుర్తువుంది. మన రాష్ట్రంలోకూడా ఎవరైనా ముందుకు వచ్చుటకు సిద్ధముగావుంటే తాలూకా కేంద్రాలలో హాస్టల్సు పెట్టేదానికి తప్పకుండా ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తుంది.

Sri C. SUBBARAYUDU :— ఇప్పుడు అన్ని హాస్టల్సుకి డబ్బుచాలక చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. కర్నూలు హాస్టల్సు కోజుచేసే పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. మూడు మాసములనుండి సబ్సిడీరాక డబ్బుకు యిబ్బందిపడుతున్నారు.

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA :— ఉత్తర్వులు యిది వరకే జారీఅయినవి. ఇప్పుడు ఆలోచించ నక్కరలేదు. సబ్సిడీ డబ్బు మూడు ఇన్ స్టాలమెంటులలో ఇస్తారు. మొదటిది July లోను, రెండవది ఆక్టోబరు, మూడవది జనవరిలోను యిస్తారు. ఈ కర్నూలు హాస్టల్సు విషయమై డైరెక్టరుగారు నాతో చెప్పేవున్నారు. నేను తెలిగ్రాంద్వారా వివరములు తెలుసుకొని వెంటనే ఏర్పాట్లు చేస్తాను.

Sri R. SIDDANNA GOWD :— అయ్యా, ప్రస్తుత ము తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులో వున్న హాస్టల్సు అన్నింటిని ప్రభుత్వం వారే నడపకూడదా.

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA :— గవర్నమెంటువారే నడపడం అంటే ఆర్థికముగా యిబ్బందిరావచ్చును. కాని ఫీలున్నంత వరకు తప్పకుండా ప్రయత్నించేస్తాము.

17th March 1954]

Sri P. BAPU NAIDU:— గ్రామీణులు ఇస్తున్న హాస్టల్స్కు ముందుగా డబ్బు అడ్వాన్సు చెయ్యడంవల్ల చాలా జిల్లాలలో పిల్లలకు తిండినూడా పెట్టకుండా వున్నారు.

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:— ఆ విషయం నాకు తెలియదు.

Sri P. VENKATASUBBIAH:—కడప, కమలాపురం. బడ్జెట్లు తాలూకాలలో హాస్టల్స్లేవు. షెడ్యూల్డ్ క్లాసులవారు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. అక్కడ ప్రస్తుతము వుంచేయుచున్న హాస్టల్స్ గురిస్తారా?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:— వాటిని గురించి ఆలోచిస్తామండి.

Mr. SPEAKER:— 298 వ ప్రశ్నకు (a) సభ్యులు ఇప్పుడు ఉప ప్రశ్నలు వేయవచ్చును.

\* 298 Q.—Sri K. KRISHNA RAO:— ప్లాన్లు ఇచ్చినారు. వాటి ఎగ్జిక్యూషన్ విషయమై ఏమీ తెలియచెయ్యడం లేదు. మీరు వేసే ప్లానులకు, ఎగ్జిక్యూషనుకు చాలా వ్యత్యాసంవుంది. బోర్డులుగా ప్లాన్లు యిస్తున్నారు. ఇందువల్ల ప్రయోజనంలేకుండా పోతుంది. కొన్నింటినిమాత్రం అమలుజరిపి, కొన్నింటిని డ్రాపుచేస్తున్నారా?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:— కొన్ని ప్లాన్లు ఆచరణ సాధ్యంకావని తెలిసికొన్నప్పుడు డ్రాపుచేస్తున్నాము.

Sri R. SIDDANNA GOWD:—అధ్యక్షా, హరిజనపాలెంలో హైడుస్, సిక్కుల వూరవేసేదానికి గుంతలు తీస్తారు. వీటినుండివచ్చు దుర్వాసన ప్రజల ఆరోగ్యానికి భంగకరముగా ఉంటుంది. కాబట్టి వాటికి వేరేజాగా ఏర్పాటుచేసేదానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తారా?

Vide:— (a) Appendix at page 705 infra. The question was answered on 15-3-54.

[17th March 1954]

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:— అది నిజమే. నేను కూడా సూచించాను. దుర్వాసనవచ్చి ప్రజల ఆరోగ్యానికి భంగకరముగా వుంటుంది. విలువున్నప్పుడు వేరేస్థలముల ఏర్పాటుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుంది.

Sri PILLALAMARRI VENKATESWARLU:— మీరు చెప్పిన సమాధానములో 14 కేసులలో ప్రాప్తాసక్తు డ్రాపు చేసిట్లు చెప్పినారు. ఈ 14 కేసులు ఎన్ని సువత్సరాలనుండి వున్నవి, వాటిని ఎప్పుడు డ్రాపుచేసినారు.

It is said in the answer: "In 14 cases the proposals to acquire land were dropped. As the connected disposals have been destroyed due to efflux of time the reasons for dropping the proposals are not available."

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—Speaking from memory, I think in certain cases, papers of ten years are pending.

ఏవి ఎప్పుడు ప్లానింగు అయినవో చేప్పలేదు 1950-51లో డ్రాపు అయినవి మాత్రం నేను చెప్పగలను. రికార్డులు సుమారు 10, 12 సంవత్సరముల వరకు ఉంచుతారు.

Sri PILLALAMARRI VENKATESWARLU:— రికార్డులు ఎన్ని సంవత్సరాలు ఉంచుతారు.

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—12, 10 సంవత్సరాల నుండి మొదలుగుంటే ఉన్న కేసులు నా దృష్టిలోనికి వచ్చాయి. నేను వాటిని చూస్తున్నాను. ఇక్కట్లులేకుండా హరిజనులకు ఏ విధముగా సహాయం చెయ్యవలయునో మీరు మేము కూర్చోనిచెయ్యవలసిన కార్యక్రమము చాలా ఉన్నది. స్వేచ్ఛగా జరుగవచ్చునది చెబుతున్నాను.

Sri PILLALAMARRI VENKATESWARLU:— పభుత్వం తిరిగి ఆలోచించడానికి ప్రయత్నిస్తుందా?



17th March 1954]

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—ఈ 14 కేసులలో తెలియదు. గాని కొన్ని కేసులు తెలిసివి ఉన్నవి. దావాలు బావి ఇవ్వడానికి ఇష్టపడతేను, ప్రమత్వానికి చెందిన పాలము కొన్ని పనులు ఉండేనానిని కొన్ని దావి ఇవ్వడానికి అభ్యంతరములేకు. కల కట్ట కొన్ని వోల్ల ప్రాజెక్టును ద్రాపు చేస్తున్నారు. కొన్ని చాడ జనులే మాకు ఆ భూమి వద్ద అంటే ప్రాసేడింగును ద్రాపు చేస్తున్నారు.

Sri P. RANGA REDDI:—నాణజనులకు దాములను ఇవ్వడానికి పెద్ద ఆబంకముగా ఉన్నది. ల్యాండు ఎక్విజిషను చట్టము సవరించ వలసిన అవసరం ఉంది.

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—అది ఒకటే కారణ మని చెప్పలేము. ప్రధాన కారణము అది అని చెప్పగలము. ఈ ఆర్డరు సవరించడానికి ప్రయత్నించేస్తున్నాము. నాకు కూడా కొంత తెలుసును. అదీకాక లీగలు డిపార్టుమెంట్ ను కూడా కన్సల్టేషన్ వచ్చే సెషనుకు బిల్లు ప్యాసు అయ్యేలా చూస్తాము. మిగతా కారణాలు కూడా ఉన్నవని చెప్పేడన్నాను.

Sri G. RAMARAO:—అద్యత్ ఇప్పుడు ల్యాండు ఎక్విజిషను ఆర్డరు ఒక్కటేకాదు ఆబంకము. ప్రభుత్వం వారు స్టేషనరీగాడా ఆబంకములు కలుగచేసేరు. వా సు నై ట్సు కు ను, path-ways విషయమై కొంత బడ్జెటులో ఇచ్చేరు. వీటికి వేరు వేరు గా provision బడ్జెటులో చూపారు. ఇన్ స్ట్రుమెంట్లు యాంక్విరే చేసే టప్పుడు, యల్ఫుచక్ర్య సూరేట్ కూడా వేయవలసివుంది. యీ వీధులకు యల్ఫుస్థలాలకు కేటాయించిన ప్రత్యేక డబ్బునుండిగాక, path-ways burial grounds వగైరాలకు ప్రత్యేకించిన డబ్బునుండి ఖర్చుచెయ్యాలని చూస్తున్నాయి. అందువల్ల వీధుల నిమిత్తం కేటాయించిన బాడెంట్లో డబ్బులేకపోతే మొత్తం acquisition ఆపుచేయవలసి జరుగుతున్నది.

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—పాత్ వేస్ కొత్తని కాదు. పాతవాటికి పాత్ వేస్ చూపవలెనని అన్నాము కొత్తవాటికి, దానిలేనవాటికి ఏ విధముగా ఇవ్వవలెనో తెలియదు.

[17th March 1954]

Sri K. SUBBA REDDI:—అధ్యక్షా, గ్రామాల వెలుడల హరి జనులకు గృహవసతి మాపించుతున్నారు. ఆవిధంగాకాక గ్రామం మధ్య లోనే గృహాలు requisition చేసిహరిజనులకు ఎందువలన ప్రభుత్వము యివ్వ కూడదు?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—ను బాబు రెడ్డిగారు చెప్పినదానికి ప్రభుత్వముచక్క ఎట్టి అభ్యంతరము లేదు.

Sri K. KRISHNARAO:—కొన్ని చోట్ల Harjan Welfare Officers అర్జీలు పెట్టకున్న వారిని; భూస్వాముల అండలో, తిరిగి అవసరము లేదని నిర్బంధముగా applications వ్రాయించుకుంటున్నారని ప్రభుత్వానికి తెలుసా? దానిని నిరోధించడానికి ప్రభుత్వము ఏమిచర్యలు తీసుకుంటుంది?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—అటువంటిది నాకు తెలియదు. అటువంటిది నా దృష్టికి తెస్తే తప్పకుండా విచారించుతాను.

Sri A. VENKATARAMARAJU:— గ్రామాలలో చేరిన స్థలాలను మాపిస్తారన్నారు. కాని ఆయకట్టులోవుండే వాటిని మాపించడము జరుగుతోంది. దీనిని వెంటనే విచారిస్తారా?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—తప్పకుండా చూస్తాము.

Sri D. LAKSHMAIAH:— సత్తెనపల్లెతాలూకాలో గడపాడు గ్రామ హరిజనులు స్తలముకు దరఖాస్తు పెట్టగా ఒక లేబరు ఆఫీసరు ఒక స్థలాన్ని recommend చేశారు. ఆయన transfer ఐపోయాడు. తర్వాత ఇంకొక labour officer వచ్చి దానిని యివ్వడానికి వీలు లేదని objection పెట్టారు దీని విషయమై మంత్రిగారికి తెలుసా?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—నాకు particulars యిస్తే విచారించుతాను.

Sri P. SYAMASUNDARA RAO:—ఈ భూములిచ్చే సంద

17th March 1954]

లున్నాయి. 12 కుటుంబాలవారికే చాలదు. అందుకనే ఆ 12 కుటుంబాలవారు పోను, మిగిలిన కుటుంబాలకు Assembly Hall కు ఎదురుగావుండే స్థలాన్ని యివ్వమని చెప్పాను.

Sri P. VENKATASUBBAIAH:—హరిజన అభివృద్ధి ప్రణాళికకు కేంద్రప్రభుత్వము 95 వేల రూపాయలు మంజూరుచేసివట్టి, ఆడబ్బు మార్చి ఆఖరులోపున lapse అవునట్లు పత్రికలలో చూచాము. ప్రభుత్వము ఎంత ఖర్చు పెట్టదలచుకున్నారో చెప్పగలరా?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:— ఇది మనకు ప్రత్యేకముగా యివ్వలేదు. ఉమ్మడి రాష్ట్రానికి రీలక్షలు యిచ్చినారు. మన share కు 95,500 రూపాయలు వచ్చింది. నేనుకూడా పత్రికా ముఖంగా చూచాను. Schemes భారత ప్రభుత్వానికి పంపాము. ఆ schemes గురించి వారి ప్రత్యుత్తరముకోసము కాచుకొనివున్నాము.

Sri R. SIDDANNA GOWD:— అధ్యక్షా, హరిజన వాడలలో మరుగుదొడ్ల సదుపాయాలులేవు. వాటిని ఏర్పాటు చేయడానికి Government వారు సగము, పంచాయతీవారు సగము డబ్బు వేసుకొని మరుగుదొడ్లను కట్టించాలి. Planning Code క్రింద పంచాయతీలు 25% ప్రజలకు ఉపయోగపడినందుకు వాండ్లు 25% ఖర్చు భరించవలసివస్తున్నది. జనులు ఖర్చుచేయుటకు సిద్ధముకాని పక్షములో పంచాయతీలు 50% ఖర్చుచేసి ప్రత్యేకముగా హరిజనులకు మరుగుదొడ్లను ఏర్పాటుచేస్తారా?

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:— అధ్యక్షా, ఒకచిన్న ఉపన్యాసము జరిగింది. హరిజనులకు మరుగుదొడ్లను ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. ఈ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పంచాయతీలు 25% యివ్వాలి మిగిలిన 25% ప్రజలు ధనరూపేణాగాని, వస్తురూపేణా గాని, శ్రమ రూపేణా గాని యివ్వవచ్చును.

Sri P. RANGA REDDI:—అధ్యక్షా, ఇది ప్రధానమైన సమస్య. దానిలో land acquisition ముఖ్యమైనది Revenue Department వారి ఆలస్యమువల్ల ఇండ్లస్థలాలు త్వరగా లభ్యంకాక హరిజనులు అనేక యిబ్బం

17th March 1954]

slender financial position of the Government, it is not possible to consider the question of further enhancement at present.

Mr. SPEAKER.—Question hour is over.

Sri V. GOPALAKRISHNAIAH:— అధ్యక్షా, మిగతా ప్రశ్నలను, రేపు తీసుకుంటారా?

Mr. SPEAKER:—Unless a special request is made by any hon. Member the questions of to-day, not answered, will not go over for to-morrow.

Please give notice at the table.

#### ADJOURNMENT MOTIONS:

Mr. SPEAKER:— Sri D. Seetharamaiah has given notice of an adjournment motion day before yesterday. It reads as follows:—

“This House stands adjourned to discuss a definite matter of urgent public importance viz.,

The grave situation arising out of the utterly destituted and incapacitated peasants of Chittoor District being subjected to unusual and forcible collection in a lumpsum all the arrears of land tax and cesses which have accumulated during the famine period of 1361 and 1362 faslies.”

I am disallowing it, because it relates to the day to day administration of the Revenue Department.

#### PRIVILEGE MOTION.

Then comes the privilege motion of Sri Vavilala Gopalakrishnaiah. I ask the hon. Member to produce *prima facie* proof. I am adjourning it to to-morrow.

DEMAND XI — DISTRICT ADMINISTRATION 636.  
AND MISCELLANEOUS

17th March 1954]

[Sri G. Rama Rao

To reduce the allotment of Rs. 2,72,38,500 under Demand XI — District Administration and Miscellaneous.

The motion was duly seconded.

Mr. SPEAKER:— The other cut motions shall be deemed to have been moved.

Sri P. VENKATASIVAIAN: అధ్యక్షా, ఈ District Administration demand ను ప్రభుత్వం తెచ్చింది. ఈ demand విషయములో cut motion బలపరుస్తూ కొన్ని సంగతులు మీర చెప్ప వలసియున్నది. ఈ district administration ప్రభుత్వం విధాన ములో అన్ని శాఖలకు సంబంధించి వున్నది. దీనిలోని వ్యవహారాలు క్రమ లకు సంబంధించినవి. నవీగూడ, కాగితముపెట్టినట్లయితే, అవి సంవత్సర ముల శరబడి అటాగే pending గా వుంటూ, చివరకు ఎలాజేలకుండా files “లాజి” (lodges చేయటం, జరుగుతున్నది. కొన్ని-కోట్ల యీ pending files జాస్తి అయినపుడు పై ఆఫీసర ను భయపడి ఆ files ను దిగువన చేయటం గూడ జరుగుచున్నది. ఒక్కొక్కతానూ కాలో, తన శీలు రూప వద్ద, యింట్లో ధరఖాస్తులు, భూమి దరఖాస్తులు మొదలైన కాగి తాలు సంవత్సరాల శరబడి pending గా వున్నాయి. వాటిని జమాయిది సగు యములలో కలెక్టరు మొదలైన ఆఫీసరు వస్తుంటారని ప్రదేశ్యంతో,— యిట్లా పెండింగుగా వున్నటువంటి కాగితాల నన్నింటిని తగలపెట్టివేస్తున్న సంగతులు, ఖచ్చితముగా నాకు తెలుసును ఈ రకమైనటువంటి పనులు జరగటం, ఆలస్యం కావటంవల్ల, ప్రజల సమస్యలు పరిష్కారము కాకుండా పోవటం జరుగుతున్నది. కొన్ని కొన్ని జిల్లాలలో అనేక అభి వృద్ధి స్కీ ములకు, Rural welfare, water supply స్కీ-ములకు, ఇతర యింకావన్ స్కీ-ములకు గాను యివ్వబడిన అప్పులు దరఖాస్తులు dispose కాకుండా పోవటం, ఆ తరువాత అవి లాప్పు కావటం జరుగుతోంది గాని పనులు జరగటం లేదు. ఈ departmentలు ఊణం తీరుబడి లేకుండా నడుస్తూవుంటాయి. కానీ పనులు మాత్రం సాగిపోవటంలేదు.

ఈ District Administration లో Supervise చేసేటటు వంటి అంచెలు చాలావున్నవి. ఉదాహరణకు, రివియూ డిపార్టుమెం

17th March 1954]

[Sri P. Venkatasivaiah

ఇప్పుడు land assignment విషయంలో Revenue Divisional officersకు అధికారాలులేవు. అటువంటిప్పుడు direct గా కలెక్టరుకే పంపిస్తే కొంత time save అవుతుంది. అట్లయితే కూడా, యీ R. D. O. అనే post office ఉండడంవల్ల, తాళిబద్దలు యితనికి పంపించ వలసియింటుంది. ఇక్కడ కొంత ఆలస్యం అవుతున్నట్లుంది. అక్కడ నుంచి కలెక్టరుకు వచ్చేటప్పటికీ, మొత్తం ఒక సంవత్సరం పూర్తవు తుంది. ఈ విధంగా ఒక సంవత్సరంనుంచి ఆ application క్రిందికి పైకి, పైకి క్రిందికి తిరిగింది అంటే ఎంత ఆలస్యము అగుచున్నదో ఆలో చించుకోవచ్చును. ఇలా అనవసరమైన post offices మూలకంగా administration త్వరగా జరగకపోవడం, సమస్యలు తొందరగా dispose of కాకపోవడం జరుగుతుంది. రెండవది ఈ రకమైనటు వంటి supervisory stations ఎక్కువగా ఉండడమేకాకుండా, red-tapism కూడా ఎక్కువగా వున్నది. ప్రతిచోట, ప్రతి విషయంలోను ఈ redtapism విపరీతంగా ఉంటున్నది. ఈ డిపార్టుమెంట్లో bribery ఎక్కువగా ఉంటున్నది. ఏదో services render చేసినందుకు మామూలుగా 1-0-0, 0-8-0 విచ్చికంగా. ఇచ్చేదాన్ని గురించి మళ్లాడలేదు. Supreme courtది, హైకోర్టుది decision కూడా వున్నది. మామూలు పట్టింపులేదని, కనుక ఆ విషయం గురించి మళ్లాడ లేదు. Land assignment విషయంలో 20 సంవత్సరములనుంచి ఒక బంజరును సాగుచేసుకొంటున్నటువంటి ఒక మాదిగతను 2 వందలు రూపాయలు ఒక కరణానికియిచ్చి B. form యిప్పించవలసిందనికోరితే, ఆయన నీవు 18 నెలలుగా దీనిని సాగుచేయలేదని objection చెప్పాడు. అప్పుడు కరువు వచ్చినందువల్ల, ఎవరుకూడా విత్తనాలు వేయలేదు. అలాంటి సమయంలో సాగు చేయలేదని చెప్పి, యింకెవరికో B form యిస్తాననిచెప్పి, మరల వాళ్ళదగ్గర ఒక 2 వందలు తీసు కొన్నాడు. తరువాత courtలో trespass క్రింద కేసుపెట్టడం జరిగింది. ఆ తరువాత శిరస్తదారుదగ్గర రాజీపరిష్కారం చేయడం జరి గితే, అ రాజీ తీర్మానాన్నిగూడా ఉల్లంఘించి ఆ కరణం మళ్ళీ యింకొక రికి B form వ్రాయడం జరిగింది. ఆ తరువాత జమాబుది టైములో కలెక్టరువద్ద ఫిటిషను పెడితే, దానిపైన కరణము మళ్లాడక పోవడం.

Sri P. Venkatasivaiah]

[17th March 1954

చివరకు 20 ఏళ్లుగా సాగుచేసుకొంటున్నటువంటి applicant కు ఆ పొలము దక్కదని తెలిసినపుడు, ఆ కోపముతోటి అతను, ఆ జమాబుది ఆఫీసరు, తాశీల్దారు, రివియూ ఇన్ స్పెక్టరు యెదుటనే అదే హాలులోనే చెప్పతీసుకొని కరణాన్ని మూడుమార్లు కొట్టాడు. అప్పుడు ఎవరో వచ్చి విడిపించారు. ఆ విధంగా కొట్టితరువాత యిది యిలా జరిగిందని కరణం చెప్పాడు. చెప్పితో కొట్టినందుకు 353 సెక్షన్ క్రింద ఆ 65 ఏళ్ళ ముసలివానిపైన ఈ రోజున కేసు పెట్టారు. కాని కరణంపైన ఏమి చర్య తీసుకొన్నారో యింతవరకు తెలియలేదు. తరువాత ఈ విధంగా ఎవరో కొట్టించారని వాఁమీద దొంగతనం కేసు ఒకటిపెట్టి, అతనిని జైలులో పెట్టింది, పోలీసులచేత బాధింపబడడం జరిగింది. ఈవిధంగా local గా ఉండేటటువంటి factional quarrels తీర్పుకోడానికి కూడ దీనిని ఉపయోగించారు. ఈ విధమైనటువంటి దుర్మార్గాలు, లంచాలు తీసుకోవడం యీ డిపార్టుమెంటులో పరిపాటిగా వస్తున్నది. ఈ supervising staff, అవసరపు- గోస్టాఫీసులు ఎక్కువయిపోయి. red-tapism. లంచగొండితనము ఎక్కువగా ఉంటున్నవి. మరియు administration లో చాలా ఆలస్యం జరుగుతున్నది. మా డిప్లొ ఒక పొలము విషయంలో అధికారులు 4 వందలు లంచము తీసుకొని, యి కెవ్వరికీగాని లంచము యివ్వవలసిన అవసరంలేకుండా ఏర్పాటు చేసుకొని, కరణానికీగాని, R. I. కి గాని, తాశీల్దారుకుగాని ఎవరికి యివ్వ అవసరం లేకుండా పరిష్కారంచేస్తే ఏర్పాటు చేసుకొన్నారు. దీని 'A' form record లో సంతకం పెట్టాము. తరువాత తాశీల్దారు దగ్గర ఒక ఉద్యోగస్తునికి మామూలు రాసుగుర, అక్కడ 1 సంవత్సరం పడివున్నది. అయితే ఫలానా application కు యివ్వవచ్చునా, ఇవ్వకూడదా అనేదాన్ని పరిష్కారంచేసి, వెంటనే దాన్ని dispose of చేస్తే అభ్యంతరంలేదు. ఆ విధంగా చేయడంలేదు. ఇకపోతే services లోకు ఒక విషయంవున్నది. మనది కొత్త State అయినపుడు, యివరకు వాత State లో ఉండేటటువంటి ఆలవాట్లే కొత్త State లో కూడా వారడనునేని మామూలుగా జరుగుచువుంటుంది. అయితే యిది వరకువచ్చి పాత దరలవాట్లు లేకుండా చేస్తామని ప్రభుత్వము యెన్నో సార్లు హామీలు యిస్తువుంటారు. ప్రత్యేకంగా corruption తొల

17th March 1954]

[Sri P. Venkatasivaiah

గించడానికి anti-corruption department కూడ ఒకటి వున్నది. ఇదికూడ corruption department గానే మా రిపోర్టు లిది. ఈ విధంగా corruption అన్ని డిపార్టుమెంటులలోనూ జరుగుతూనే వున్నది. అసలు దీనికి మూలకారణం ఏమిటో ప్రభుత్వము అలోచనలో ఉన్నదని లేదు. గవర్నమెంటు ఏదైనా సరే స్థిరంగా, బాగా efficient గా ఉండాలంటే అది conveyed services మూలంగానే జరగాలి. ఈ services contented గా లేకపోయినట్లయితే, ఆ ప్రభుత్వము పైపైకి ఎన్నికబుట్లు చెప్పినప్పటికీ, అవి బయటికి మాత్రమే గాని, లోపల మాత్రమే ఉండాలే అనే సంగతి ప్రభుత్వములో ఉండేవాళ్ళకు తెలిసిపోవడానికి సరికాదు అనుకొంటాను.

అందుకోసము ప్రభుత్వోద్యోగులలో వున్న తప్పులు సరిదిద్దటానికి, వారిలోవుండే bribery అరికట్టడానికి మీలుతేకుండా సావటానికి కారణము, యిప్పుడు అమలులోవున్న service conditions మాత్రమేనని అంటున్నారు. దీన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించాలి. ప్రభుత్వోద్యోగులలో bribery వున్నదని ప్రభుత్వానికి తెలిసియున్నప్పటికీ గూడా, దీన్ని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వానికి సాఫీపడడములేదు. ఏదో అక్కడక్కడ వ్యక్తంగా ప్రభుత్వం కొన్ని కేసులు పెట్టింది. అంతే కాని దీన్ని పూర్తిగా అరికట్టటానికి తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోవడంలేదు. ఈమధ్య మా తాలూకాలో రెండు కేసులు జరిగినవి. లంచము యిచ్చినవారు, యిప్పించినవారు, పుచ్చుకొన్నవారు, మూడుభాగాలుగా వున్నారు. అయితే దీనికి ఒక కొత్తపద్ధతి పెట్టారు. లంచము యిచ్చిన వారియొక్క పని నెరవేరకపోతే, వారిలంచము విషయములో తగాదా చేస్తే తీసుకున్నవారు ఉద్యోగములోవున్న కారణముచేత తమమీద దొమ్మిచేశారనే నేరారోపణతో పెద్దపెద్ద కేసులు బనాయించడం గూడా జరుగుచున్నది. ఈ రకమైన కేసులుగూడా పెట్టడము జరుగుచున్నది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు corruption నిర్మూలకకు ఒక యాక్టు తెచ్చారు. వారు లంచాలు యిచ్చినవారిమీద, పుచ్చుకొన్నవారి మీద కేసులు పెట్టి శిక్షలుగూడా వేయించుచున్నారు. కాని అవి రుజువు కావడము అసాధ్యమైన పనిగా యున్నది. లంచము యిచ్చినవారు యిచ్చానని, తీసుకున్నవాడు తీసుకున్నానని, ఎన్నటికైనా చెబుతాడా!



Sri P. Venkatasivaiah]

[17th March 1954

అందువల్ల రుజువుకాలేదని తప్పిపోయిన కేసులుగూడా వున్నవి. అందు వల్ల లంచగొండ్లమీద కేసులు పెట్టాలంటే, ముందుగా plan వేసి, trap పెట్టి, పట్టుకుంటేనేతప్ప, యితర విధములుగా కేసులు రుజువు కావడము సాధ్యపడదు. అటువంటి trap పెట్టిన కేసులుగూడా కొన్ని రుజువు కావడములేదు.

ప్రయివేటుగా లంచాలు తీసుకొన్న ఒక Sub-Inspector, తనకు ఏమీ అధికారములేని చోటకు ఒక డిక్రీని అమలు పరచటానికని, ఒక పార్టీ యిదివరకు కొన్నదాన్ని మరొకరు కొన్నదానిని స్వాధీనముయిప్పించటానికి మద్దతుకు, వెళ్ళగా ఆ ప్రయత్నము విఫలమైపోయింది. తరువాత రెండవసారి పోలీసువారిని అమీనాను పిలుచుకొని పోయినాడు. అట్లాంటి సమయములో అమీనా ఆ డిక్రీ ప్రకారము ఆస్తి ఋణాస్తుని స్వాధీనములో లేదని వ్రాసుకుంటే పోయేది. అటువంటిది యీ డిక్రీ అమలు పరచటానికి possession లో వున్నవారిని arrest చేయటానికి ఆ విధంగా తరువాత కేసుపెట్టటానికి డబ్బుయిచ్చి పిలుచుకొని పోయారు. ఈ విషయములో పోలీసువారికి మూడు రకాలుగా డబ్బుయిచ్చారు. ఇంత డబ్బున్నూ వుచ్చుకొని, చివరకు ఏ కేసులుకూడా లేకుండాబైటికిరావడం జరిగింది. తరువాత యీ రెండు పార్టీలవారు పోలీసువారిమీద affidavit యివ్వటానికి, నిత్యము ఉద్యోగస్తులతో ఏదో విధంగా లావాదేవీలు వుంటవి అని భయపడి, యెవరూగూడా ముందుకురాలేదు. ఇది మాచూళ్ళో నాకు తెలిసినటువంటి విషయము. ఇటువంటి దుర్మార్గాలు యీ రకంగా జరుగుతున్నవి. ఇలాంటివి జరుగుతున్నప్పుడు Central Acts ను అనుసరించి corruption పూర్తిగా నిర్మూలించటానికి తగిన చర్యలు తీసుకుంటానికి వీలేదు.

ఇక Non-Gazetted Officers కు జీతాలుయిచ్చే విషయములో మనము పార్లమెంటు ఐన కొత్తరోజులలో East Krishna Non-Gazetted Officers Association వారు Chief Minister గారికి యివ్వవలసిందిగా కోరుతూ ఒక పిటిషను finance minister గారికి సమర్పించారు. దానిపైన ఏమిచర్యలు తీసుకునేదిన్నీ తెలియలేదు.

17th March 1954]

The Hon. Sri T. VISWANATHAM:— కొజా చెబుతునే యున్నారు. ఇవ్వాలిగాడా చెప్పారు.

Sri P. VENKATASIVAI AH :— మళ్ళీ ఒకసారి చెబుతే ఏమైనా ఉపయోగముంటుందేమోనని చెప్తున్నాను. ఇప్పుడు నేను నా speech ని ముగించిన తరువాత మంత్రిగారికి దీన్ని యిస్తాను. ఇందులో యీ Non-gazetted Officers కోరినటువంటి కోర్కెలు మీ ఎదుట పెడుతున్నాను.

ఇప్పుడు Central Government వారు యిచ్చే scales of pay కున్నా, Provincial Government వారు యిచ్చే pay కున్నా చాలా వ్యత్యాసములు వున్నవి. ఈ difference ఎందుకు వుండాలో నాకు అర్థము కావడములేదు. కనీసము Central government వారు యిచ్చే pay scales అయినను యివ్వడం అవసరంగా వున్నది, ఆ scales ను యిక్కడ వీరికిగూడా యివ్వవలెనని కోరుతున్నాను. ఈమధ్య Central government వారు Dearness allowance pay లో కలిపి చేయాలని ఎంక్వెరీ కమిటీని నియమించారు. ఆ విధంగా Dearness allowance ను యిక్కడ వీరికిగూడా pay లో merge చేయాలని అంటున్నారు. ఇది వారి కనీసపు కోరిక. అంతే కాకుండా ఒకవేళ living index పెరిగినట్లయితే, మరల Dearness allowance గాంటు చేయాలనిగూడా అంటున్నారు. ధరలు యిప్పుట్లో తగ్గేసూచనలులేవు గనుక, ప్రభుత్వానికి వెన్నెముకగావుండే యీ non-gazetted officers కు ఆ మాత్రము సహాయముచేస్తే బాగుంటుంది. నిన్న Central Financial Minister గారు మాట్లాడుతూ రు. 6,700 కోట్లు నోట్లు ముద్రించి దేశంలో పారవేయబోతామని చెప్పారు. అందువల్ల ఇప్పుడు వున్న ధరలు కొంత పెరగటానికి chance వుండును. ఇలాంటిది రాబోతున్నది కాబట్టి తప్పకుండా యీ Dearness allowance మొత్తమును అంతా పారిజాతముతో కలిపివేసి, consolidated pay గా నిర్ణయం చేసి, ఆ తరువాత యింకను ధరలు అధికముగా వున్నట్లయితే, వేరే Dearness allowance ను ఏర్పాటుచేయాలని యీ Non-gazetted Officers కోరుతున్నారు.

17th March 1954]

[Sri P. Venkatasivaiah

లేకుండా పోయింది. ఈ ప్రద్యోగస్థులు తమ సర్వీసుకు అన్యాయముగా నాశనము చేసుకొన్న వారవుతున్నారు.

ఇదేమిదిగా conduct rules అని వున్నది. ఇవికూడా మార్చి వేయవలసిన అవసరము వున్నది. నాకు యిప్పుడు టైము లేకపోయినా విషయములో వున్న defects చెప్పలేకపోతున్నాను. ఈ rules కు reform చేయాలని చెబుతున్నాను. ఈ మార్పులన్ని చేయక పోయినట్లయితే, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణము సక్రమంగా జరగని చెప్పకూడ, యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

Sri T. N. VENKATASUBBA REDDI:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గౌరవనీయులైన సభ్యులు చెప్పినవాటిలో చాలముమక్కు నిజము వుందని నేను మోప్పుకొనకతప్పదు. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వపుఖర్చులు రానురానూ సంవత్సరము సంవత్సరమూ, యెక్కినావలమెకాసి, శాసన సభలో ప్రభుత్వపక్షం, ప్రతిపక్షంవారికి, మాకూ రెండు సంవత్సరముల నుండి అవకాశము వుంటున్నప్పటికీ, మార్చి 1954 లో నైతేనేమీ, శాసనసభలో నైతేనేమీ, ప్రభుత్వంచేసే వ్యయం establishment మీద, ఆఫీసర్లమీద తగ్గించుచు, వీలున్నంతవరకు ఆ వ్యయాన్ని ప్రజా ట్రేమానికే వినియోగించుచుని పెక్కునాళ్లు చెప్పాము. ప్రభుత్వము అలాంటి సూచనలు తీసుకొనకుండా, ప్రతిసంవత్సరమూ యేదోవాక సాకుమీద గమనించకపోవడం చాలా వ్యసనంగావుంది. రెండుకోట్ల, డేబ్బది లక్షలు అంతే, రెండు ముక్కలు కోట్లు ప్రభుత్వము వీటిక్రింద ఖర్చు పెడుతున్నారు. దాదాపు మన రాష్ట్రం రెవెన్యూలో దగ్గర దగ్గరగా యేడింట, ఒకపాలు యీ విధంగా ఖర్చు అవుతోంది. ఇది ఒక ముఖ్య అంశము. కేవలం యింత వ్యయం అవసరము వున్నదా? అని నేను అనుకుంటున్నాను. ఇదంతా యేమిటో, దానివలన ప్రజలకు యేమాత్రం ప్రయోగం కలుగుతున్నదో అన్నవిషయం ఆలోచించవలసిన అవసరము వున్నది. దేశంలో ముఖ్యంగా Revenue department లో minor works క్రింద యేమాత్రం వుండదను కొంటున్నాను. Minor irrigation Supervisors కు వారికేదో అనుకూలం కోసమే కల్పించి నట్లుగావుంది. 1939-వ సంవత్సరములో యుద్ధం ప్రారంభముకాగానే, మనకు కల్గిన ఆహార దుస్థితివల్ల నైతేనేమి, ధరలు విపరీతంగా పెరిగి

17th March 1954] [Sri T. N. Venkatasubba Reddi

దుస్సాధ్యం. ప్రతివారూ మనం పెద్ద పెద్ద ప్రద్యోగులకు, చిన్న చిన్న ప్రద్యోగులకు ప్రవేశాలు యిస్తున్నాము. వారు ప్రశ్నామూలతో కనీసం చేయాలని, లంచగొండితనం వారిలో వుండకూడదని మనం చెబుతున్నాం. వారిని మన దేశీయులుగా, మానవులుగా భావించివుంటే, లంచగొండి తనము మనలాంటి మనుష్యులైకొన్ని కొన్ని పరిస్థితులలో కనీసం మనం గుర్తించవలసిన అవసరం వుంది. మన దేశంలో మన ప్రభుత్వంలో లంచ గొండితనం వుందంటే అది యేయే కారణములవచ్చిందో, అది ఏమిచేస్తే తగ్గుతుందో పరిశీలించుదాము.

మన services (State services) అని, All India Services అని కొన్ని వున్నాయి. వాటికి ముందటి ప్రభుత్వము నుంచి, ఇప్పటివరకు కొన్ని service conditions పెట్టారు. వాటికి political interference గాని official interference గాని లేకుండా చేసి, చాలినంత వరకు ఆ services మంచిగా వుండుటకు కావలసిన conditions British ప్రభుత్వము లోనే తయారుచేసిపెట్టారు. వాటినే మనం యిప్పుడు అమలు పరుస్తున్నాము. వారికి నిర్ణయించిన services యే cader లో చేరినా మరి చేరిన తరువాత, వారు సక్రమంగా పనిచేస్తూంటే, మనం ప్రభుత్వములో ఒక seniority యేర్పరచి, ఒక నిబంధన యేర్పరచివుంది, service rules వుంది. మన Provincial servicesలో అటువంటివి యేమివున్నాయో పరిశీలించుదాము. చిన్న చిన్న non-gazetted services కు మొదట యేవో కొన్ని rules వున్నవి. నాకంత detailed గా తెలియదు. గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగా, ఒక ప్రద్యోగి, పై అధికారికి యిష్టంవుంటేనే, పైకిరాగలడు. పై అధికారికి యిష్టం వచ్చినప్పుడు యీ కింది ప్రద్యోగిని పైకి లాగుకురావాలని యిష్టంవుంటేనే, పైకివస్తాడు కాని మంచి పనివల్ల, మంచి గుణాలవల్ల, మంచి ఉత్సాహమువల్ల పైకివచ్చాడన్న కేసు ఒక్కటిగూడా నేను విసలేదు.

ఇక confidential file అని చెప్పి ఒక పద్ధతి పెట్టారు, వీటికి ముఖ్యంగా నిబంధన మన బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు చాలా మంచి వుద్దేశ్యంతో పెట్టారు. మద్రాసు శాసనసభలో శ్రీ సి. రాజగోపాలాచారిని ఒక question వేశాము. ఈ confidential report లో యేదైనా

17th March 1954]

[Sri K. Veeranna Padal

square miles ఏజన్సీ ప్రాంతాన్ని కలిపి ఒక జిల్లాగా ఏర్పాటుచేసి దానికి ఒక కలెక్టరును నియమిస్తే వారు అక్కడకుపోయి పరిశీలిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. అంతేకాకుండా ఆ ప్రాంతంలో ఏ పనులుగూడా సక్రమముగా జరుగుటలేదు. ఆ ప్రాంతంలో కావలసిన irrigation schemeగాని ఏ పనిగాని temporary గా చేయడం, అది ఒకటి రెండు సంవత్సరాలలో పాడైపోవడం మూలంగా ఇప్పటివరకు permanent పని ఏమీ జరగలేదు. కనుక ఆ ప్రాంతంలోఉన్న ప్రజలయొక్క కష్టసుఖాలను మీరు పరిశీలించాలని మనవిచేస్తున్నాను. రెవెన్యూ డిపార్టుమెంట్, ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు మొదలైన ఇతర డిపార్టుమెంట్స్ లో అక్కడ ఉన్నటువంటి ఉద్యోగస్తులు అందరూ అక్కడ ఉన్నటువంటి వులేరియా, నిమోనియాలవల transfer చేస్తూని పోదాం అనే ఉద్దేశంతోనే ఉంటున్నారు. School teachers కు అక్కడ ఇళ్లుగాని పాకాలుగాని లేవు. వాళ్ళు single గా వచ్చి ఏదో 4, 5 రోజులుగాని వారంరోజులు పనిచేసి పోయే ఉద్దేశంతోనే ఉంటున్నారని అక్కడ పాకల్లో ఉండి ఆ ఏజెన్సీ ప్రాంత ప్రజల విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడే ఉద్దేశంలేదు. అందుచేత ఇండియా ప్రభుత్వంవారు ఏజెన్సీ ప్రాంతాలకు ఇచ్చిన గ్రాంటుతో ఆ ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. విశాఖపట్నం జిల్లాకు చెందిన గూడెం తాలూకా అన్ని ప్రాంతాలకంటే వెరుకబడిన ప్రాంతం. ఉద్యోగస్థులు కనుక అక్కడికివస్తే అక్కడ ఉన్న మరుఘలు, అడవికి పారిపోయే పరిస్థితులలో ఉన్నారు. ఎవరినైనా పంపిస్తే అటువంటి మరుఘలను నేను చూపించడానికి నిశ్చయించుకొన్నాను. అటువంటి ప్రజలకు ఆంధ్రప్రభుత్వం సదుపాయాలు కల్గిస్తారని ఆశిస్తూ నేను ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

Sri P. SYAMASUNDARA RAO:—అధ్యక్షా! జిల్లా పరిపాలనా విధానంలో చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యంగా మా జిల్లాలో ఉన్నటువంటి పరిస్థితులు ఇప్పటికీ సుమారు ఒక నెలరోజుల న్నంది చాలా తీవ్రరూపం తాల్పాయి. అక్కడ జిల్లా అధికారులద్వారా తీవ్రరూపం తాల్చిన పరిస్థితులు ఇక్కడ కొంచెం చెప్పువలసినవి ఉంది. బస్సు యజమానులకు, బస్సు వర్కర్లకు సుధ్య తగాదాలు ఇప్పటికీ తగ్గకుండా సమస్యరూపుగా జరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వం దానిని తగ్గిన

Sri P. Syamasundara Rao] [17th March 1954

చర్యతోనుకోకపోవడంవల్ల ప్రభుత్వంయొక్క అవకతవకలు బైట పడుతున్నాయి. వర్కర్సు జీతాలు ఎక్కువకావాలని అడగటంలేదు. వర్కర్సుకు నోటీసుకూడా ఇవ్వకుండా బస్సునడుపుతున్నవాడిని అపి యజమానులు చేయిపట్టుకు దింపుతున్నారు. అలా నోటీసు లేకుండా వాళ్ళను పనినుండి తొలగించకూడదని ఒక G. O. కూడా ఉంది. జిల్లా కలెక్టరు, లేబరుకమిషనరుకూడా పాత staff తోనే నడిపవలసిందని చెప్పినప్పటికి యజమానులు లెక్కచేయకుండా వర్కర్సును పనినుంచి తొలగిస్తుంటే దాన్ని అమలు జరపవలసిన విధి, జిల్లా అధికారులమీద ఉన్నప్పటికి ఈ నాడు అక్కడ 125 మందిని పనినుంచి తొలగించారంటే ఎంత సిగ్గుచేటు? ప్రభుత్వం ఎంత ఉపేక్షభావంతో ఉన్నది తెలుస్తున్నది. అక్కడ బస్ యజమానుల సంఘం అధ్యక్షుడుగా ఉన్నటువంటి ఒకాయన ఒక కరపత్రంకూడా వేశాడు. సంఘం జరుపుతున్న చర్చలవల్ల బస్ యజమానులకు వర్కర్సుకు మధ్యఉన్న తగాయిదాలను పరిష్కరించుకోడానికి బదులు వాటిని అభివృద్ధి చేస్తాయని చెబుతూ ఒక కరపత్రం వేశారు. పోదరులారా మనం ఈ వర్కర్సుమీద దాడిచేయడంవల్ల మనం నష్టపోతాం తప్ప ఈ transport సక్రమంగా జరగడానికి వీలుపడదనికూడా చెప్పారు. అధ్యక్షులుగా ఉన్నటువంటి శ్రీ పులవర్తి అప్పారావుగారు బస్ యజమానుల సంఘచర్యలపట్ల అసంతృప్తితో రాజీనామా ఇచ్చారు. యజమానులు చేసినపనేమంటే 125 మందిని పనినుండి తొలగించారు. మరో యిద్దరు వర్కర్సుకు 6 మాసాలజీతం ఇవ్వాలి. రెండుమూడుసార్లు రాజీబేరాలుకూడా సాగించి, ఒకసారి నాలుగు వందలు యిస్తామని ఇంకోసారి 5 వందలని చెప్పారు. చివరకు Dy. S. P. 480 ఇవ్వమని చెప్పారు. తిరిగి ఆ యజమానులే వర్కర్సు వ్రాసియిచ్చినట్లు ఒక ఫోర్జీ పత్రాన్ని సృష్టించారు. యిది సంజీవరెడ్డిగారికి చెపితే 5 మాసాలు బస్సునడవలేదు కదా, నడవనప్పుడు వాడు జీతం ఎలా ఇస్తాడని చెప్పారు. కాని బస్ వర్కర్సు 6 మాసాలజీతం మాకు అక్కరలేదు 3 మాసాల జీతం ఇవ్వమని చెప్పారు. చివరకు మా ఉద్యోగాలైనా మాకు ఇస్తే చాలనికూడా అడిగారు. అందుచేత అక్కడజరుగుతున్న పనులు ఎందుకు జరుగుతున్నాయి అనికూడా మనం అలోచించవలసిఉంది.

ఇవన్నీ యెందుకు జరుగుతున్నాయనే విషయం ఆలోచించాలి.

17th March 1954]

[Sri P. Symasundaram Rao]

బస్సులు చడపడానికి ప్రభుత్వం కొన్ని విబంధనలు చేసింది. వాటిని బస్సుయజమానులు సరిగా అనుసరించుకుంటున్నారని చెప్పలేము. ఎక్కువ వసూలుచేసి షట్టకువచ్చి, వాళ్ళకే ఇవ్వడానికే వచ్చింది. లేదా వాళ్ళకు ఏదో అలా అనిపిస్తుంది దానికి వర్తకం చేస్తున్నారని చెప్పవచ్చు. షట్టకు కేసులు పెడితే మాలేకెళ్ళుంటుంది. మా వాళ్ళు చెప్పిన చట్టాల మాడి అలాంటివి చేస్తే, మాకేమో కరెన్సీ అలాంటివి వచ్చుతాయి. ప్రభుత్వం, పోలీసులు మా చేతుల్లోనే వున్నారు, వాళ్ళు మాకు ఏమీ చెప్పకుండా అంటారు. దానికి ఏ వర్కౌట్ నా చేయించి ఏ సులచేత షట్టబట్టే ఇది వాకేమీ సాధించలేదు. మాకేమీ యజమాని. కోర్టులో వచ్చుకునే శక్తి ఉంది. వాడి లైసెన్సును కోర్టులో చేస్తారు.

ఇంతేకాక చర్చాపురంనుంచి తొండుకు ఒక బస్సు వేసాక, అక్కడ కొంత interval వుంటుంది. interval పైచులో బస్సు కూడకుండా, డ్రైవరు యజమానియింట్లో ఉండిగము చెయ్యాలి. చెయ్యకపోతే వాళ్ళకి ఉద్యోగాలులేవు. ఇటువంటి పోలీస్ డివిజన్ రమ్మలూ కామం కాపాడుకోడానికి, చూస్తున్న అనులుజరిపేటట్లు ప్రయత్నం చేస్తే అందుకుగూరు బస్సువర్కర్లు ఒక సంఘం పెట్టుకున్నారు. యజమానులు బస్సులకు సరిగా మరమ్మత్తులు చేయించడంవల్ల బస్సు డ్రైవరు, సిండ్ క్టరు బస్సు మార్గమధ్యలో ఆగిపోతే, అక్కడ బస్సుక్రాంతి పడుతుంది నానా అవస్థలూపడి బాగుచేసుకోవాలి. ఇటువంటి యిల్లులకు కలగకుండా చూచుకోడానికే సంఘం పెట్టుకున్నారు. వాళ్ళు సంఘం పెట్టుకున్న తర్వాత వారి నెట్లైగెనా అణగద్రొక్కేందుకు యజమానులు కూడా ఒక సంఘం పెట్టారు. యూనియన్ లో చేరిన వర్కర్లకు ఉద్యోగాలివ్వకూడదని ఏరు నిశ్చయించారు. సంఘంనుంచి రాజీవామాయిస్తానని వ్రాసియిచ్చినవాళ్ళనే వుండి, మిగతావాళ్ళకు తీసివేశారు. వారి వారి కష్టసుఖాలను ఓర్చుకొనేందుకని సంఘాలు పెట్టుకోవచ్చునని ప్రభుత్వం చెప్పింది. సంఘం పెట్టుకోడం నేరంగాపరిగణించి ఎవరెవరిని ఏ రోజున లోబరించారో, నోటీసులు లేకుండా, తొలిగిస్తున్నారో మేము జిల్లా అధికార దగ్గరనుంచి, ముత్రివర్గమువరకు తెలియచర్చిస్తుంటికి ఏమీ చర్యతీసుకోవడం లేదు. ఇప్పటికీ ఆ విధంగా 125

Sri P. Syamasundara Rao]

[17th March 1954

మందిని తగ్గించారు. యజమానులు పోలీసుల సహాయంతో వర్కర్ల మీద దాడులు జరుపుతున్నారు. దీనికి ప్రభుత్వ బాధ్యత పూర్తిగా వుంది. ఇటువంటి ప్రమాదకరమైన పరిస్థితులు ప్రభుత్వం పరిష్కరించడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోకపోవడమే సానికంతకీ కారణము ఇది కాదంటే ప్రభుత్వం ఒక విచారణ కమిటీని వేస్తే అక్కడి పరిస్థితులు తెలుస్తాయి. వర్కర్లు యజమానులను, యజమానులు వర్కర్లను కొట్టడం ఇటువంటివెన్నో జరుగుతున్నాయి. వర్కరును యెందుకు చొలగిస్తున్నారని యజమానిని ప్రభుత్వం అడిగితే, అసలు సమస్యే తీరిపోతుంది. వర్కరును తొలగించకుండా చూస్తే అసలుగొడవే లేదు. దీనిని కప్పిపుచ్చడంకోసమే ప్రభుత్వం ఒక పత్రాన్ని బలపరుస్తోందని ఖచ్చితంగా చెపుతున్నాను. దీనికి కావలసినన్ని ఋజువులు కూడా వున్నాయి. దీనివల్లనే కప్పిపుచ్చడంకోసమే రాజకీయపార్టీలపై రుద్ద జూస్తున్నారు. ఇదంతా అక్కడ కమ్యూనిస్టుపార్టీ చేస్తోందని పార్టీ ఆఫీసులమీద అర్ధరాత్రివేళ దాడులుచేయించి, దుర్భాషలు ఆడిస్తున్నారు. పాపాల భైరవులు కమ్యూనిస్టుపార్టీ వాళ్లున్నారుగదా వాళ్ళ మీద రుద్దుదామని చూస్తున్నారేమో. ఈ వేళ పార్టీ మీద లేనిపోని వన్నీ తీసుకువచ్చి రాజకీయంగా కక్షసాధిద్దామని అనుకుంటే, గతంలో మీరెటువంటి ఫలితాలు అనుభవించారో అటువంటి ఫలితాలే అనుభవిస్తారు. 144 శక్తును తగ్గించి, మంత్రులు తగిన చర్యతీసుకుంటారో, లేక కమిటీని వేసి విచారణ జరిపిస్తారో ఏదో ఒకటి వెంటనే చెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

Sri A. NEELADRI RAO REDDI:— అధ్యక్షా, డిస్ట్రిక్టు ఎక్స్‌క్యూటివ్స్ డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచాను. మిత్రులు చాలామంది అనేక సూచనలు చేశారు. ఆఫీసులలో efficiency ని గురించి ముఖ్యంగా చెప్పవలసివుంది. District administration లో efficiency ని గాగాలేదని మిత్రులు చెపుతున్నారు. దానికి కారణం ఏమిటి? మొదటి కారణం ఏమంటే non-gazetted officers కు చాలా తక్కువ జీతాలు యిస్తున్నారు. Central Pay Commission వారు జీతాల విషయంలో కొన్ని సూచనలు చేశారు. వారి సూచనల ప్రకారం యివ్వనందువల్ల, రాష్ట్రంలోవున్న non-



17th March 1954]

[Sri A. Neeladri Rao Reddi

gazetted officersలో అసంతృప్తి బాగా పెరిగింది. దానిని తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం మేం చేసే చర్యలేమిటో? వాలి. రాష్ట్రంలో unit of administration గ్రామాలలోనే వుంది. ఇది రెవెన్యూ బోర్డులోనో, మునిసిపల్ కౌన్సిల్ లోనో ఉండనుకోవడా పొరబాటు, రెవెన్యూ మంత్రిగారు చెప్పుకూ, village officers చాలామంది వున్నారు. వాళ్ళకు ఎక్కువ జీతాలు యిద్దామనే వుందికాని, అర్హతగా అది కష్టంకాబట్టి చేయలేమేమో అంటున్నారు. Units of administration లోనే మీరు సవరణ చెయ్యాలేకప్పుడు మీరింక ఏమి చెయ్యగలరు? అది సవరణచేస్తేనే administration బాగుంటుంది. ఉపాధ్యాయులుకూడా చాలా అధ్వాన్న స్థితిలో వున్నారు. వాళ్ళకు సరిగా తినడానికి తిండి, కట్టడానికి బట్ట చాలక బాధపడుతున్నారు. వాళ్ళు కడుపునిండా తిండి లేకపోతే ఏమి పని చెయ్యగలరు?

సభ్యులు మాట్లాడుకూ Confidential report ను గురించి చెప్పారు. ఇది చాలా అవసరం. కాని వాటికి సంబంధించిన నిబంధనలు మాత్రం మార్చాలి. లేకపోతే వాళ్ళ మంచిచెడ్డలు వాళ్ళు తెలుసుకోడానికిగాని, వాటిని సవరించుకోడానికిగాని అవకాశం వుండదు. వాళ్ళ తప్పులు వాళ్ళు తెలుసుకున్నప్పుడే వాళ్ళ efficient గా పని చెయ్యగలరు.

Transport విషయంలో కొన్ని అసందర్భాలున్నాయి. బస్సులు సస్పెండు చేయడంగాని, లైసెన్సులు రద్దుచేయడంగాని జరిగినందువల్ల ప్రజలకు చాలా యిబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. ప్రజలకు ఆసాకర్యాలు కలగకుండా సవ్యమైనమార్గం ఆలోచించాలి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఒరిస్సా బోర్డులో పర్లాకిమిడి, కోరాపుట్టి Central places గా వున్నాయి; కాని అక్కడ R. T. O. లు బస్సు యజమానులకు లైసెన్సులు యివ్వడంలేదు. దానివల్ల ప్రజలకు చాలా యిబ్బందిగా వుంది. ఈ విషయం R. T. O. ల దృష్టికి నేను తీసుకువచ్చాను. కాని లాభం జరగలేదు.

ఆ తరువాత, ఈ బస్ లకు licence లు యివ్వడంలోను, bus routes ను యివ్వటంలోను R.T.O. లు administrative officers

Sri N. Neeladri Rao Reddi] [17th March 1954

గా పనిచేస్తున్నారు. చాలానుండి ప్రజలు ఈ routes కావాలని చెప్పి R. T. O. కు apply చేయటం జరిగింది. అప్పుడు ఆ R. T. O. గారు అందుకునిరాకరించడం జరిగింది. అందువల్ల ప్రజలకు ప్రయాణ సౌకర్యములు నుండుటలేదు. చాలా యిబ్బంది పడుతున్నారు. ఈ విషయమును పరిశీలించవలసినదని చెప్పి ప్రభుత్వానికి నేను సూచిస్తున్నాను. తరువాత మా శ్రీ కాకుళం జిల్లాలోని ఇచ్చాపురంలోవుండే Sub-Magistrate Court తీసివేయడం జరిగింది. అచ్చట Sub-Magistrate Court లేకపోవడంవల్ల ప్రజలు చాలా యిబ్బందిపడుతున్నారు. అందుచేత ఇచ్చాపురంలో ఒక Sub-Magistrate Court పెట్టవలెనని కోరుతున్నాను. అక్కడ కనుక Sub-Magistrate Court పెడితే ఆ ప్రాంతపు ప్రజలకు అందుబాటులోవుండి చాలా సౌకర్యంగా వుంటుంది. తరువాత మా తాలూకా ఉద్దానం ప్రాంతంలో మంచినీటి వసతి అసలే లేదు. అచ్చటి ప్రజలూ మంచినీరు దొరకక చాలా బాధపడుతున్నారు. అచ్చట మంచినీటి సౌతులు తవ్వించుట అత్యవసరము అని నుచేస్తున్నాను. కొత్తరెడ్డిగారు ఈ విషయమై తగుచర్యలు వెంటనే తీసుకొనవలయునని కోరుతున్నాను. ఆ ప్రాంతములలో ప్రజలు సీటీకొరకై ఏ విధంగా బాధపడేది విశ్వనాథంపాతులుగారికి కూడా తెలుసు. ఇచ్చాపురంలోని ఉద్దానంలో ఒక చోట చుట్టూ తవ్వకం, 60 అడుగులలోతు త్రవ్వినానని నీరు రాలేదు. అందువల్ల ప్రభుత్వం ఈ విషయమై వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా మరల కోరుతున్నాను. ఇక general గా District Administration లో లంచగొండితనము చాలా ప్రబలిపోయింది. ముఖ్యముగా Prohibition Department లో లంచగొండితనం ఎక్కువగా వున్నది. లంచగొండితనము వుండడంవల్ల ప్రభుత్వం సక్రమంగా నడవడం కష్టం. ప్రజలకూ యిబ్బంది కలుగుచున్నది. అందువల్ల ప్రభుత్వం C. I. D. లను నియోగించి ఈ లంచగొండితనమును అరికట్టడానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

Sri PRAGADA KOTAIHA:- అధ్యక్షా! జిల్లాలో వివిధ శాఖలకు వివిధ అధికారులున్నారు. అయితే వారు జిల్లాకు సంబంధించిన అన్ని కార్యక్రమములను, సంప్రదించుకొని వివిధ సమస్యలను పరిష్కరించవలసినవి.

17th March 1954]

[Sri Pragada Kotaiah]

చేయవలసిన అవసరం చాలావుంది. కాని జిల్లాలోప్పుడు అధికారులు చాలా తరచుగా సమావేశమై అవసరమైన సదుస్థులను పిలిచి సమీక్షించి, సత్వరిమే పరిష్కరించడానికి వీలుగా ఇష్టపడతారు. ఏదైనా అధికార పక్షాత్వం కూడా ఉంటేను, ఇలా వ్యతిరేకమందొకరు ఒక్కొక్కరికి అంతా సమావేశమై సంప్రదింపుకొని వాటి పరిష్కారమునకు ప్రయత్నించుట అవి సక్రమముగా పరిష్కరించుటకైనా అవసరమై ఉంటుంది. ఇప్పుడు Flood Production Commission లు ఉన్నాయి. Union Conference లు జరుగుతున్నాయి. అన్ని విషయాలలోనూ అధికారులు సమావేశమై సంప్రదింపులు జరిపి బలముతో ఉన్న సదుస్థులను త్వరితగతినే సక్రమముగా పరిష్కరించవచ్చు. వెలకొకనాటి జిల్లాలోప్పుడు వివిధ శాఖాధికారులు కలుసుకొని వారిని ఒకరినొకరు సదుస్థులను పరిష్కరిస్తూవుంటారు. Periodical conferences లు నిర్వహించుట ప్రధాన త్వరితముగా యింత జాప్యమేస్తోందో నాకు అర్థంకావడంలేదు. ఈ అధికారులు క్రింది గుమాస్తాలు వాసిన నోటాలరు yes అని ఆమోదించడం జరుగుతోంది. చిన్నచిన్న గామకరణంగాను ఎలాగ వాస్తే అలాగ వుండేస్తున్నారు. గామ కరణములు వాసిన నోటారు Deputy Tahsildar, తరువాత Deputy Collector District Collector, కూడా చూచి yes అని పరిశీలించుతారు. వీటిని ఒక్కొక్కరిగా సబ్ కలెక్టరు, జిల్లా కలెక్టరుకూడా స్వయంగా చూచి యేమిమీయాలన్నానో స్వయంగా పరిశీలించడానికి ఎక్కడా శ్రద్ధపెట్టకుండా వదిలేశారు. అందువల్ల పనులు సక్రమముగా జరగడంలేదు. వారు files ను స్వయంగా పరిశీలించినట్లయితే వారికి అసలు అందులోగల విషయమేమిటో, అందలిలోని పొట్లమిటో తెలుస్తాయి. గుమాస్తాలు ఏవో కొన్ని విషయాలు రాసేటప్పటికి వాటిని మాత్రమే చూసి yes అని రాయటమో, లేకపోతే వానిపై ఏవో remarks రాయటమో జరుగుతోంది. గుమాస్తాలు రాసినదానిని ఒప్పుకోవటంతో, గుమాస్తాలలో అవిధి, లంచ గొండితనం పెంచుకొంటున్నాయి. గుమాస్తాలు వారికి ఇష్టమొచ్చినట్లుగా వాస్తే దానిని మీ పాస్ చేయడం జరుగుతున్నందువల్ల వారు పనికావలసిన వారివద్దనుంచి 10 రూపాయలో, 15 రూపాయలో లంచం తీసుకొని వారికి అనుకూలంగా వాస్తే ఉండడం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా క్రింది గుమా

17th March 1954 ]

[Sri Pragada Kotiah

అనులుజరపలేదు. అసలు ఒక సంవత్సరంనుంచి ఆ కాగితం ఎక్కడ ఉందోకూడా ఎవరికీ తెలీదు. Chief Engineer కు D. O. లు వ్రాసినాను, Superintending Engineer కు D. O. లు వ్రాసినాను; కాని ఈ విషయం గురించి ఇంతవరకు ఏమీ చర్యలు తీసుకొనడం జరగ లేదు. జిల్లా పరిపాలన ఈ విధంగా ఉన్నది. అధికారులేమాత్రం శ్రద్ధవహించడంలేదు. జిల్లా పరిపాలన సక్రమంగానడుపుటకు జిల్లాలోని Departmental Heads మధ్య పరస్పర సహకారభావము లేనందువల్ల ఈ విధంగా పనులు జరుగుతులేదు. ఈ విధంగాఉంటే ఈ ప్రభుత్వం మీద ప్రజలకు విశ్వాసం ఎలావుంటుంది? జిల్లాలోని Departmental Heads అంతా కలిసి సమావేశమై సంప్రతించుకొని, అన్నివిషయాలను సమన్వయపరచుకొని వాటిని పరిష్కరించడానికి పూనుకోవాలి. అలాగ చేసినట్లయితే ప్రజలకు అన్ని సౌకర్యములను కలిగించి వారికి సహాయ పడడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందువల్ల జిల్లాలోని వివిధ శాఖాధికారులంతాకలిసి coordination తో పనిచేయాల్సినదిగా ఇప్పుడైన ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేయాలి. తరువాత Harijans కు house sites యివ్వడం విషయంలో 75 వేల మందికి ఇండ్ల వసతి కల్పించామని అన్నారు. ఈ హరిజనులకు ఇండ్లస్థలాలను యివ్వటానికి జిల్లాకలెక్టరు ఇదివరలోభూములను కేటాయించేవారు. కాని ఈ Harijan Welfare Officers వచ్చిన తరువాత హరిజనులకు ఇండ్లస్థలాలను వీరు కేటాయించ వలసి వస్తున్నది. జిల్లాలోహరిజనాభివృద్ధి ప్రణాళికలు అంతగాఏమీలేవు. ఆ ఇండ్ల స్థలాలకు ఎవరుఅర్హులలో అనేటువంటిది చూడకుండానే ఈ స్థలము లను కేటాయించడం జరుగుతోంది. వీరు జిల్లాలో అభివృద్ధి ప్రణాళికలను విరివిగా అమలు జరపటానికి పూనుకోవడంలేదు. అక్కడ ఈ Harijan Welfare Department వారు హరిజనాభివృద్ధికై ఏమాత్రం కృషి చేయుటలేదు. కొన్నికొన్ని చోట్ల వారు పనిచేసినా చేయకపోయినా, వారిని అలాగే ఉంచడం జరుగుతోంది. మొత్తంమీద యిప్పుడు జిల్లా పరిపాలన జరిగే విధానంవల్ల ప్రజలకు ఏమాత్రం ప్రయోజనంలేదు. ఈ జిల్లా పరిపాలనలో ప్రతిశాఖలోని ఉద్యోగులు లంచగొండితనానికి, అవినీతికి పాల్పడుతున్నారు. కొంతమంది ఉద్యోగులవద్దకు శాసనసభ్యులే పోయి, వారికి లంచములిచ్చి పనులుచేయించి వారుకూడా లంచములు పుచ్చుకుంటున్నారు. ముఖ్యంగా ఈ లంచములు ఎక్కువగా Revenue

Sri K. V. Ramesam]

[17th March 1954

వుంది. ముఖ్యంగా ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటును, రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటును సచువ్యయపరచక పోవడంవల్ల ఏ స్కీము చూసినా staff లేకుండా, record రాలేదు అనో complaints ఎక్కువగా వస్తున్నాయి. అటువంటి ఆలస్యం లేకుండా జిల్లాలోని ఆఫీసర్లకు మాసానికి ఒకసారి conferences ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. కాని వీటివల్ల substantial గా ఏ పని జరగడంలేదు. అందుచేత డిపార్టుమెంటులు అన్నీ కలిసి కట్టుగా పనిచేసేవిధానంగా నిబంధనలు మార్పుచేయవలసివున్నది. ఈ విషయంలోకూడా గవర్నమెంటు శ్రద్ధవహించి delay లేకుండా అవసరమైన మార్పులు చేయాలి అని కోరుచున్నాను.

Sri G. JOSEPH:—అధ్యక్షా, ఈ జిల్లా పరిపాలనా విధానాలు సక్రమంగా జరగడంలేదని నేను out motions ను బలపరుస్తున్నాను. రేపల్లెతాలూ కాలో కొన్ని సొసైటీ లంకభూములు వున్నాయి. 30 సంవత్సరాలనుంచి హరిజనులు సొసైటీ ద్వారా సాగుచేస్తున్నారు నాలుగు ఏండ్లక్రింద 727 సంబంధ భూమి 20 ఎకరాలు క్రిష్ణాలో జేలింది. గ్రామమునసబు ఆక్రమించి దానిని పట్టా భూమి అని సాగుచేసాడు తరువాత సంవత్సరానికి సొసైటీవాళ్ళు అది పట్టాభూమికాదని గవర్నమెంటు భూమి అని తెలుసుకొని తిరిగి ఆక్రమించారు తరువాత ముంసబు భూస్వాములకు కొందరకు వెంటతీసుకొని హరిజనుల చందరిని తొలగించి ఆక్రమించుకొన్నాడు. దానిమీద నేను డిప్యూటీ కలెక్టరు దగ్గరకు రాయబారంపోవడం జరిగింది. సొసైటీవాళ్ళను ముంసబుముతావాళ్ళు తలకాయలను బద్దలుకొట్టిచడవరకు జరిగింది. ఇప్పుడు ఆభూమి విషయంలో తాసిల్దారు, డిప్యూటీ కలెక్టరు evict చెయ్యాల్సిందిగా రిపోర్టుప్రసాదింపపెట్టే జిల్లా కలెక్టరుకు మళ్ళీ రెవెన్యూబోర్డు stay order ఇచ్చి 22-12-53 న దానిని రద్దచేస్తూ ఎవిక్షను ఖాయ పర్చింది. పైరు పోభుత్వం స్వాధీనంచేసుకొని వేలం వెయ్యాలని తెనాలి డిప్యూటీ కలెక్టరు ఉత్తర్వుచేశారు. రెవెన్యూ సెక్రటరీ కలెక్టరుకు తిరిగి ఉత్తర్వు పంపవలసిందిగా ఉత్తర్వులు పంపడం జరిగింది. Board standard orders నుకూడా ఈ సెక్రటరీ ధిక్కరించి తిరిగి రిపోర్టుపంపించమనడం చాలా అన్యాయం. పేదపోజలు సాగుచేసుకొనే భూమినుంచి వారిని తొలగించడానికి 5 నిమిషాలుపట్టదు. కాని భూస్వాములకు రక్షణ

17th March 1954]

[Sri G. Joseph

కలిగించటానికి ప్రభుత్వం ఎంతో శ్రద్ధకరబరుస్తోంది. పేదల విషయములో శ్రద్ధ వహించడంలేదు. గొప్పవరములో పెద్దపెద్ద భూస్వాములు. చంద్ర మూళిగారి చుట్టాలకు, అనుచరులకు 360 ఎకరాలదాకా భూమిని కట్ట పెట్టింది ప్రభుత్వం. పేద ప్రజాచికింకుడి లాగున ని సాగు చేసుకొనే దానికి భూస్వాములకు 30,000 దాకా ప్రభుత్వం పెట్టిబడిపెట్టి వారి సందర్భంలో market rate కు వేలం పెడతాం అని ఆర్డరుగా ఉంచారు. దానిమీద పేద ప్రజాచికింకు మంత్రుల దగ్గరకు రాయబారు వెడితే ఈ సంవత్సరానికి star చేసాము, మామూలుగా lease కు ఇస్తామని మంత్రులు వాదించేసారు.

రాష్ట్రంమొత్తమీద కాకుండా ప్రత్యేకంగా గుంటూరు జిల్లాలో కలెక్టరు పేద ప్రజలకు అన్యాయం చేయబడడానికి ఇటువంటి ఆర్డరు వేస్తే, మేము మంత్రులవద్దకువస్తే ఈ సంవత్సరంకాదు next year ఏదైనా చూస్తామని చెప్పడం సరికాదు. దోనెపూడిలో చూడవలకు సానైటీ వుంది. చంద్రమూళిగారు వారి అనుచరులు కడిహేరు ముడిలో ఒక సానైటీ ఏర్పాటుచేసేరు. దానికి క్రిష్ణగారు చెప్పకంటే. వారు ఈమని, పెనమయ్య గ్రామస్తులతో జోగ్గన్ సానైటీని ఏర్పరచారు. ఆ భూమింతా క్రిష్ణ ఒక్కడే అనుభవిస్తున్నాడు, ఈ భూమిని హరిజన పెనంట్టుకో ఆపరేటివు సానైటీనా అనుభవిస్తుండేవారు. ఇదివారికి ఇవ్వడం చాలా న్యాయం. రాలికంపాడు 312 నెంబరు భూమిని రాజకీయ బాధితుడికి ఇచ్చారు. దొంగ స్టోఫిక్స్ పుట్టిచి ఈ భూమిని ఆయన కాడేసాడు. ఈ భూమిని గొల్లపూడి సామ్యేలు 10 సంవత్సరాలకుండి సాగు చేస్తున్నాడు. ఎవరైనా ఆరరు అయినా ఇవ్వకుండా యీ భూమి తీసుకున్నారు. అనంతవరంలో నాగళ్ళ కుటుంబయ్యకు 12 ఎకరాలు వట్టాభూమి వుంది. జెనాలి తాలూకాలో ఎకరా సుమారు 6000 అయినా ఖరీదుచేస్తుంది. ఆయనకు కలెక్టరు చెరువు పొంబోకు ఇచ్చేడు. ఆభూమి కళ్ళగుంట పిచ్చయ్య 47 సంవత్సరములకుండి సాగు చేస్తున్నాడు. ఈ సంవత్సరం పిచ్చయ్య తనపైరు కోసుకొచ్చాడు. నాగళ్ళ కుటుంబయ్య అను రాజకీయ బాధితుడు దావులూరు సబ్ డివిజన్ స్టోక్స్ కుగారికి లంచము ఇచ్చి పిచ్చయ్యకు కోతకువెళ్ళిన చిరుమూరుపల్లె హరిజనుల యిండ్లపై దాడి చేయించి వాళ్ళయిండ్లలో ధాన్యము అంతా విరజిమ్మించారు. అంతే

17th March 1954] [Sri M. Venkatasubba Reddi

డానికి ప్రభుత్వం పూనుకొంటుందని నేను ఆశించుచున్నాను. ఉదాహరణకు జిల్లాలో పరిపాలనకు కలెక్టరున్నాడు. క్రింద కాలూకాలలో తహశీల్దారులచేత పనులు నిర్వహింపబడుచున్నవి. ఈ మధ్యకు ఈ డివిజనులు ఆఫీసర్లను ఏర్పాటుచేసి అనవసరముగా వ్యయముచేస్తున్నారు. వారికి executive power చాలా విషయాలలో తక్కువ. ఉదాహరణకు చెప్పుతున్నాను. బనగానపల్లె తాలూకాలో డిసెంబరు 1952 లో వచ్చినప్పుడు వడ్డెవారు తిండిలేక రాతిగనులలో పనిచేసుకొనుటకు లైసెన్సు ఇవ్వమని డబ్బు కట్టుకొంటామంటే ఏమీ చెయ్యలేకపోయినారు. ప్రభుత్వానికి మహాజర్న పంపితే రెండు సంవత్సరాలనుంచి action ఏమీ తీసుకోలేదు. నేను స్వయముగా R. D. O. తోను తహశీల్దారుతోను మాట్లాడినాను. ఆకాగితము తహశీల్దారు ఆఫీసులోనే పడివుంది. తనకు అధికారములేదని ఆయన అన్నాడు. R. D. O. కొత్త ఆయనకాబట్టి ఆర్డరువేసే అధికారం నాకు ఉందో లేదో తెలియదు అన్నారు. అట్టి అధికారంవుంటే వెంటనే, లేకుంటే కలెక్టరు అనుకూలంగా సిఫారసు చేస్తానని అన్నాడు. తహశీల్దారుగారు మీకు అధికారంలేదు మైనింగు విషయములో కలెక్టరుగారే ఆర్డరు వెయ్యవలెనని R. D. O. గారికి చెప్పారు. 1½ సంవత్సరాలు అయినా ఇప్పటికీ ఆర్డరు ఏమీరాలేదు.

రద్దకముగా యిన్ని లక్షల ద్రవ్యాన్ని ఖర్చుపెట్టి అధికారాన్ని అమలుజరుపడానికి వీలులేకుండ అన్ని అధికారాలు Collectors చేతుల్లో కేంద్రీకృతము అయినపుడు ఎందుకు యీ R. D. O. లు. కేవలము post offices మాదిరిగానే ఇవి పనిచేస్తున్నవి. ఈ R. D. O. ఆఫీసులు అనవసరముగా వున్నాయి. ప్రత్యక్షమైన ప్రపయోగము ప్రజలకు మాత్రములేదు. ఈ top heavy administration ప్రజల డబ్బు నిరర్థకముగా ఖర్చుచేస్తున్నది. ఈ R. D. O. ను రద్దచేసి నట్లయితే ఎంతో ద్రవ్యము కాపాడుకోడానికి అవకాశము వుంటుంది. ప్రభుత్వానికి ఆదాయము వచ్చే cases లో Collector గారు order తొందరగా ప్యాసుచేయకుండా ఎందుకు వేచియుండాలో తెలియదు. తహశీల్దారుకు అధికారాన్ని వికేంద్రీకృతముచేస్తే ఇటువంటి అనవసరమైన ఖర్చు తగ్గుతుంది. అందుకుగాను R. D. O. రద్దచేయాలని ప్రభు

Sri M. Venkatasubba Reddi] [17th March 1954

త్యానికి సూచిస్తున్నాను. Estates విషయములో చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. మా పార్టీ మొదట శ్రీ వెంకట కుర్మి నాయుడుగారు బాబ్బిలో ఇంకా ఇదివరకటి జీతాలే ఇస్తున్నారు అన్నారు. Estates ను రద్దుచేసి వాటిని మనప్రభుత్వం స్వాధీనముచేసు కున్నప్పటికీ మనజీతాలివ్వటంలేదు రిటైరుఅయిన తరువాత pension లు కూడా ఇచ్చే సదుపాయాలులేవు. ఇది శోచనీయం. నేను కాంగ్రెసులో వున్నప్పుడు బరగాన పల్లెటవెళ్ళి అక్కడి ప్రజలకు మీరు గనుక మాలోచేతే మీకు మాకున్న సదుపాయాలు లభిస్తాయని ప్రచారము చేసేవాడను. Estates లో గ్రామోద్యోగులకు 7 రూపాయలు యిస్తావుంటే మన Indian Union లో 21 రూపాయలు యిస్తున్నారు. ఇంతవరకు యిక్కడవున్న జీతాలు estates లో యివ్వడానికి పూనుకోలేదు. ఇకపోతే తూకాలు కొలతలు ఉన్నాయి. వాటికోసము 18800 రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. ఒక ప్రదేశములోను మరొక ప్రదేశములోను తూకాలు, కొలతలు వేరుగావుండడము చేత అనవసరఖర్చు అగుటయును రవాణా సౌకర్యాలకు యిబ్బందులు గలుగుటయు సంభవించును. ఒక తాలూకాలోవున్న కొలత మానికలు ఇంకొక తాలూకాలోని కొలత మానికలు వేరేవైరుగావుండును. బరగాన పల్లెలో బస్తా 64 పళ్ళంటే నందికొట్కూరులో బస్తా 50 పళ్ళుమాత్రమే. అందుకని అన్ని ప్రాంతాలలోను యీ మానికలు ఒకేవిధముగా వుండాలని ఆసిస్తున్నాను. ఆఖరు విషయమేమంటే anti malarial operations గురించి కర్నూలుజిల్లాలో అనేక ప్రాంతాలలో ప్రజలు మలేరియాతో చాలా బాధపడుతున్నారు. చాలా గ్రామాలు యమ బాధకు గురి బొతున్నాయి. కొన్ని గ్రామాలు సిద్దిలావస్థలో వున్నాయి. ఈ మలేరియా బాధనుంచి రక్షిస్తేతప్ప గ్రామాలువదలి పోవలసి వుంటుంది. ప్రజలు అనేక కష్టాలకు గురిబొతున్నారు. పత్తికొండ తాలూకాలో అనేక గ్రామాలు యీ బాధకు గురిబొతున్నవి. ఈ బాధకు గురియైన గ్రామాల అభివృద్ధికొరకు ప్రభుత్వము కృషిచేయాలని కోరుతూ ఇంత తీతో విరమిస్తున్నాను.

Sri. D. RAMABRAMHAM:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మన పినుటవున్న District Administration Demand ను support



17th March 1954]

[ Sri D. Ramabramham

చేస్తూ ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు జిల్లా పరిపాలనా విధానము చాల లోప భూయిష్టముగా వుంది. ఇప్పుడు జరుగవలసినటువంటి administrative వ్యవహారాలు Officers చేతులలో వుండకంవల్ల జిల్లాలో వున్న ఆఫీసుల్లో వారి యిష్టానుసారముగా కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. శాసన సభ్యులు సూచించిన ప్రకారం పనులు మాత్రము సాగవు. కాని local గా వున్న ఉద్యోగుల ఇష్టప్రకారం పనులు సాగిపోతూ వుంటాయి. జిల్లా బోర్డులను రద్దుచేసి తాలూకా బోర్డులను పెట్టే సూచనలు ఎక్కడా కనబడడములేదు. శాసనసభ్యులతో కూడిన ఒక Advisory Board ను ఏర్పాటుచేసి కొందరిని non-officials ను తీసుకొని శాసన సభ్యులను అక్కడ వున్న స్థానిక జిల్లా officers తో మూడు మాసాలకు ఒక్క సమావేశము జరిపి జిల్లాలో జరగవలసిన కార్యక్రమమును వారి సలహాల ప్రకారముచేస్తే బాగుండునని చెప్పి ప్రభుత్వము వెంటనే తగిన శాసనముచేసే అవకాశాన్ని కల్పించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు శాసన సభా నియోజకవర్గాలను delimit చేసి ప్రత్యేక నియోజకవర్గాలను ఏర్పరుస్తున్నారు. ఆ ప్రకారం ప్రతి యొక్క తాలూకాకు కేంద్రముగాచేసి ఆ తాలూకాలో కావలసిన సదుపాయాలు కలుగజేయాలి. అదీ కాకుండా ఇప్పుడు abolition of zamindars అయిన తర్వాత జమీందారీలలో వున్న ప్రజలకు ప్రభుత్వానికి సంబంధములేకుండా వున్నది. వాండ్రను ఆలాగే వదలివేస్తున్నారు. మా చిత్తూరు జిల్లాలో కుప్పంలో 360 గ్రామాలు జమీందారి area లో వున్నవి. అది ప్రత్యేక తాలూకాగా వున్నప్పటికి అక్కడ తాలూకాకు ఒక తహసిల్దార్ office గాని treasury గాని లేకుండా అవస్థపడుతున్నారు. ప్రతి వ్యవహారముకూడ treasury తో సంబంధమువుంది. తాలూకా office తో సంబంధము వుంటుంది. కాబట్టి దానిని వెంటనే ప్రత్యేక తాలూకా కేంద్రముగా ఏర్పాటుచేసి treasury ఏర్పర్చాలి. పలమనేరుకు పోవాలంటే 60 మైళ్ళు పోయి 60 మైళ్ళు రావలసి వస్తుంది. తలార్లు జీతాలకుగాను 60 మైళ్ళు నడచి పోవాలి. దానిలో చోరీ జరిగినాకూడ తలారిపై భారము పడుతుంది. అటువంటిదీ జరుగకుండా ఏర్పాటుచేయాలి. ముఖ్యముగా గ్రామో

Sri D. Ramabramham]

[17th March 1954

ద్యోగులకు చాలా తక్కువ జీతాలు యిస్తున్నారు. అక్కడికి వచ్చే officers ను మేపవలసిన భారము వారిపైపడింది. వారిజీతము స్వల్పము కాబట్టి ఆ గ్రామములోని ప్రజలపై ఒత్తిడిచేసి ఇటువంటి officers ను తృప్తిపరచడానికిగాను ప్రయత్నాలు చేయవలసివుంటుంది.

గ్రామ కరణాలకు, మునసబులకు అనేకమంది పెత్తందార్లు అయి పోయారు. ఒక్కొక్క తాలూకాకు అనేకమంది తహశీల్దార్లు బైలు దేరారు. యద్ధము ముందు ఇతమంది లేరు. యద్ధము అయిన తరువాత ఎక్కువ ఆఫీసర్లు అయినారు. యీ గ్రామ వుద్యోగస్తులపైన ఆధారపడి వారి యిష్టంవచ్చినట్లుగా వస్తూవుంటారు. ఈ ఆఫీసరులు గ్రామకరణం, మునసబుల యెడల తగినటువంటి మర్యాదలను చూపటం లేదు. ఇది ప్రజాప్రభుత్వం. బ్రిటిష్ వారి కాలములో, గౌరవంగా పచులు జరిగినవి. ఇప్పుడు ప్రజాప్రభుత్వం వచ్చినా మన ఆఫీసర్ల వద్ద మర్యాద లేకుండాపోయింది. ఈ ఆఫీసర్ల విషయంలో, గ్రామాలలోని వారు చాలా నిరుత్సాహం చూపుతున్నారు. కాబట్టి యీ విషయములో ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు తీసుకొని, వుత్తర్వులు యివ్వవలసినదిగా కోరుచున్నాను. చాలా మారుమూలల గ్రామాలలో వైద్య సౌకర్యములు లేక ప్రజలు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. చిత్తూరు జిల్లాలో పుత్తూరు తాలూకాలో చాలా గ్రామాలలోని ప్రజలు వ్యాధులచే బాధ పడుచున్నారు. కుష్టువ్యాధి మొదలైన ఆ బుబ్బలు విపరీతముగా పెరిగి పోయినవి. మేము ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళినప్పుడు భోజనము చేయటానికి కూడా భయపడ్డాము. అటువంటి గ్రామాలకు తగిన వైద్య సౌకర్యాలు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎక్కువగా ఆసుపత్రులు నిర్మించటానికి సాధ్యంకాక పోవచ్చును. ప్రస్తుతానికి mobile vans ద్వారానైనా ఆ గ్రామాలకు వైద్య సౌకర్యాలు చేయించాలని కోరుతున్నాను. ప్రత్యేకంగా తాలూకా కేంద్రాలలో, male doctor తో బాటు ఒక lady doctor కూడా ఉండాలి. Lady doctor పొరుగుూళ్ళకు వెళ్ళకపోయినా, కేంద్రములోవుంటూ ఆసుపత్రి administration చేస్తూ వుంటుంది. Male doctor చుట్టూ ప్రక్కల గ్రామాలకు వెళ్లి అక్కడ కావలసిన మందులను యిస్తూ ఆ గ్రామాలవారికి వైద్య

17th March 1954]

[Sri D. Ramabramham

సాకార్యము చేస్తూ వుండవచ్చును. ఇప్పుడు ఆ సుపత్రులలో శిశు సంరక్షణ కాలలను గూడ ఏర్పాటు చేసినచోట్ల training పొందిన mid-wife లను వుంచాలి. Lady doctor లేనిచోట male doctor తో ప్రసూతి చికిత్సను చేయించుకొనుటకు గచ్చిలో స్త్రీలు ఒప్పుకొనకపోవటంచేత వాళ్ళు చాలా తంటాలు పడుతున్నారు. మర ప్రజా ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాతనైనా, lady doctorsను, నియమించి, తగిన వైద్యసాకార్యం చేయవలెనని కోరుతున్నాను. Lady doctors లో చాలామంది ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు రావటానికి మానుకుంటున్నారు. వారికి ప్రయివేటు ప్రాక్టీసులోనే ఎక్కువ రాబడివున్నది. వారిగూడ male doctors కు యిచ్చే జీతాలకంటే ఎక్కువ స్కేలు యిచ్చి ప్రభుత్వం నియమించవలసినదిగా కోరుచున్నాను.

Harijan uplift పద్దకు 56 లక్షలు allot చేశారు. ఉద్యోగస్తుల జీతాలకు, వారి ప్రయాణఖర్చులకు 14 లక్షలు, Harijan uplift కు 14 లక్షలు, యీవిధంగా యీ డబ్బులంతా యీ వుద్యోగస్తులకు మేపటానికే పోతున్నది. వుద్యోగస్తులంతా జిప్ కార్డ్ లో తిరుగుతూ, యీ విధంగా యీ డబ్బు దుర్వినియోగము చేస్తున్నారు. ఇట్లాకాకుండా, వీరి కార్యకలాపాలపై పర్యవేక్షణ ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. కాబట్టి గవర్నమెంటు వారు, యిందుకు తగుమైన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

ఇప్పుడు నీటివసతులకు ఏర్పాటుైన భావులు చాలా హీనస్థితిలో వున్నాయి. యీ భావులను చూచి గవర్నమెంటు భావులని చెప్పవచ్చును. అక్కడి కంట్రాక్టర్లు వుద్యోగస్తులతో ఏకమై ఎక్కడ బండలు, రాళ్ళు వుంటాయో అక్కడ భావులు శ్రవ్వతూ ఎక్కువ డబ్బును ఖర్చుపెట్టుతున్నారు అట్లాగాక, ఆ గ్రామములోని, ముసలబు, కరణాలను సంప్రదించి ఏ చోట తక్కువ వ్యయముతో నీళ్ళు వస్తవో, అక్కడ భావులు శ్రవ్వించటానికి తగు చర్యలు తీసుకొనవలసినదని ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇప్పుడు elementary school teachers కు చాలా తక్కువ జీతాలు యిస్తున్నారు. వీరి విషయములో చాలా పొరబాటు చేస్తున్నారు. ప్రాథమిక విద్య చురదేశానికి కావలసిన

Sri D. Ramabramham]

[17th March 1954

విద్య. వీడికి తగిన జీతాలు యివ్వాలి. సెకండరీ క్రేసు ప్యాసయినవారు ఎలి మెంటరీ స్కూళ్ళలోవుంటే, తక్కువ జీతమున్నూ, High schools లో వుంటే ఎక్కువ జీతమున్నూ యిస్తున్నారు. అందుకే ఒకే విధంగా యివ్వాలని కోరుతున్నాము. వీడికి జీతాలు తక్కువని వీరు వుద్యోగాలకు రావటం మాంపేస్తున్నారు. కాబట్టి యీ elementary education అభివృద్ధి చేయటానికి ప్రభుత్వం తగిన చర్యలను, తీసుకొనవలెనని కోరుచున్నాను.

జమిందారీ ఏరియాలలో రైతులకు చాలా యిబ్బందులువున్నవి. జమిందారీ ప్రాంతములలోవున్న బావులను, చెరువులను తనిఖీచేసి, నాటికి తగిన మరమ్మత్తులు చేయటానికి తగిన staff లేదు. కాబట్టి యిప్పుడు, యీ జమిందారీ areas కు యిద్దరు సూపర్ వైజర్లను ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా కోరుచు యింతటితో ముగిస్తున్నాను.

\* Sri P. PUNDARIKAKSHACHARYULU :— ఈ పద్ధతైన కోత తీర్మానమును బలపరచు ఈ క్రింది విషయాలు చెప్పి దలచుకొన్నాను. District Administration and Miscellaneous అన్న పేరు చాలా ప్రాముఖ్యమైనది. ఇది అన్ని departments కు సంబంధించినది. దీనిని గురించి రివియూమంత్రిగారు చెప్పారు. కాని యిటువంటి ప్రాముఖ్యమైన పద్ధతర్ప జరుగుతున్నప్పుడు మిగతా మంత్రిలు యిక్కడ లేకపోవడం చాలా విచారకరమైన విషయం. Miscellaneous వాటిక్రింద వచ్చే మిగతా departments కు సంబంధించిన వాటి విషయములో శ్రీ విశ్వనాథంగారు ఇక్కడవుండి, యీ చర్చలలో పాల్గొనటం చాలా సంతోషమైన విషయం. తరువాత యీ జాబితాలలో శ్రీ విశ్వనాథంగారి portfolio కు సంబంధించిన విషయాలన్నిటికి యీ budget లో చాలా శ్రద్ధ చూపించారు. ఈ రుప్పగోదావరి జిల్లాలోని భద్రాచలం, శీతానగరం వగయిరా ఏజన్సీలన్నింటిలోను విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాల ఏజన్సీలుగూడ కొంతవరకు విద్యాభివృద్ధికి, ఆరోగ్యమునకు గ్రామాలలో రోడ్ల సౌకర్యము నిమిత్తమున్నూ, irrigation వగయిరాల సదు

DEMAND XI— DISTRICT ADMINISTRATION 658  
AND MISCELLANEOUS

17th March 1954] [Sri P. Pundarikakshacharyulu

ప్రాయముల నిమిత్తం కొంతవరకు సామ్య budget లో కేటాయించి నందులకు వారిని అభించిస్తున్నాను. మరొక విషయం. Hindu Religious Endowment విషయములో గూడ వీరు ఏ మాత్రము అశ్రద్ధవహించలేదు. దీనివూడ వీరు యీ చుట్టకు ఒక Bill కూడా pass చేయించారు. Renovation of old temples విషయములో చాలా ప్రాముఖ్యతను యిచ్చారు. మన సంస్కృతిని ప్రశోభింపజేసే ప్రకటించే ఈ చుత ధర్మాదాయాలు పాడై పోయినవి భయపడే రోజులుయివి. ఇటువంటి వాటిని గురించి ప్రత్యేకమైన బిల్లును తీసుకొనివచ్చి శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుతామని చెప్పియున్నందున శ్రీవిశ్వ నాథంగారిని అభించిస్తున్నాను. ఒక్క విషయం కోరుతున్నాను. పట్ట విషయములో క్రమమైన విచారణలు జరగాలి. ఈ విషయములో శాసనసభ్యులు, మరికొంతమంది పెద్దలతో ఒక కమిటీనివేసి, వారి అభిప్రాయములను ప్రాతిపదికగా తీసుకొని, ఈ Bill ను శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుతారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో, శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని గుళ్ళ శీతారాంపురంలో ఒక దేవాలయం వున్నది. ఇది చాలా ప్రాముఖ్యమైన దేవాలయము. పురాతన మండేవాలయము, ఇది శిథిలావస్థలోవున్నది. ఇది బొబ్బిలిరాజా వారి management లో వున్నది. దానికి ఎస్టిమేటువేసి, 60 వేలు, 70 వేలు రూపాయలవరకు renovation కు అవుతుందని చెప్పారు. అటువంటి సందర్భంలో రాజాగారు దానికి 31 వేలు exaction చేశారని తెలుస్తుంది. వస్తాకాలూ దగ్గరకు వస్తున్నది. అది చాలా హీనస్థితిలో పడిపోయేటటువంటి శిథిలావస్థలో వున్నదని విశ్వనాథంగారికికూడ తెలుసును. కనుక వారు దాని విషయంలో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధవహించి, ఆ దేవాలయాన్ని నిలపడానికి తగినటువంటి చర్య తీసుకోవలసిందని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత ఈ ఆంధ్రరాష్ట్రానికి యిప్పుడు వస్తున్నటువంటి చిక్కులే మా విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం bifurcation సందర్భంలో కూడ వచ్చాయి. అవి యితవరకుకూడ తెగలేదు. 1949 వ సంవత్సరంలో విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలని revenue bifurcation జరిగింది. అయితే, revenue bifurcation జరిగిందిగాని, మిగిలినటువంటి

Sri P. Pundarikakshacharyulu] [17th March 1954

departments లో కూడ, ఈ Revenue bifurcation మాదిరిగానే, bifurcation జరగలేదు. ఈ విధంగా ఎదుకు చేయడానికి వీలులేదో అర్థంకావడం లేదు. వెనుక మద్రాసు అసెంబ్లీలో యీ విషయమై చర్చించినపుడు, మాణిక్యవేలు నా య క రు గా రు చేస్తామని మాట యిచ్చారు కాని ఏమీ జరగలేదు. ఉదాహరణకు పోలీసుకు సంబంధించినంతవరకు, South Vizag అని North Vizag అని రెండు జిల్లాలు విభజింపబడినవి. దానిప్రకారం, విశాఖపట్నం జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలు శ్రీకాకుళం జిల్లా లోని కొన్ని ప్రాంతాలు North Vizag జిల్లా Police Superintendent క్రింద వస్తున్నవి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలు విశాఖపట్నం Superintendent క్రిందకు వస్తున్నవి. శ్రీకాకుళం జిల్లా Superintendent విజయనగరంలో వుంటున్నాడు. అదేవిధంగా, Co-operative Department లో కూడా, విశాఖపట్నం జిల్లా Deputy Registrar' jurisdiction క్రింద శ్రీకాకుళమునకు సంబంధించిన బాబ్బిలి, సాలూరు తాలూకాలు ఉన్నవి. ఇదే విధంగా ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటులో కూడ, శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించిన Executive Engineers విశాఖపట్నం Division క్రింద వస్తున్నారు. Education Department లో కూడ యిదేవిధంగా ఉంటున్నది. ఇప్పుడు యీ రాష్ట్రంలో ఆఫీసర్లు, High Court కు, Capital కు, వచ్చిపోవడానికి ఏలాటి యిబ్బందులున్నాయో, అదేమో స్తరుగా మా ఆఫీసర్లకు సంబంధించినంతవరకు, ప్రజలు ఈ ఆఫీసర్లకొరకు వివిధ కేంద్రాలకు, చోట్లకు పోవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. కనుక ఇటువంటి యిబ్బందులు లేకుండా, Revenue bifurcation ఏ విధంగా జరిగిందో అదే మోస్తరుగానే మిగిలిన డిపార్టుమెంటులలో కూడ ఆ jurisdiction adjustments చేయవలెనని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కా కు శ ం జిల్లా ఏర్పడి సుమారు 4 సంవత్సరములైనది. కాని దానికి headquarters buildings ఇంతవరకు నిర్మించబడలేదు. దీనినిగురించి మద్రాసు శాసనసభలో చర్చించగా, క్రిందటి సంవత్సరం వారు ఆ పని చేస్తామని వాగ్దానంచేశారు. క్రిందటి బడ్జెటులో token grant కూడ యిచ్చారు. మరల ఏమీ జరిగిందో తెలియదు. ఈ బడ్జెటులో ఈ headquarters buildings కు గాను ఏమీ కన్నడలేదు.

DEMAND XI— DISTRICT ADMINISTRATION 660  
AND MISCELLANEOUS

17th March 1954 ] [Sri P. Pundarikakshacharyulu  
ఇప్పుడైన ఈ headquarters buildings కు గాను ప్రభుత్వము పూను  
కొంటుందని ఆశిస్తున్నాను. ఈ మోస్తరుగానే District Headquar-  
ters hospital, మొదలైనవన్నీ కూడ సక్రమంగా విక్రయించి శ్రీకాకుళం  
జిల్లాను ఒక మంచినీటికి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

తరువాత ఈ abolition అయినటువంటి estates survey లో  
settlement అయినటువంటివి చాలా తక్కువ. నిజంగా జమీం  
దారీలలో ఉన్నటువంటి రైతులు, రైత్వారీ గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి  
రైతులతో సరిసమానంగా లాభనష్టాలు అనుభవించాలి. నిజంగా  
conversion into ryothwari areas and settlement  
కాకపోతే, ఈ abolition వల్ల చప్పమేగాని, లాభము ఏమీ ఉండదు.  
Survey and settlement చాలా తొందరగా జరగవలసివస్తువంటి విష-  
యము. ఇప్పుడు ఈ మధ్యన ప్రశ్నోత్తర సమయములో చెప్పిన సమా-  
ధానాలు బట్టి, ఈ బడ్జెటుపట్టి చూస్తే, Survey and settlement కు  
10, 15 సంవత్సరాలు పట్టేట్లుంది. ఈ విషయములో ఎంతడబ్బు అయినా  
చేయవలసి వుంటుంది, నిజంగా రైతుకు లాభము చేయాలంటే, ఈ  
survey and settlement వెంటనే ప్రారంభించేయాలని మనవి  
చేస్తున్నాను.

తరువాత మన administration కు ప్రాతిప్రదిక అయినటు  
వంటి village officers యొక్క కడగండ్లుమాస్తే రోజురోజుకు హెచ్చి  
పోతున్నవి. అందులోను, జమీందారీలకు ఆలవాలమైన మా జిల్లాలో,  
పాలకొండ తాలూకాలోను, మా బాబ్బిలి తాలూకాలోను, ఈ ఉద్యో-  
గులమీద ఉన్నటువంటి ఆశీస్థుల ఒకే డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించినటు  
వంటివారు, ఇద్దరు, ముగ్గురు ఉంటున్నారు. general duty తాశీల్దారు  
కూడా వారిమీద అధికారే. తరువాత Revenue Divisional  
Officer వాళ్ళమీద అధికారి. Estate manager కూడా అధికారే.  
వీళ్ళంతా ఒకే రోజున ఈ ఉద్యోగులమీదపడుతూ ఉంటారు. అందు  
చేత survey and settlement అయ్యేలోగా, ఈవిధముగా ఒక్కొక్క  
తాశీల్దారుకు కొన్నికొన్ని పనులనిలేకుండా, ఎట్టేటు తాలూకాలని,  
రివియూ తాలూకాలని, rent reduction తాలూకాలని ఎన్నో  
తాలూకాలుచెట్టి ప్రజలనుకష్టపెట్టకుండా వీటన్నిటికీకూడా ఒక interim

Sri P. Pundarikakshacharyulu] [17th March 1954

arrangement చేసేటట్లు ఆలోచించి, ఒకే తాశీల్దారుక్రింద, ఒకే Estate Collector క్రింద ఒకే R. D. O. క్రింద ఈ ప్రజలు, ఈ గ్రామాలు ఉండేటట్లుగా చేయవలెనని మనవిచేస్తున్నాను.

తరువాత ఈ village officers కు ఇచ్చే జీతాలు గురించి, ఇవి ఏమాత్రం చాలవని ఇటీవల అనేక ఆందోళనలు జరుగుతున్నప్పటికీ, ప్రభుత్వము ఈ విషయంలో శ్రద్ధవహించకుండా ఉన్నది. నిన్న ఎలక్ట్రి సిటీ డిమాండును ప్రతిపాదిస్తూ ఆచర్ల సందర్భంలో, సంజీవరెడ్డిగారు, ఈ Public Works Departmentలో ఖర్చు తగ్గించలేము, ఇది విప రీతమైనటువంటి ఖర్చు ఏమీకాదని చెప్పారు. అటువంటప్పుడు ఈ village officers కు సానుభూతి సూచకంగానైనా, కనీసం రెండు రూపాయలైనా పెంచుచేయడానికి ఏమి కష్టమో నాకు అర్థంకావడంలేదు. ఈ విధంగా సానుభూతి సూచకంగానైనా కొంతవరకు పెంచుచేయలేని పక్షంలో, 2 వందలు, 3 వందలు జీతాలు తీసుకొంటున్న N. G. Os.కు District Board teachersకు ఇతర employees కు, వారి కుటుంబాలకు ఇస్తున్నటువంటి వైద్య, విద్యాసౌకర్యాలకైనా ఈ village officers యొక్క బిడ్డలు, కుటుంబాలు ఎందుకు నోనుకోలేదో నాకు అర్థం కావడంలేదు. కనుక కనీసం, N. G. Os కు వలె ఈ village officers కు కూడ ఉచిత వైద్య, విద్యా సౌకర్యాలు కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

తరువాత శ్రీకాకుళంజిల్లాలో పాలకొండ, చీపురుపల్లి తాలూకాలు చాలా పెద్ద తాలూకాలని విశ్వనాథంగారికి తెలుసు. కనుక వీటిని bifurcate చేయవలసినదని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు ప్రజలు Munisif Court కు వెళ్ళడానికి చాలా బాధలుపడుతున్నారు. కనుక ఈ తాలూకాలను bifurcate చేయవలసిన అవసరము ఎంతైనా ఉన్నది. దీనికి ఆ కలెక్టరుగూడ సుముఖంగా ఉన్నారు. ఈ విషయంలో వారు నిష్పాద్యకూడ పుపించారు. అది ప్రభుత్వానికి చేరిందో లేదో తెలియదు. కనుక ఈ రెండు తాలూకాలను bifurcate చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

మరొక చిన్న విషయమున్నది. రాజాము, పాలకొండలో ఉన్నటు



17th March 1954] [Sri P. Pundarikakshacharyulu

మంటి sub-magistrate పక్షానికి 3 రోజులు రాజాములో work చేసే arrangement ఉన్నది. అంకా నెలకు 6 రోజులు అక్కడ పని చేస్తారు. ఈ 6 రోజులలో రాజాము చుట్టుప్రక్కన ఉన్నటువంటి కష్టి బాన్సు రాజాముకు వస్తారు. మిగిలిన రోజులలో పాలకొండకు వెళ్ళవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇది చాలా కష్టంగా ఉంటుంది. కనుక రాజాములోనే, ఒక sub-magistrate court ను ప్రత్యేకంగా ఏర్పరచినట్లయితే, ఆ చుట్టు ప్రక్కల ఉన్నటువంటి ప్రజలకు చాలా అనుకూలముగా వుంటుంది. కనుక అటువంటి సౌకర్యాన్ని కలుగజేస్తారని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

Sri D. LAKSHMIAH:— అధ్యక్షా, ఈజిల్లా పరిపాలనా విధానమునుగురించినను cut motionనేను బలపరుస్తున్నాను. జిల్లా పరిపాలనలోని అవతవకలనుగురించి కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ పరిపాలనావిధానములో ఉద్యోగులు ప్రజలకు ఏమైనా అనుకూలపద్ధతిలో నడిపిస్తున్నారంటే, అదేమి కనబడకు. ఇప్పుడు హరిజనుల విషయం చూడండి. గత ఏడు సంవత్సరాలనుంచి యిప్పటివరకు కూడా ప్రభుత్వమువారు వాళ్ళకు యిళ్ల స్థలాలు లేకుండా బాధపడుతున్నారనే సంగతి గమనించినట్లు లేదు. ప్రభుత్వమువారికి యిదివరకు ఎన్నో మహాజర్లు, పిటిషనులు యిచ్చియున్నప్పటికిని, యింతవరకు ఏవిధమైన ఉపయోగము కనబడలేదు. హరిజనులు పిటిషనులు యివ్వడం, దాని మీద లేబరు ఆఫీసరుగారు రావడం, ఆయన యిళ్ల స్థలాలు ఫలానాచోట యివ్వవచ్చునని recommend చేయడం, తరువాత ఆయన మారిపోయి యింకొక ఆఫీసరువచ్చి, ఆ స్థలముయొక్క అనుభవముదారునకు అనుకూలంగా, యీ స్థలం యివ్వటానికి ఏలుకాదని వ్రాయడం, అందుమీదట పర్యవసానంచూస్తే, ఏమికాదు అనేది కనబడుచున్నదేగాని, వాళ్ళకు యింతవరకు ఎక్కడాగూడా యిళ్ల స్థలాలు యివ్వడము అనేది జరుగలేదు. ఇంతవరకు ఈ హరిజనులకు ఏదోవిధంగా అన్యాయమే జరుగుచున్నది. లగడపాడు గ్రామానికి ఒక Labour Officer వచ్చి, ఫలాని స్థలము వాళ్ళకు మంజూరు చేస్తానని చెప్పి, డబ్బు 300 రూపాయలు డిపాజిట్ చేయమని అంటే, ఆవిధంగా డిపాజిటు చేశారు. ఈ స్థలాలవిషయంలో అదనంగా ఈ హరిజనులు వెయ్యిరూపాయలు ఖర్చు

Sri D. Lakshmiah]

[17th March 1954

పెట్టారు. ఈ విధంగా ఖర్చుపెట్టుకొని, లేబరు ఆఫీసరు చెప్పిన ప్రకారము డబ్బు deposit చేసినప్పటికికూడా, ఆఫీసరు ఆ భూఖామందుతో షరీకై చివరకు ఆ స్థలం మంజూరు చేయటానికి వీలులేదని వాగ్దాడు. ఆ స్థలం రాకపోగా, డిపాజిటుకూడా వాపసు యివ్వలేదు. ఈ అన్యాయము లన్నియు ప్రభుత్వం గుర్తించాలి.

తరువాత నెమలికల్లు అనే గ్రామములో హరిజనులు 1930 వ సం వత్సరమునుంచి తోపులలోని 2 ఎకరాల స్థలమునకు అరీజులు పెట్టు కొంటున్నప్పటికిని, ప్రభుత్వము వాళ్ళకు ఇంతవరకు ఎక్కడాకూడా స్థలం మంజూరు చేయలేదు. దాని వివరాలు కొద్దిగా చెబుతున్నాను ఈ గ్రామము చేరువలో ఒక తోపువున్నది. అందులో 8 ఎకరాలభూమి వున్నది. అందులో రెండు ఎకరాలు మాత్రం యిళ్ళకుగాను ఈ హరి జనులు దరఖాస్తుపెట్టుకొని వున్నారంటే, కారణం, వాళ్ళకు ఇవ్వకుండా, ఆ 8 ఎకరాలభూమి ఒక రాజకీయ బాధితునకు యిచ్చుటకు ప్రయ త్నం జరుగుచున్నది.

తరువాత చినకాకాని గ్రామంలో హరిజనులు యింట్లలేక చాలా బాధపడుచున్నారు. ఒక పది ఎకరాల భూమిలో సుమారు నూరు కుటుం బాలు యింట్లువేసుకొని నివశిస్తున్నారు దానివట్టున్నూ మాగాణిభూమి వున్నది. హరిజనులకు ఆ చుట్టుప్రక్కల ఎక్కడాకూడా యిళ్ళ కోరకు మరొక స్థలములేదు. అందువల్ల ఈస్థలము ఆహరిజనులకు పట్టాలకు ఇవ్వ మని అనేక అరీజులు పెట్టుకున్నప్పటికిని, ఆ గ్రామ పెత్తందారు ప్రభుత్వోద్యోగుల సహాయముతో ఆభూమిని ఇవ్వటానికి వీలులేదని వాగ్దాయించడమువల్ల, ఆ భూమిని వాళ్ళకు ఇంతవరకు ప్రభుత్వము యివ్వలేదు.

ఆ గ్రామములోనే ఒక చెరువు పోరంబాకు రెండు ఎకరాలు వుంటే, అక్కడ రెండు సంవత్సరాలుగా 70 మంది కుటుంబాలు యిళ్ల కట్టుకుని నివసిస్తూవుంటే, అక్కడగూడా ఆ గ్రామ పెత్తందారు ప్రభు త్వోద్యోగులను కట్టుకుని ఆ స్థలం ఇవ్వటానికి వీలులేదని చెప్పించారు. ఆ గ్రామమునసబును, డిప్యూటీ తహశీల్దారును కట్టుకొని అక్కడ వేసు

17th March 1954]

[Sri D. Lakshmiah

కున్న యిళ్ళను నిర్బంధంగా పడగొట్టడానికి ఆగ్రాను పెత్తందార్లు ప్రయత్నిస్తే, తరువాత ఆ హరిజనులు జిల్లా కలెక్టరు వద్దకు రాయి మొరపెట్టుకుంటే, వారు stay order యిచ్చారు. అక్కడవున్న Revenue Inspector కలెక్టరు యిచ్చిన stay order ను బయటకు రానియకుండా 4, 5 రోజుల తరువాత అక్కడకట్టిన యిద్దరు పడగొట్టించినారు. హరిజనుల గోడు ఈవిధంగా వున్నదని ప్రభుత్వదృష్టికి వెస్తున్నాను. గరుక శిక్షతో గమనించాలని అంటున్నాను.

తరువాత పెరుమాక అనే గ్రామము వున్నది. అక్కడ forest బంజరులో 27 కుటుంబాలవారు 37 యకరముల భూమిని 15 సంవత్సరములనుండి సాగుచేస్తున్నారు. కలెక్టరు ఆ భూమిని చూచి దానికి ryotwari శిస్తును నిర్ణయించారు. షట్టాకు యివ్వమంటే, యివ్వలేదు. ఈ భూమిని 1945 సంవత్సరములో అప్పటి కలెక్టరుగారు యివ్వటానికి recomend చేశారు. కాని అలాంటి భూమికి 1952 సంవత్సరమునుంచి గవర్న మెంటువారికి పత్రి సంవత్సరము శిస్తుమాత్రం కట్టతూవస్తున్నారు. రకీదులు తీసుకుంటున్నారు. 1952 మార్చి నెలలో ఆ భూమికి శిస్తులు వహాలుచేశారు. తరువాత ఆసంవత్సరము ఆగస్టు నెలలో ఆ గ్రామ కరణముగారు భుక్తదార్లను లెఖలలో చేర్చకుండా ఆభూమి ఖాళీగావున్నది సాగుచేయడంలేదు, అనివ్రాశారు. ఒక కాంగ్రెసు వాది అయిన మేకా కోటి రెడ్డిగారు హైస్కూలు కొరకు కావలసియున్నదనే సాకుతో ఆభూమిని షట్టాకు తీసుకున్నారు. మార్చి నెలలో శిస్తుప్రభుత్వం వహాలుచేసింది. రకీదులు యిచ్చారు. ఆగస్టు నెలలో ఆభూమిని ఇతరులకు హైస్కూలుపేరుతో షట్టాకుయివ్వడం జరిగింది. ఆరెడ్డి ఆగ్రామములో 20, 30 సంవత్సరాలుగా ధర్మాదాయం భూమి 12 యకరములు అనుభవించుచున్నాడు. ఇప్పుడు యీ భూమి హైస్కూలుకు కావాలని లాగుకొన్నాడు. అందులోవున్న హరిజనులకు లేవగొట్టడముతో పెద్ద సంఘటన జరిగింది. ఈ హరిజనులు సిఐంటుఫ్యాక్టరీకి వెళ్ళి రాత్రి 11 గంటలకు వచ్చుచుండగా 100 మంది పూరివెలపల కాపలా కాచి వచ్చేవారిని 11 మందిని తీవ్రంగా కొట్టినారు. అందుతో 6 మంది పారిపోయినారు 5 మంది ఘడిపోయినారు. డెబ్బలు తగిలి తక్షణాత యంగళగిరివెళ్ళి పోలీసు స్టేషనులో రిపోర్టుచేసినారు. ఈ

Sri D. Lakshmiah]

[17th March 1954

దెబ్బలు తగిలిన వాళ్ళకు ఆ రెడ్డిగారి యింటిముందునవ్వు పందిరి గుంజలకు అయిదుగురిని కట్టివేసినారు. మరునాడు సాయంత్రం 5 గంటలకు పోలీసువారు వచ్చేవరకు కట్టివేసియున్నారు. తరువాత పోలీసువారు వచ్చిన తరువాత అయిదుగురిని గుంటూరు హాస్పిటలుకు తీసుకొనివెళ్ళి హాస్పిటల్లో చేర్చారు. మరునాడు 5 గంటలకు Sub-Inspector, Circle Inspector యిద్దరువచ్చి విచారించారు. పోలీసువారు వచ్చే టంతవరకు వాళ్ళకు నిర్బంధించి కట్టివేశారు. హరిజనులకు ఏవిధంగా అన్యాయాలు, అక్రమాలు జరుగుచున్నవో పరిభ్రష్టం గుర్తించాలి.

తరువాత కృష్ణా సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ సమీపములో సుమారు నూరు మంది కుటుంబాలు యిప్పటికి 9 ఎకరాల భూమిలో, ఎన్నోసంవత్సరాల నుంచి యిళ్ళువేసుకొని నివశిస్తున్నారు. అయితే ఆ సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ మేనేజరు, ఇంకా అక్కడివారికి చెందిన ఆఫీసర్లు ఆ 9 ఎకరాలు కాజేయాలనే ప్రదేశ్యముతో చూచుచుండి యిళ్ళనాళ్లను లేవగొట్టాలనే ప్రయత్నములో వున్నారు. ఈ విషయము పరిభ్రష్టమువారికి తెలిపి enquiry చేసి పట్టాలకు యివ్వమని పిటిషనులుగూడా పెట్టుకున్నారు. ఈవిధంగా ఎన్నోసార్లు పిటిషనులు యివ్వడం జరిగింది. ఇంతవరకు వాళ్ళవిషయము పరిభ్రష్టము అలోచించిన పాపాన పోలేదు.

ఇక పోలే మంగళగిరి టౌనులో, కొత్తపేట అనే ప్రదేశములో యిప్పటికి 30 సంవత్సరాల క్రితము రెండు వందలమంది హరిజన కుటుంబాలు ఇళ్లు కట్టుకొనివున్నారు. అక్కడవుండే స్థానిక అధికారులు ఆ స్థలాలకు పట్టా యివ్వకపోగా ప్రతి సంవత్సరము వాళ్ళకు వేరే స్థలము యిస్తాము' అక్కడినుంచి లేచిపోమని నిర్బంధముపెట్టుచున్నారు. ఇప్పటికి 7, 8 సంవత్సరాలుగా ఎన్నిపిటిషనులు పరిభ్రష్టానికి, అక్కడస్థానిక, అధికారులకు పెట్టుకొన్నప్పటికికూడా ఒక్కరుకూడావచ్చి, వాళ్ళ గోడు పట్టించుకొన్నవారు కనబడలేదు. అయితే మంగళగిరిలో జాస్తిగా weavers వుంటున్నారు. వాళ్లకు ఒక weavers' society అనేది వున్నది. దానికి ఒక కాంగ్రెసువాది పెసిడెంటుగా వున్నాడు. రిజిస్ట్రారువచ్చి తనిఖీ చేసేసరికి ఆపెసిడెంటు సుమారు 22 వేల రూపాయలు సొంతిడబ్బు కాజేసినట్లు బయట పడ్డది. తరువాత ఆ సొంతి

DEMAND XI — DISTRICT ADMINISTRATION 666  
AND MISCELLANEOUS

17th March 1954]

[Sri D. Lakshmiah

దైర్యకరులను కొత్తగా ఎన్నుకోవడంకూడా జరిగింది. ఈ విధంగా ఆగ్రా ములోని weavers చాలామంది కు డబ్బుకోల్పోయి నాశనమైనారు. ఈ నష్టమువల్ల చేనేత పారిశ్రామికములు ఎంతోమంది బాధపడ్డారు.

అటు తరువాత ఆశ్రమాలలో సుమారు 25 సంవత్సరాలుగా 50 మంది కుటుంబాలవారు యిళ్ళు కట్టుకొని వుంటున్నారు. వాళ్లు పుండేస్థలము పట్టాకు ఇవ్వమని ఎన్నిసార్లు అధికార్లకు విన్నవించు కున్నప్పటికిని, ఆ గ్రామస్తులు వాండ్లను అక్కడనుంచి లేచి పోమని అంటూ నిర్భాధము చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగులు వచ్చి విచారించారంటే, అదిగూడా కనబడలేదు. కాబట్టి పరిభ్రష్టమువారు నేను యిప్పుడు చెప్పినవివరాలన్నియు విచారించి తగుచర్య తీసుకొంటారని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

Sri L. LAKSHMANA DAS:—అధ్యక్షా, ఈdemandను నేను బలపరుస్తున్నాను. కాని యిది చాలా ముఖ్యమైన demand. జిల్లా బోర్డు పరిపాలనకు సంబంధించిన, యీ demand పై మిత్రులు చాలా ముఖ్యమైన సలహాలు యిచ్చివున్నారు. వాటిని ప్రభుత్వం సక్రమంగా ఆలోచించవలసి వున్నదని నేను చెబుతున్నాను. ఈ జిల్లాబోర్డుల పరిపాలన మంచిదా, చెడ్డదా అన్నది; జిల్లాబోర్డుల పరిపాలన ప్రభుత్వముమీద ఆధారపడి వున్నదన్న విషయము ప్రభుత్వము గురించ గట్టుతుందని నేను ఆశిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా జిల్లా లో లంచగొండితనము నానాటికీ పెరుగుతున్నది. లంచగొండితనం అరికట్టే సందర్భంలో ఆలస్యం, విలంబన, జరుగుతున్నదనే విషయంలో అందరి సభ్యులతోను నేను యేకీభవిస్తున్నాను. లంచగొండితనం వుండడానికి మూలకారణం యేమిటో మనం తెలుసుకొని, అట్టిది యేవిధంగా అరికట్టడానికి ప్రభుత్వము యీ విషయంలో తగిన శ్రద్ధతీసుకోవాలెనో నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ లంచగొండితనమునకు కారణములు యేమైనా చెప్పేటప్పుడు; వారు వాటిని అరికట్టడానికికూడా తగిన సూచనలను యిస్తే మంచిది. అంతేకాని, ఒక వుదాహరణ లంచగొండి అయ్యాడంటే, అతనిని గురించి report పై అధికారి దగ్గరకు పంపుకుంటే, ఆ పై అధికారి ఆయనపై కొంచెము కనికరం చూపించడం సహజము.

Sri L. Lakshmana Das]

[17th March 1954

సుద్రాసు శాసనసభలో మాట్లాడుతూ నేను యీ విషయమై ఒక సూచన ఇచ్చాను. దానిని అరికట్టడానికి తగిన కారణాలు తెలుసుకొని, అందుపై కార్యక్రమములో విలంబన జరుగుతున్నప్పుడు, ప్రభుత్వము ఒక ప్రత్యేక department స్థాపించాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. జిల్లాకు ఒక్కొక్క Public Relations Officerను వేసి వారిని యే ఒక revenue అధికారి క్రిందవో, లేక police అధికారి క్రిందవో వుంచకుండా, direct గా మంత్రిగారికి సంబంధించిన ఆ department ద్వారా యెక్కడ యేమి జరుగుతున్నదో స్వయంగా తెలుసుకొనడానికి వీలుండేటట్లుగా, ఆ పరిపాలనకు ఒక సలహా సంఘమును స్థాపించినట్లయితే, జిల్లాలో జరుగుతున్న అవతతవకలను తెలుసుకొనడానికి ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుతుందని, అందుకు ప్రభుత్వము తగు ప్రయత్నము చేసిననాడు, యీ కాగితాలు క్రిందనుండి మీదికి, మీది నుండి క్రిందికిరావడానికి, అందులో ఆలస్యం యేమీ జరగకుండా వుండుటకు వీలుండుదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయము యేమిటంటే, యీనాడు ప్రమోషన్లు గలకు promotion ఇచ్చే సందర్భంలో ప్రభుత్వము కొన్ని విషయాలను తప్పకుండా శ్రద్ధతో గుర్తించాలి. నిజంగా honest గా వుండే ప్రద్యోగులు యీ నాడు లేకపోలేదు. ఉద్యోగులలో కూడ చాలా honest గా వుండి, ప్రభుత్వ కార్యక్రమములను సక్రమంగా నడిపేవారు వున్నారు. వారిపట్ల ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని honest గా సక్రమంగా స్థూలంగా ఆలోచించి, వారు juniors గా వున్నప్పటికి, juniors అనే విచక్షణ చూపించకుండా, కనిసం యే పదిమందికైనా promotion ఇవ్వడానికి తగినవారిని తీసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఆ ప్రద్యోగిగ్రంథాలు honest గా లేకపోయి, లంచగొండులుగా ప్రవర్తిస్తే, అటువంటివారు దానికి ఖర్చుపెట్టి, వారు promotion అవుతే, honest గా వుండేవారికి అదొక పెద్దదెబ్బ అని నేను హృదయ పూర్వకంగా చెబుతున్నాను. జిల్లాలో వున్నాడై నటువంటి గ్రామోద్యోగులు జీతం మొదలగు వాటి విషయంలో ప్రభుత్వం ముఖ్యంగా ఆలోచించాలి. గ్రామోద్యోగిగ్రంథాలలో లంగగొండితనమువున్నదా, లేదా అంటే, వుంటే వుండవచ్చు.

17th March 1954]

[Sri L. Lakshmana Das

ప్రతి revenue వుద్యోగి, గ్రామాలకు పోయి, గ్రామోద్యోగులపై చాలా అధికారాలను చెలాయించడం, ప్రవాస పోయి ఆ గ్రామోద్యోగులపై పడటం, వారు వీరికింద ఖర్చు పెడుతున్నారంటే వారికి ఇంతకుంట్లు ఎక్కిన నుడి వస్తుందో ప్రభుత్వం గమనించాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. వైగా ఆ అధికారులకు యీ గ్రామోద్యోగులు సక్రమంగా శాకాభ్యాసాలు కల్పించలేకపోయినా, వారికి వుపచర్యలు మర్యాదలు చేయలేకపోయినా, ఆదరాభిమానాలు లేకపోయినా, యెక్కడో లంచాలు చెచ్చి ఆ గ్రామోద్యోగులు పై వారికి supply చేయలేకపోయినా వారికి వెబ్బతగులు చున్నది. వారికి యీనాటి వరకూ యేమీ encouragement లేదు. తక్కిన departments లో పెంచినట్లుగా, వారి జితాలు పెంపు చేయ లేదు. ఇంతే కాకుండా, వారి పిల్లలు చదువుకొనుటకు జతాలులేకుండా చేయాలని నేను హృదయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను. వారికి test pass అవాలనే నిబంధన తీసివేసి, గ్రామోద్యోగులు కనీసం స్కూల్ పైసల్ (S. S. L. C.) pass కావాలని, అటువంటివాడే వుద్యోగాలలో వేయాలని ఒకనిబంధనను వుంచటం నాకు మంచిదిగా కనుపిస్తున్నది. ఈ విషయంలో సక్రమమైన మార్గం అవలంబించి, యీ అవకాశాలను సరి దిద్దుకోకపోతే తప్పుకుండా అన్యాయాలకు, అక్రమాలకు ప్రభుత్వమే బాధ్యతవహించవలసి వుంటుందని, కాబట్టి దానివిషయంలో ముందుగా శ్రద్ధతీసుకోవాలని నేను ప్రభుత్వమును హృదయపూర్వకంగా కోరు తున్నాను.

ఇకొక విషయమేమంటే, యెక్కడయేమి జరిగినా, దానికి తప్ప Congress వారిదేనని మిత్రులు చెబుతూ వచ్చారు. అవి ఏ యే గ్రామాల్లో జరుగుతున్నాయో నేను యిదివరకే యెన్నోసార్లు చెప్పాలను కొన్నాను గాని, యిప్పుడు అవకాశము లభించింది కాబట్టి, నేను చెబు తున్నాను. నెల్లూరు జిల్లాలో ఒక communist పంచాయితీగోర్గు ప్రసిడెంటుగావుండి బోర్డుసామ్మనంతాతిని పారిపోయారు. ఈ విషయం communist సభ్యులు వున్నారని చెప్పడంకాదు. వారికిగూడా ఈ విషయం తెలుసునను కొంటాను.

[17th March 1954

Sri B. SANKARAYYA:—ఆ కమ్యూనిస్టు యెవరో, వారి పేరు చెప్పండి.

Sri L. LAKSHMANA DAS:— ఇప్పుడు పేర్లు గురించి కాదు. ఆ పంచాయితీ బోర్డు ప్రశ్నించేటటు కమ్యూనిస్టు అని తెలిసింది.

(At this stage, there were some interruptions from the opposition benches.)

Mr. SPEAKER:—It is very bad. Order should be maintained. The hon. Member who last spoke mentioned the names of some Congressmen and said that they were bad. The hon. Member Sri L. Lakshmana Dass now says that simply because one communist is bad, he cannot say that all the communists are bad. There is nothing in it and no exception need be taken to it.

Sri B. SANKARAYYA:—Point of order, Sir.

Mr. SPEAKER:—No point of order. Please take your seat.

Sri B. SANKARAYYA:— Point of Order, Sir, నేను చెప్పేది యేమిటో చెప్పనివ్వండి.

Mr. SPEAKER:— There is no point of order in this. The hon. Member will please take his seat.

Sri L. LAKSHMANA DAS :— తరువాత estates abolish అయిన గ్రామాల్లో (Interruption).

Sri B. SANKARAYYA:— Point of order, అంటే, నేను యేమి చెప్పకున్నానో చెప్పనిచ్చి, చూలించు ఇవ్వండి.

Mr. SPEAKER:— No Point of order.

Sri K. VARADACHARI:— Mr. Speaker, Sir, The hon. Member is not yielding to sit. అందువల్ల యెవ్వరో ఒక్కరు కూర్చుని, రెండవవారు మాట్లాడుతే మంచిది.



17th March 1954]

Sri B. SANKARAYYA:—Point of order, Sir.

Mr. SPEAKER.—What is the point of order.

Sri T. NAGI REDDI.—Point of order యేమిటంటే. ఒకవూళ్లో, ఫలానా పంచాయితీలో ప్రశ్నించేటట్లు అని, నాయక్ నామే చెబుతే మంచిదికాని, అవ్యధా చెప్పేమంచికాదు పైగా నాయక్ నాయక్ వాకరని చెప్పేకంటే, ఒక గ్రామంలో, పల్లెలో అది చెప్పడమంచిది. కాబట్టి ఫలానా communist ఆ నెల్లూరుజిల్లాలో అనిచెప్పి, ఆ గ్రామం పేరు, ఆతనిపేరు communist party నాయకులమైన మాకు చెబుతే, ఆ విషయంలో నేను చర్యతీసుకొంటానని తరుపరి మేము తీసుకొన్న చర్య యేమో తెలియజేస్తానని నేను హామీ ఇస్తున్నాను. బహిరంగంగా ఆరోపణచేయడం బాగుండదని, అందువల్ల వచ్చే ప్రయోజనం యేమిలేదని చెబుతున్నాను. నేనుకోరియున్నట్లు వాదింపబడుతే, అది న్యాయం అనుపించుకొంటుందని నేను మంచి చెబుతున్నాను.

Sri B. SANKARAYYA:—On a point of order, Sir,

Mr. SPEAKER:—There is no point of order. The hon. Leader of the Opposition has already explained it.

Sri L. LAKSHMANA DAS:— నేను చెప్పిన అంశం నాగి రెడ్డిగారికి తెలుసు అని అనుకొంటాను. వారికి పేరుకావలెనంటే, కనుకొని తరువాత తెలియజేస్తాను.

జమీందారీలను రద్దుచేసి, estate గ్రామాలను ప్రభుత్వం తీసుకున్నప్పుడు survey కాకుండా, రెండు ఎకరాలను 10 ఎకరాలు అని, పదియెకరాలను రెండు ఎకరాలనిచెప్పి, అక్కడవున్న అధికారులు అంచనావేసి, వారికి హెచ్చు, తగ్గు అనిలేకుండా, ప్రభుత్వంవారి దగ్గరనుంచి హెచ్చుగా పన్నులు వసూలుచేయటం జరుగుతోంది. దానిపై ప్రభుత్వము ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించాలని నేను కోరుతున్నాను. Srikakulam జిల్లా bifurcation అయిన తరువాత, అక్కడ అన్ని offices పెట్టలేదు. Police office విజయనగరంలో వుంది. అక్కడ వున్న co-operative banks యెన్నో areas లో వున్నవి. వాటిలో 4, 5

Sri L. Lakshmana Das]

[17th March 1954

ముఖ్యంగా యీ విజయనగరంలో వున్నాయి. అన్ని banks ను శ్రీకాకుళంలోని Central Bank తో కలిపే యేర్పాటు చేయాలని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఈ డిమాండ్ మీద అన్ని పతౌలవారు ఇచ్చిన సలహాలనూ కూడ ప్రభుత్వం సక్రమంగా గమనించి ఈ సలహాలలో ఆచరణ యోగ్యం అయినవాటిని వెంటనే ఆచరణలో పెట్టాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ ఇంతటితో నేను విరమిస్తున్నాను.

Sri B. SANKARAYYA:— శ్రీనాగిరెడ్డిగారికి సమాధానం చెప్పుతూ తరువాత information ఇస్తాం అని చెప్పారు. వారు information ఇప్పుడు ఇస్తారా లేక వారు చెప్పినదాన్ని withdraw చేసుకుంటారా? అని అడుగుతున్నాను.

No reply.

Sri T. NAGI REDDI:—అధ్యక్షా, చర్చలలో చాలా ప్రధానమైన district administration మీద రెండువైపులాకూడ ముఖ్యమైన సూచనలు ఇవ్వటం జరుగింది. ప్రతిపక్షంగాని, ప్రభుత్వపక్షంగాని ఇచ్చే సూచనలు ఈ దఫాకూడ చాల ఆశతోను నిరాశతోను కూడ ప్రభుత్వం ముందుపెట్టాలని అనుకుంటూ దీన్ని జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ప్రతిపక్షంగాని, ప్రభుత్వపక్షంగాని ఇచ్చిన ఈ సలహాలను ఆచరణలో పెట్టకపోడమే ప్రభుత్వోద్వేద్యాలలో కాని, departments లో గాని జరుగుతున్న అవకతవకలకు కారణం. ప్రభుత్వ సభ్యులు, ప్రతిపక్షసభ్యులు తెచ్చిన సూచనలను విచారణజరపకపోడంవల్ల పరిపాలనా విధానంలో ఏ కొద్దిగానూకూడా మార్పు రావడం మంత్రిగారు కూడ ఒప్పుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఒక సంగతి చెప్పాలి. ఈనాడున్నటువంటి district administration అంతా కూడా మన ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా మార్చుకుంటే తప్ప, administrative machinery ఇప్పుడున్నట్లుగానే ఉంటే ఈ machinery వల్ల ప్రజలకు ఉపయోగం ఉండదని నేను అనుకుంటున్నాను. మన జిల్లాలో ఉన్నటువంటి ఈ పరిపాలనా యంత్రం ఏ పరిస్థితులలో, ఎవరి చేత ఎందుకు నియమించబడిందని మనం జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తే ఏ అవసరంకోసం ఆనాడు పరిపాలనచేసే

17th March 1947]

[Sri T. Nagi Reddi

బ్రిటిష్ వారు ఏర్పాటు చేశారో ఆ అవసరాలను తీర్చుకోడానికి ఏమి కృషి  
ఉంచారు అని స్పష్టమౌతుంది ఆనాడు బ్రిటిష్ వారు తమయొక్క  
అధికారాన్ని నిలుపుకోడానికి పెట్టారు. ప్రజల ప్రధాన సమస్యలను  
ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తారని అనుకోడానికి ఏమిలేకుండా ప్రజలకు  
పరిపాలనా యంత్రానికి సంబంధించే ఒక యంత్రాన్ని ఏర్పాటు  
చేసి పోయారు. దాన్ని ప్రభుత్వం ఎంతమాత్రం ముట్టుకో తలుచుకో  
లేదు. ప్రజలనుంచి వచ్చే అర్జీలను ఈ పరిపాలనా యంత్రం  
పరిష్కరించడానికి ఉపయోగపడుతుందని ప్రజల అవసరాలు తీరుస్తుందని  
అనుకోను. అందులోను కాంగ్రెస్ వారు అధికారంలోకివచ్చిన తరువాత  
ఈ ఉన్న చిన్న యంత్రంలోనే ఇంకొక చిన్న యంత్రాన్ని కూడా ఇమిడ్చు  
కుంటూ వచ్చారు. District పరిపాలనా యంత్రంలో పేసినటువంటి  
కాగితం ఏ బుట్టలో ఉన్నదీ తెలియకుండా పరిపాలన చేసుకుంటూ  
వచ్చారు. ఎవరైనా ఇప్పుడు నాకు ఇల్లు కావాలని, ఇళ్ళ స్థలం కావా  
లని చెప్పితే, ఎన్నో డిపార్టుమెంటు ఆ దఫాస్తును చూడాలి— Village  
Uplift శాఖ ఒకటి, Public Health శాఖ ఒకటి, Revenue  
Department తరువాత పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ ఒకటి Firka Develop-  
ment శాఖ ఇంకా ఏమైనావుంటే Women Welfare శాఖ అన్ని  
టిలో నుంచి తిరిగి తిరిగి పోయేటప్పటికి ఎప్పుడైనా మంత్రిగారికి కావలసి  
వచ్చినప్పుడు కూడా ఈ కాగితం దొరకదని చెప్పుతున్నాను. మేము  
ఎన్ని అర్జీలు ఇచ్చినా వాటికి సమాధానం under consideration  
అని వస్తుంది. ఆ సమాధానం అయినా అందరికీ రావడంలేదు. నేనైతే  
నిద్రపోతున్నారా, బ్రతికివున్నారా, చచ్చారా అని అడిగితే under  
consideration అని వస్తుంది. మరో 4 ఉత్తరాలు వ్రాస్తే that is  
under enquiry అని వస్తుంది. ప్రజలకు సంబంధించిన పనిని ఎట్లా  
చక్కబెట్టాలి అనేది ఒక చిన్న సమస్యగా ఉంది. ఇప్పుడు మన  
మిత్రుడు రామబ్రహ్మంగారు మాట్లాడారు. ఈ యంత్రంలో  
ప్రజాప్రతినిధులు పాల్గొనడానికి ఏమిగా మార్పుచేస్తేతప్ప ఈ యంత్రం  
అనుకూలంగా పనిచేయలేదని ఆయన చెప్పారు. అది వాస్తవమని  
అనుకుంటాను. ఇప్పుడు జిల్లాలో నుంచి ఎన్నో చిన్న చిన్న విషయాలు  
పెద్ద పెద్ద విషయాలు ప్రభుత్వానికి వస్తుంటాయి. ప్రజాప్రతినిధులు ఉంటే

Sri T. Nagi Reddi ]

[ 17 th March 1954

ఊరికే వాళ్ళు అసెంబ్లీకి వచ్చి హద్దుల పోడం తప్పితే వేరే పనిలేదు. ఏదో చట్టం పాస్ అయిపోయింది, నాకు responsibility లేదని అనుకో దంజను గుతున్నది. ప్రజలు కోరుతున్న చిన్న అవసరాలను తీర్చడానికి మనం ఏమాత్రం తోడ్పడగలం అనే విషయం కాని, ప్రజలకు ప్రభుత్వానికి మధ్యన ఉన్న సంబంధ బాంధవ్యాలను సరిచేసే పద్ధతికాని ఏమీలేదు. కాబట్టి మనం అటువంటి దేదైనా ఒకటి ఏర్పాటు చేసుకో వలసిఉంది. 1950-51 లో మాకు ఇళ్ళ స్థలాలు కావాలని చెప్పి రైతులు అర్జీలు పెడితే, అందులో 3 అర్జీలను మాత్రమే sanction చేశారు. 12 సార్లు అయిపోయింది కానీ ఇళ్ళ స్థలాలు అర్జీలు పెట్టుకుంటే మనం దాన్ని అమలుజరపలేక పోయాం అంటే ఈ విధంగా పరిపాలనా వ్యవస్థ వున్నదా అని అడుగుతున్నాను. దీనివల్ల ప్రజల్లో ఎంత అసంతృప్తి బయలు పడుతున్నది మనం గమనించాలని కోరుతున్నాను. ప్రతిచోట లంచగొండి తనం ఎక్కువగా వుంది. దాన్ని ఎలా తొలగించాలనే దానిమీద చాలామంది సభ్యులు సూచనలు చేశారు దాన్ని రెండు విధాలుగా చేయవచ్చు. Fairness to the staff itself అనేది ఒకటి. ఇప్పుడున్న చిన్న చిన్న ఉద్యోగులకు ఇప్పటికంటే ఎక్కువ న్యాయం కలిగి చేస్తే వాళ్ళలో లంచగొండితనానికి అవకాశం వుండదు. కాని అదిలేదు. కారణం ఏమంటే జీవితవ్యయం నానాటికీ పెరిగి పోతున్నా మన యంత్రాంగంలో ఉన్న ఖర్చు పెరుగుతున్నా వాళ్ళకు మాత్రం ఏమీ చేసేది లేకుండా ఉంది. ఒక చిన్న దృష్టాంతం. కృష్ణా జిల్లా N. G. O. లు M. L. A. లకు ఒక పుస్తకం అచ్చు కొట్టించి ఇచ్చారు. రెండు రకాలున్న ఉద్యోగాలున్నాయి. సెంట్రల్ ఉద్యోగులు ప్రొవిన్షియల్ ఉద్యోగులు, ఒకరి ప్రక్కన ఒకరు పనిచేస్తున్నారు. సెంట్రల్ ఉద్యోగులలో ఉన్నటువంటి ఒక పూర్వ 75 రూపాయలతో పారంభిస్తే ప్రొవిన్షియల్ లో ఉన్నటువంటి ఒక క్లర్కు 74 రూపాయలతో ప్రారంభిస్తున్నాడు. ఏమిటి తేడా? ఈ వ్యూహం నాకంటే ఎక్కువ ఏమిటి? That person seems to be better than myself అనుకుంటాడు అగుచూస్తా. వాడు ఏదూ కూడా ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలే చేస్తున్నారు. ప్రొవిన్షియల్ ఉద్యోగులలో పూర్వకు 41 రూపాయలు, 74 రూపాయలు Lower Division Clerk కు, U. D. C. కి 113 రూపాయలతో

17th March 1954]

[Sri T. Nagi Reddi

వేతనాలు వారంభమాతాయి, ఆవిధంగానే సెంట్రల్ లో తీసుకుంటే 75 రూపాయలు పూనుకు, 112 రూపాయలు Lower Division Clerk కు, 132 రూపాయలు Upper Division Clerk కు వస్తాయి. ఈ తేడా ఎంత ఎక్కువగా ఉందో మనం గమనించవచ్చు ఈ ఇన్స్టిట్యూషన్లతో మనం జీవించే గడపలం చాలాకష్టం అనుకొని వారు కొడుతున్న కోరికలు నెరవేర్చడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోలేదు. Central Pay Commission ఇచ్చిన సిఫార్సులను అమలుపరచడంలేదు.

అప్పుడెప్పుడో ఎవడో రాజ్యం ఏలుతున్నరోజుల్లో చిన్న వుద్యోగస్తులమీద పై ఉద్యోగస్తుడు ఏమైనా వ్రాయవచ్చుననే నిబంధన పెట్టాడు. అప్పుడని వాడికి అవసరం. అప్పుడు కలెక్టరులందరూ ఇంగ్లీషు వాళ్ళే. వాళ్ళకింద పనిచేసే క్రింది ఉద్యోగస్తులమీద జబర్దస్తీచేసి లోతుపాతులుమూస్తేనే తప్ప రాజ్యాంగం నడవడం కష్టం. పైకి వున్న ఉద్యోగస్తుడు క్రిందవాడిని గురించి ఏదీపాపానుభవించాడో తెలుసుకొని C. I. D. గా పనిచేస్తూ చల్లవాళ్ళమీద చెల్లవాళ్ళ జబర్దస్తీవుంచడం కోసం ఆనాడు పరాయివాడు చూశాడు. చిన్న ఉద్యోగస్తుడికి పెద్ద ఉద్యోగస్తుడు ఆఫీసులో ఏమివాస్తూన్నాడో తెలియదు. ఇష్టమువచ్చి నట్లు వ్రాసేయవచ్చు. ఇది చాలా అన్యాయము. దీనిని తీసివేయాలని కాంగ్రెసువారుకమ్యూనిస్టులు అందరూ అన్నారు.

Sri T. N. VENKATASUBBA REDDI:— కాంగ్రెసు వారు పూర్తిగా ఈ పద్ధతి తొలగించాలని చెప్పలేదు. చిన్న ఉద్యోగస్తులమీద ఏదయినా adverse రిపోర్టుచేస్తే దానిని గురించి సంజాయిషీ చెప్పకునే అవకాశం చిన్న ఉద్యోగస్తునికి కలుగజేయాలని మాత్రమే చెప్పారు.

Sri T. NAGI REDDI:— చాలామంది వద్దన్నారు కూడా, వెనుకటి అసెంబ్లీ ఉపన్యాసాలు తీసిచూస్తే తెలుస్తుంది. ఎవడైనా క్రింది ఆఫీసులమీద వ్యతిరేకంగా వ్రాస్తే దానిని ఆ ఉద్యోగస్తునికిచ్చి దీని మీద ఏ అభిప్రాయం ఏమిటని అడగడం జరగాలి అని ఘోషించారు. ఇప్పుడు మనం ఒక పద్ధతి మంచిచెడ్డలు చూడవచ్చినప్పుడు ఏకారణంచేత

Sri T. Nagi Reddi]

[17th March 1954

ఇది చెయ్యవలసివచ్చిందో, అది పూడడంవల్ల వచ్చిన లాభ మేమిటో చూడాలి. అది పూర్తి అవుతుంటే అమలు జరగడంవల్ల చాలా ప్రమాదం వుంది. కాబట్టి దానిని వెంటనే రద్దుచెయ్యాలి.

ఇక ఉద్యోగులకిచ్చే శలవుల విషయంలో కొన్ని సంవత్సరాల నుంచి అన్యాయం జరుగుతోంది. ఏ ఉద్యోగుడైనా తన ఉద్యోగ కాలంలో తనకు న్యాయంగా ఉపయోగించుకోవడానికి వీలైన శలవులు కూడగట్టుకుని తనకు అవసరంవచ్చినప్పుడు ఉపయోగించుకోవచ్చు. కాని ఇప్పుడు 90 రోజులకన్న ఎక్కువ కూడబెట్టుకోవడానికి వీటిని ఉపయోగించుకోవాలి లేకపోతే కోల్పోవాలి అని వుంది. ఈ నిబంధనవల్ల చాలా నష్టాలున్నాయి. 90 రోజుల తర్వాత తనకుగాని, తన భార్యకుగాని వైద్య సౌకర్యాలకోసం శలవులంటే దొరకడన్నమాట. వెతుకవున్న శలవు రూల్సును ఇప్పుడు అమలుజరుపమని కోరుతున్నారు. ఇది చాలా సక్రమమైన కోరిక. ఈనాడు N. G. O. లలోవుండే అసంతృప్తిని తగ్గించకపోతే వాళ్ళు కష్టపడి పుచ్చెయ్యడానికి తగిన పరిస్థితులు కలుగచెయ్యడం లేదన్నమాట. దీనివల్ల corruption ను చాలావరకు తగ్గించవచ్చు. సంతృప్తి అనేది వుంటే లంచగొండితనం తగ్గుతుంది. లంచగొండికేసులను strictగా విచారణ చెయ్యనందువల్లకూడా ఇది తగ్గడంలేదు. మేము ఈవిషయాన్ని గూర్చి కాంగ్రెసు మంత్రులతో చెప్పితే మీరుకూడా మాతో సహకరించండి, ఏవైనా లంచగొండి కేసులంటే మాతోచెప్పితే తప్పకుండా చర్యతీసుకుంటామని చెప్పారు. కాని మేము ఎన్నో పర్యాయాలు ఎన్నో కేసులు రిపోర్టు చేశాము కాని ఏవిధమైన చర్య తీసుకోలేదు. ఉదాహరణకు ఒక కలెక్టరు ఇన్చార్జ్ వున్న ఏజెంటుగావుండి తనకిందవున్న ఉద్యోగస్తులను, గాంధీలలో వున్న రెడ్లను కరణాలను ఉపయోగించుకొని బలవంతాన ఇన్చార్జ్ వున్న చేయించాడు. దానిపై మేము రిపోర్టుచేశాము. దానికి తగిన సామ్యధారాలు యిస్తామని చెప్పాము. కాని ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. దీనిని బట్టి responsive cooperation కావాలని అడిగినందువల్ల ఏమీ లాభంలేదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

చాలామంది గిద్దలూరు తహసీల్ దారుకు ఉత్తరం యిస్తే దానిని తీసుకోవడానికికూడా ఆయన నిరాకరించారు. ఆయన ఆ ప్రాంతానికి

17th March 1954]

[Sri T. Nagi Reddi

ఒక dictator. బ్రిటీష్ వాళ్ళ పాలననుంచి ఇట్లాగే జరుగుతోంది. ఏడు సంవత్సరాల స్వరాజ్యపాలన తర్వాత కూడా గాంధీజీ ముల్లో కైతులలోను కూలీలలోను ఉత్సాహం రాలేదంటే పరాయి ప్రభుత్వం ఈ యంత్రాంగాన్ని ఎల్లప్పుడు తన కనుకూలాగా వుండేటట్లు ఏర్పాటు చేసుకున్నదని స్పష్టమౌతోంది. ఇతర జిల్లాలలో వుండే గాంధీ మున సబుల సంగతి నాకు తెలియదుగాని రాయలసీమలో వుండే రెడ్డి సంగతి నాకు బాగా తెలుసు. కోటిరెడ్డిగారికూడా బాగా తెలుసు. ఈ కుక్కా ఒక రెడ్డి (మునసబు) కుటుంబంలో పుట్టాడు కనుక నాకు తెలుసు. మాతాపితృ పర్యాయంగా వస్తున్న ఆరెడ్డి పరిపాలన చాలా నిరంకుశంగా వుంది. మన మాతాపితృ పర్యాయంగా వస్తున్న రాజుల పరిపాలనకు అంత మొందించామని చెబుతున్నాం. కాని గ్రామాలలో వుండే రెడ్డి పాలనకు స్వేచ్ఛ చెప్పలేకుండా వున్నాము ఇది ఒక విధమైన class government కాబట్టి దీనినింకా కొనసాగిస్తోంది. తనకు వున్న class ను, వర్గ విహిత సమాజాన్ని నిలబెట్టుకోవాలని ప్రయత్నం చేస్తోంది. ప్రభుత్వం ఏరికి తరతరాలుగా అధికారం వచ్చి ఇప్పుడు అమాతంగా టీసిపేయడానికి వప్పు కోడు. పంచాయితీలకు అధికారం ఇవ్వడానికి 7 సంవత్సరాలుగా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఏమి కృషి చేసిందీ, అందరికీ తెలుసు. శ్రీ కోటిరెడ్డిగారు 7 సంవత్సరాలుగా దానిని గురించి ఆలోచిస్తున్నాము అని బోర్డు ఆఫ్ రెవెన్యూ ను గురించి మాట్లాడుతూ చెప్పారు. పరిపాలనా విధానంలో సమగ్రమైన, సంపూర్ణమైన మార్పులు చేయడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాల్సే 7 సంవత్సరాల స్వతంత్ర రాజ్యపాలనలో, గ్రామాలలో వున్న ప్రతివాడు నాకు స్వతంత్రం వచ్చింది, నేను స్వతంత్రంగా, సుఖంగా, బ్రతకడానికి అవకాశాలున్నాయి అని అనుకోడానికిగాని, నిరాశతో కుమిలిపోయే ప్రజా నీకానికి ఆశ చూపించడముగాని అసంభవము. గ్రామం గోవున్న మాలవాడు మాదిగవాడు ఇంకా రెడ్డి చెప్పచేతలలో వుండే రాజ్యాంగ విధానంలోనే వున్నాడు. పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని బ్రిటీషువారు పెట్టిది పెట్టినట్లు ఉపయోగించు కున్నాన్నట్లు, కోటిరెడ్డిగారు ఎంత మంచివారైనా 50 సంవత్సరాలు పరిపాలన చేసినా మన దేశానికి స్వతంత్రం వచ్చిందని సంతోషించడానికిగాని, స్వతంత్రంగా బ్రతకడానికిగాని సావకాశాలులేవు. మీరు చెప్పబోయేది మాకు తెలుసు.

Sri T. Nagi Reddi]

[17th March 1954

శ్రీ కోటిరెడ్డిగారు ఒక్కమాటలో ఆలోచిస్తాము అని చెప్పకుండా నా చేతు చెయ్యదలచుకొన్నారో, 1, 2, 3 సంగతులు సూటిగా చెప్పడము మంచిదనిపించుకూ, “ఆలోచిస్తున్నాము” అంచెప్పడం ఎంత తక్కువగా నాడితే అంత మంచిదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

The Hon. Sri. K. KOTI REDDI:— బహుశా ప్రతిపక్ష సభ్యుల అభిప్రాయము మాస్తే వ్యక్తి పరమైన విషయాలను గురించి పుష్కలంగా చెప్పడమే ఉంది. ఇప్పుడు వాటిని గురించి నేనేమీ చెప్పవలసి అవసరం లేదనుకుంటాను. ఎందువలనంటే నాకు తెలిసినంతవరకు మీరంత బడ్జెట్లోని కేటాయింపుల విషయం, బడ్జెటు గురించి చెప్పక వ్యక్తిపరంగా ఉద్యోగస్తులపైన, ఊళ్ళలో జరిగే విషయాల గురించి చెప్పినారు. ఫలానా ఉద్యోగస్తులు, ఫలూన చెడ్డపని చేసినారని చెప్పి complain చేశారు. ప్రతి ఒక్కరిలోని నారాజుతా చాలా విషయాలను గురించి పరిశీలించి చెప్పారు. ఉద్యోగస్తులమీద చాలా మంది అనేక ఆరోపణలు చేశారు. ఈ బడ్జెట్ demand ను గురించి కాక అన్ని విషయాలు general గా మాట్లాడారు. అసలు ఇప్పుడు ఇక్కడ ఈ బడ్జెట్ గురించి మాత్రమే కలెక్షన్ గా మాట్లాడవలసియున్నదిగాని వ్యక్తిపరమైన విషయాలను ఇంకా ఇతర విషయాలను గురించి మాట్లాడవలసిన అవసరం లేదనుకుంటాను. అసలు ఈ లాంటి విషయాల నన్నిటిని గురించి మాట్లాడితే సమాధానం చెప్పడానికి ఏలుగావుండదు. General గా ఫలూన విషయాలను గురించి మాట్లాడ బోతున్నామని ముందుగా చెప్పివుంటే కొంతవరకు information చెప్పడానికి మాకు అవకాశం ఉంటుంది. వ్యక్తిపరమైన విషయాల గురించి నేను జవాబు చెప్పవలసిన అవసరం లేదనుకుంటాను. ఇది District Administration Demand అవడంవల్ల District పరిపాలనకు సంబంధించిన అన్ని Departments కు దీనితో సంబంధంవున్నది. అన్ని Department లకు సంబంధించిన విషయాలను గురించి, వ్యక్తిపరమైన విషయాలను గురించి ప్రతివాడకీ సమాధానం ఈ 20 నిమిషాల వ్యవధిలో చెప్పాలంటే సాధ్యంకాదు. నాకు సంబంధించిన Department కు చెందిన విషయాలను గురించి నేను చెప్పగలను. ముఖ్యంగా corruption కు



17th March 1954 ]

[Sri K. Koti Reddi

సంబంధించినంత వరకు Department లోనేనా హెచ్చుగా చాలా మంది ఉద్యోగస్తులు లాచాలు తీసుకుంటుంటే మీరు దానిని నిర్ధారించే నా తగ్గించమని చెప్పడం సహజమే. అయితే ఈ విషయంలో మీరు ఎంతశ్రద్ధకీందో మాకు అంతకన్న ఎక్కువ శ్రద్ధవల్లది Corruption ఎంత త్వరగాపోతే అంత త్వరగా దేశం అభివృద్ధిలోకివస్తుంది అని ఆశ్రయించుతున్నారు. ప్రభుత్వంకూడా ఆశ్రయించుతోంది. ఈ విషయమైనా అంతటినీ ఎన్నో సూచనలుగా అభ్యర్థించాము. ఇప్పటివరకు దానినిగ్రహించినా సరే నా పద్ధతి నాకు ఏమోతోలేదు. ఎందుకంటే చెప్తే సాధ్యమైతేవరకు ఈ లంచగొండి రవాణాచూస్తుంటే వచ్చు అనే విషయమైతే అభ్యర్థన జరుగుతోందని. అయితే వారికేమి మార్గాలేమీ నాకు యితరవరకు కనబడలేదు. నిధిగానేనా లంచగొండితనాన్ని మానేస్తే మార్గాలలోనూ ఆలోచిస్తున్నాము. ఈ corruption విషయంలో ప్రతిపక్షంవారు చూపించిన చురుకే. వాటిని ఆచరణలోపెడితే corruption కొంతవరకు తగ్గుతుంది అని కొంటున్నాను. వారు వెంట సూచనలలో ఒకటి ఉంటుంటే discontentment లేకుండా చేయాలని చెప్పారు. Discontentment లేకుండా చేస్తే బహుశః corruption తగ్గుతుందని మీరు అభిప్రాయపడుతున్నారని కుంటాను. N. G. Os. కు జీతములు తక్కువే. కేసుకూడా ఒప్పుకుంటాను. వారికి జీతములు ఎక్కువ చేసినంత మాత్రం చేతనూ corruption పోతుందనేది నాకునమ్మకంలేదు. School teachers కు కూడా తక్కువ జీతాలున్నాయి. జీతాలు హెచ్చిస్తే N. G. Os. లో discontentment 10 వరకైనా పోతుందా అనే అనుమానంనాకున్నది. 1000 రూపాయలు జీతం తీసుకునేవారే 2 వేల రూపాయలు, 3 వేల రూపాయలు లంచం తీసుకొన్నారనిచెప్పి మనం విన్నాం. వాటిగురించి యిప్పుడు కేసులు జరుగుతున్నాయి. లంచం పుచ్చుకోవడం మనే దురలవాటైనా తరువాత అది పోదు. Discontentment పోవటానికి జీతాలు హెచ్చుచేసినా ఆదురలవాటుపోదు. అందువల్ల జీతాలు హెచ్చుచేసినందువల్ల corruption పోతుందనే మాట సహజంకాదు. చిన్న చిన్న ఉద్యోగస్తులు పెద్ద పెద్ద మొత్తములు లంచములుగా పుచ్చుకోకపోయినా 7 రూపాయలు, 8 రూపాయలు మామూలుగా

Sri K. Koti Reddi]

[17th March 1954

పుచ్చుకుంటారు. దానిని వారు మామూలుగా మాత్రమే తీసుకుంటారు. అది కూడా లంచమే. బహుశా అది వారు మాత్రమే తీసుకుంటారు. అసలు అదికూడా లేకుండా, అసలు లంచమనేదే లేకుండా చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించవలసి యున్నది. రెండవది ఈ corruption విషయంలో ప్రభుత్వం చాలా strict గా వుండవలసినదిగా గిరెడ్డిగారు చెప్పారు. ఏదైనా enquiry వస్తే చాలా strict గా వుండాలని చెప్పారు. అదీ వాస్తవమే. ఏ ఆఫీసరుపైన అయినా లంచం తీసుకున్నాడని ఆరోపణ వస్తే దానిపై departmental enquiry చేయించుతాము. అసలు విషయం ఏమిటో తెలుసుకొంటాము. నా మట్టుకు నేను మాత్రం ఏ ఆఫీసరునైనా ఏ condition లోనైనా, ఎటువంటి పరిస్థితిలోనైనా corruption చేశాడు అని తెలిస్తే అతణ్ణి excuse చేయను. సాధ్యమైనంతవరకు corruption ను మాన్పించడానికి ఆలోచనలు జరుపుతున్నాము. ఏ విధంగాచేస్తే వాళ్లు లంచగొండి తనం, యింకా యితరవిధములైన corruption మాచుకుంటారు అనే విషయం ఆలోచనలో ఉంది. అయితే నేను ఒకటిమాత్రం చెప్తాను. ఇప్పుడు ఉద్యోగస్తులు లంచం తీసుకుంటున్నారంటున్నారు. అయితే ఇప్పుడు లంచం యిచ్చేవారుకూడా సగానికి బాధ్యులే. అందుచేత వారు కూడా “నేను లంచం యిచ్చాను” అని చెప్పరు. అందువల్ల ఈ corruption కేసులు రుజువుకాకుండా పోతున్నాయి. Prosecution విచారణ సమయంలో ఆ లంచం యిచ్చినవారు లంచం యిచ్చానుని చెప్పరు. అందువల్ల కేసు రుజువుకాదు. అందువల్ల ఈ corruption పెరగడానికి లంచం యిచ్చేవారుకూడా బాధ్యులేనని చెప్తున్నాను. కేసు రుజువుకావడానికి సరైన సాక్ష్యం వుండదు. అందువల్ల దానిని C. I. D. - enquiry కి పంపడం జరుగుతుంది. తరువాత C. I. D. లు దర్యాప్తు చేసి report యిస్తారు. దానికేమైనా C. I. D. ని వేసి, వాళ్లు enquiry చేసిన తరువాత, వాళ్ళు యిచ్చినటువంటి report ను చూసి, దానిని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించి దానికి ఏదైనా prima facie కేసు ఉంటే దానిని Tribunal కు పంపితే public enquiry జరిపి నిజంగా అతను లంచం తీసుకుంటే, అది రుజువు చేత అతను చేసిన నేరమును బట్టి శిక్ష విధించుతాము. లంచం యిచ్చే

17th March 1954]

[Sri K. Koti Reddi

వారు యివ్వడంవల్ల వారు లంచం యిచ్చినట్లు సరైన సాక్ష్యం యివ్వక పోవడంవల్ల ఈ విషయాలన్నీ సంభవించుతున్నాయి. ఒక వేళ లంచం యిచ్చేవారు తప్పనిసరియైతే అవాంతర పరిస్థితులతో లంచం ఇస్తే నేగాని పనిజరగదనే పరిస్థితిలో లంచం యిస్తే ఆ యిచ్చినవారు, పై వేటుగా బైట లంచం యిచ్చినాని చెప్పినా, తరువాత prosecution enquiry లో మాత్రం చెప్పరు. ఈ లోపల లంచం పుష్కలముగా ఉద్యోగస్థులకు వచ్చి యితని కాళ్ళు కడుపుపట్టుకొని అలా చెప్పవద్దని చెప్తే అలా లంచం యిచ్చినట్లు చెప్పరు. అలాగే ఉద్యోగస్థులు corruption చేసిన వారు తప్పించుకొవబం జరుగుతోంది. ఆ సమయంలో evidence యివ్వకుండా anonymous petition పెట్టడం జరుగుతోంది.

ఫలానావారు యిత లంచం తీసుకున్నారు Sub-Registrar 5 చూర్లు చూపాదులు లంచం తీసుకున్నాడు అని anonymous పెట్టి వస్తు, complaints రావటమే కాని, అవి enquiry కి వచ్చినప్పుడు ఎవరూ సాక్ష్యం యివ్వడంగాని, రుజువుగాని, చేయలేక పోతున్నారు. చాలా కే complaints చేయడం మాత్రం చెప్తారు. సరైన రుజువు లేకుండా, సాక్ష్యం లేకుండా వాటిని ఎలా శిక్షించడం?

సాధ్యమగుంతవరకు, నా చేతుల్లో వున్నంతవరకు, లంచగొండ్లి తనం తగ్గించాలి అనే అనుకొంటున్నాను. ఏ విధంగా చేయాలి అన్న విషయం ఆలోచిస్తున్నాము. Dishonest officers ను promotion లేకుండా తగ్గించవచ్చు. Probation ను కూడా ఆపుదల చేయవచ్చు. విచారణ చేసినపుడు సక్రమమైన సాక్ష్యధారం లేకుండా ఏమి చేయడానికి వీలుపడదు. A sort of moral conviction వున్నప్పుడు కోర్టులో శిక్షించడం వీలుకాకపోయినా మంత్రులు చేతిలో వున్నది. Promotion అదీ వచ్చినప్పుడు పైకి రాకుండా చేయవచ్చును. కోర్టులో రుజువు కాకుండా పోయినపుడు, rebuke చేయడం ద్వారా dishonesty తగ్గించాలి అనే ఆలోచన వున్నది. లంచం ఇచ్చినవాడు లంచం ఇచ్చినట్లు చెబితే, ఏ ఏ పరిస్థితుల్లో వాడు లంచం ఇవ్వవలసి వచ్చిందో విచారించి, వాడిమీద కేసు లేకుండా చేసే అధికారం ప్రభుత్వంవారికి వున్నది. ఒక బ్లాకు మార్కెట్టుదారు ఉద్యోగస్థునికి

Sri K. Koti Reddi]

[17th March 1954

తన అవసరం నిమిత్తం లంచం ఇచ్చినపుడు, వానినికూడా వదిలేదిలేదు. ఒక ఖాసీ చేసినవాణ్ణి రు 500 లు, రు 1000 లు ఇస్తే ఒక ఉద్యోగి తప్పిస్తాడు. అటువంటి కష్టపరిస్థితుల్లో పున్నప్పుడు లంచం ఇచ్చినా వానిని కేసునుంచి తప్పించి, prosecution లేకుండా చేయవచ్చును. లంచ గొండితనం అరికట్టాలంటే ఒక ప్రభుత్వం వల్లనేకాదు ఎవరైనా లంచ గొండి పున్నాడంటే, దానిని తగిన సామ్యధారాలతో ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తే action గట్టిగా తీసుకుంటాము.

Sri PILLALAMARRI VENKATESWARLU:—

మీరు సహకరిస్తే అంతా జరుగుతుంది.

The Hon. Sri K. KOTI REDDI:— Certainly కాని చెప్పడుమాటలున్నప్పటికీ కాదు. తప్పుడు అంకెలుకూడ ఎన్నో వస్తాయి. Honest officers కొంతమంది వుంటారు. వారు లంచగొండితనానికి లొంగకపోతే, పిటిషన్లు పెడుతారు, ట్రాన్స్ఫర్లు చేస్తారుకదా, తరువాత వచ్చేవాడు లంచగొండి కాకపోతాడా అని. అటువంటి సందర్భములలో honest officers ను కూడా రక్షించవలసిన అవసరంవుంది. ఒకప్పుడు జిల్లాకు జిల్లాజడ్జిని చేర్చి ఒక కమిటీనివేసి ఆ కమిటీకి 'కొంత అధికారం ఇస్తే, in cameraగానో ఎట్లానో విచారణచేసి oral conviction అయితే వాణ్ణి dismiss చేయడమో, ఏదోచేస్తే, కొంత బాగుపడుతుంది; ఆలాగే రాష్ట్రానికి అంతకీ ఒక కమిటీవేస్తే కొంతవరకు బాగుపడవచ్చు అనుకున్నాము. Suggestion కూడా చేసాము. ఈ కమిటీలు లంచగొండితనంచేస్తే ఎలా అన్నారు. నిజమే. అదికూడా జరుగుతూనే వుంటుంది. లేదని నేను అనను. దేనికైనా సాక్ష్యం కావాలి. అందరూ dishonest గా వుండరు. ఎటువంటి కష్టపరిస్థితుల్లోకూడా dishonest గా పుండనివారు వున్నారు. వారిని ప్రోత్సాహం చేయవలసిన భాధ్యతకూడా మనమీద వున్నది. నాచేతిల్లో పున్నంతవరకు dishonest గా వుండేవాళ్ళను పైకిరానిచ్చేవాణ్ణికాను. మిగిలిన విషయాలు Land Revenue Demand సమయంలో చెబుతాను. దేశాభివృద్ధి సాధించడానికి ఏ పార్టీ అయినా ఒకటే. మీకు మాకు అభిప్రాయాలు భేదాలువున్నా, దేశాభివృద్ధినిసాధించడానికి కలిసే

17th March 1954]

[Sri K. Koti Reddi

పని చేయవచ్చును. కమ్యూనిస్టులు చెప్పారని ఏదీ నేను కాదనేవాణ్ణి కాదు. House sites గురించి చెప్పారు ఈ విషయంలో ఏ విధమైన జాగుచేయకుండా చూస్తామని ఇదివరకు సంగతి ఏమోగాని ఇప్పుడు ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకుంటోంది. House sites పూర్తిగా ఏర్పాటు చేయాలంటే కొన్ని లక్షలవరకు కావలసివస్తుంది. వచ్చే సంవత్సరం బడ్జెటులో కొంతవరకు provision ఏర్పాటు చేసేట్లా చూస్తాము.

Sri R. SIDDANNA GOWD:— పరిపాలనా విధానంలో తెచ్చే మార్పులను గురించి చెప్పవలసిందని కోరుచున్నాను.

The Hon. Sri K. KOTI REDDI:—మీరు ఎన్నో మార్పులను సూచించారు. అవి అన్నీ దీర్ఘంగా ఆలోచించి, ఎలాచేస్తే బాగుంటుందో, అలా చేస్తాము. ఈ వ్యవస్థ 100 సంవత్సరాలనుంచి వున్నది. చాలా పాతది. మంచిది అని నేనను. సారాకూడా పాతదే. ఇంగ్లండులో బ్రాండ్ పాతదైన కొద్ది ఖరీదు ఎక్కువ. అయితే పాతదాన్ని మార్చేటప్పుడు దీర్ఘంగా ఆలోచించాలి. సాధక బాధకాలు అన్నీ ఆలోచన చేయవలసి వుంటుంది. అందుచేత మీ cu motions withdraw చేసుకుని Demand pass చేయవలసినదిగా కోరుచున్నాను.

Mr. SPEAKER:—The question is:

“That the allotment of Rs. 2,72,38,500 under Demand XI—District Administration and Miscellaneous, be reduced by Rs. 100.”

The motion was lost.

Mr. SPEAKER:—The question is:

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 2,72,38,500 under Demand XI—District Administration and Miscellaneous.”

The motion was carried and the Grant was made.

[17th March 1954]

## DEMAND No. XXXII

### COMMUNITY DEVELOPMENT PROJECTS.

The Hon. Sri D. SANJIVAYYA:—Mr. Speaker, Sir, On the recommendation of the Governor I beg to move that Government be granted a sum not exceeding Rs. 36,15,200 under Demand XXXII-Community Development Projects.

అధ్యక్షా, ఈ కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో రెండు ఉన్నవి. ఒకటి సామర్లకోట, పెద్దాపురం ఏరియాలోను, రెండవది K. C. కెనాలు ఏరియాలోను. ఇది కడప కర్నూలు జిల్లాలకు మొదటిది తూర్పుగోదావరి జిల్లాకు ఉపకరిస్తవి. భారత ప్రభుత్వం అమెరికా ప్రభుత్వంతో కెక్సికలు కోఆర్డినేషను అగ్రిమెంటుక్రింద సహాయం పొందుతూ భారతదేశంలో దాదాపు 50 కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులను ఏర్పాటుచేసినారు. అందులో ఆంధ్రదేశంలో రెండు మాత్రం ఉన్నవి. ఈ సంవత్సరానికి మరికొన్ని చోట్లకూడా మంజూరుచేసిట్లు గౌరవనీయులైన సభ్యులు తెలుసుకుని ఉంటారు. ఒకటి శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఇచ్ఛాపురంలోను, చిత్తూరుజిల్లా వాయల్పాడు జిల్లాలోను ప్రవేశపెడుతున్నాము. ఈ ప్రాజెక్టుల ముఖ్యోద్దేశము ఏమిటంటే “To drive away poverty disease and ignorance.” వీటిని సాధ్యమైనంత వరకు నిర్మూలించడమే ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. ఈ సందర్భములో అసలు పని ఎంతవరకు జరిగిందో చెప్పవలెనని నేను అనుకుంటున్నాను. ఏవ ప్రాజెక్టులలో ఎంతెంతపని జరిగిందో నేను చదువుతాను.

మరు గ్రామాలకుగాని, 150—170 square miles యేరియాగాని, 67 వేల జనాభాకగాని ఈ ప్రాజెక్టులు సంబంధించి ఉంటాయి. ఈ మూడు కండిషన్లు satisfy చెయ్యవలయును.

### KURNOOL - CUDDAPAH CANAL PROJECT.

Compost pits laid 279,

Manure pits properly covered 1141

Demonstration plots laid 23

DEMAND NO. XXXII - COMMUNITY  
DEVELOPMENT PROJECTS

684

17th March 1954]

[Sri D. Sanjivayya

Vegetable cultivation 692 acres

Contour bunding 166 acres

Bull-dozer and tractor cultivation 729 acres

Pests treated 411 acres

Fertilisers distributed for an area of 1500 acres :  
720 tons 5 lbs.

Green manure seeds sold for supplying green  
manure in respect of 1160 acres.

One irrigation work is completed and 15 irrigation  
pumpsets have been secured to ryots in the pro-  
ject area.

No reclamation work has been undertaken so far,  
though a few schemes are being worked out.

Under Veterinary, activity has been confined up to  
now to treating sick animals of villages and fighting  
contagious diseases. The following are some figures of  
work done:—

Number of castrations done is 371;

Number of contagious diseases treated is 141;

Number of non-contagious diseases treated is 3,588;

Number of preventive inoculations performed is :  
Rinderpest 3507

Halmorrasic septicaemia 3211

Ranikat vaccinating 1287

Sheep pox vaccination 600

---

Total inoculations 8605

Anti-rabic treatment has been given to 5 animals

Number of sheep dewormed is 5505

Under Health and Sanitation, I have to say that  
one primary

Health Centre has been started and is functioning  
from 4—1—53

Sri D. Sanjivayya]

[17 March 1954

The building for this Centre is being constructed and is expected to be completed before 31-3-1954. The Health Centre's record of work in brief is as follows:—

Number of patients attended	46,444
Number of maternity cases attended	18
Minor operations done	158
Drinking water supply has been attended to in 22 villages.	

Out of the 26 wells sanctioned, 11 wells have been completed and others are in progress. Ten latrines have been constructed. Estimates for over 100 of them have already been prepared.

*Communications.* Roads representing total milage of ten miles are under construction, one of them has been completed and six more are nearing completion.

*Education.* Elementary school buildings are nearing completion.

*Social Education.* Social education by way of training adults is in progress. Six centres are functioning. A dozen organised recreation clubs are being assisted for games materials on a contribution basis. In two villages dramatic troupes have been started and it is expected that as many as a dozen will be functioning very soon. Over 20 Harikatha Kalakshepams (Laughter) attended by thousands of people have been actually organised and put through. There are six youth leagues organised now for cleaning campaigns in villages.

*Co-operation.* Four new multi-purpose societies have been started afresh in addition to the sixty already functioning in the project areas. Dormant societies are being revived.



DEMAND No: XXXII - COMMUNITY  
DEVELOPMENT PROJECTS

686

17th March 1954]

[Sri D. Sanjivayya

*Rural Arts and Crafts.* There was no progress under this programme pending formulation of the schemes.

*East Godavari District.*

*Agriculture.* Improved methods of cultivation was much in evidence in the project area. Distribution of improved strains of seeds, use of green manures and chemical fertilisers, vegetables and fruit cultivation was also perceptible. Plant protection work was undertaken in the area. The factual presentation is given below.

Area under improved strains of paddy 1,13,423  
acres.

Compost pits laid	134
Demonstration plots	355
Plant protection work	2452
Fertilisers distributed	1010 tons.
Green manure seeds	9720 acres.

*Irrigation.* The Thulyabhaga Lift Irrigation Scheme has been completed. The scheme makes provision for utilising the surplus drain water flowing in the Thulyabhaga drain by pumping it with the aid of electricity. The scheme provides irrigation facilities to one thousand acres of land besides providing water for the early raising of seed beds for about 1400 acres. The Community Projects Administration have advanced a loan of Rs. 1 lakh to the Electricity Department for supplying power to the pumping installation. The ryots to be benefitted by the scheme have formed themselves into a co-operative society and have borne the entire cost of the equipment and installation charges amounting to Rs. 72,000. During the second crop of fasli 1362 paddy in an extent of 326 acres and sugarcane in 200 acres were raised with the help of the two out of the pumpsets installed in March 1953. 3,260 bags of paddy valued at Rs. 75,200 was grown.

Sri D. Sanjivayya]

[17th March 1954

*The Biccavole-Lingala Tank Lift Irrigation Scheme.*

The scheme is designed to pump water from Samalkota canal to the Longala Tank for being stored and used for irrigation. The scheme is expected to stabilise first crop irrigation of 500 acres and to afford irrigation facilities to about 250 acres during the second crop season. The Co-operative Society formed for the purpose have invested Rs. 20,000 and purchased the pump-sets and raised a pucca pump house. No funds were granted from the Community Projects Administration.

*Animal Husbandry.* One Veterinary Dispensary at Rayavaram (located in a gifted building) and three veterinary aid centres at Kapileswaram, Mandapeta and Anaparthi have been started. The work done in these institutions is given below.

Number of cases treated is 4250  
 Number of castrations made is 704  
 Number of cattle treated is 5342

*Health and Sanitation.* Three primary health centres at Karapa, Kirlampudi and Mandapeta and nine maternity centres at Tapeswaram, Teki, Kotipalli, Jagannadhagiri, Samalkot, G. Medapadu Geddanapalli, Kandrakota and Pulimeru have been started in the project. The work turned out in these institutions is as given under.

*Primary Health Centres.*

Number of cases treated is	1,42,388
Number of operations made	239

*Maternity Centres.*

Antinatal cases treated	4,514
Number of labour cases attended	590
Post-natal cases attended	3,527

DEMAND NO. XXXII - COMMUNITY  
DEVELOPMENT PROJECTS

683

17th March 1954 ]

[Sri D. Sanjivayya

*Sanitation*

69 tanks and 415 wells were cleaned. 51 tanks and 443 wells were chlorinated. 61,470 inoculations for cholera were performed. Besides control measures against filaria and guinea worm are also reported to have been undertaken.

Under Communications, one road work out of the four sanctioned is in progress. Under Education, improvement to 26 school buildings are reported to be under way.

*Adult and Social Education.* 61 adult schools, 21 recreation centres have been opened. 49 film shows, 36 social dramas and burrakattas have been given. 23 youth organisations are reported to have been formed. 201 meetings and group discussions are reported to have been conducted. 4 libraries and 11 reading rooms have been opened.

Under Co-operation, two lift irrigation societies have been organised. Registration of about 11 more societies is pending.

Under Rural Arts and Crafts, the detailed programme has not been finalised. Pending this, however, one Poultry demonstration unit and one apiary scheme have been started. The total expenditure incurred upto 30-11-1953 is Rs. 6,70,036-3-11.

ఇంతవరకు జరిగినవి వివరించాను. కేక్కిన వివరములను ఈ డిమాండు ఆఖరున నాలుగవ ఉపన్యాసములో చెబుతాను.

Information కావాలంటే తప్పకుండా నేను నా ఆఖరు ఉపన్యాసములో చెప్పతాను. figures ప్రకారం ఇంతవరకు 98 లక్షలు ఖర్చు అయింది. నా అంత్య ఉపన్యాసములో అన్ని తెలియజేస్తాను.

17th March 1954 ]

Mr. SPEAKER:— The motion is :

That Government be granted a sum not exceeding Rs. 36,15,200 under Demand No. XXXII - Community Development Projects.

Sri R. Sidhanna Gowd will move his cut motion formally.

Sri R. SIDHANNA GOWD:— Mr. Speaker, Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 36,15,200 under Demand No. XXXII-Community Development Projects by Rs. 100.

అధ్యక్షా! నా కోత తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించుతున్నాను.

Hon. Chairman:— కోత తీర్మానముపై చర్చ జరిగిస్తాము. కొర్రపాటి పట్టాభిరామయ్యగారు మాట్లాడుతారు.

Sri K. PATTABHIRAMAIAH:— అధ్యక్షా! యీ community projects ను గురించిన వివరాలు సామర్లకోట ప్రాజెక్టు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరులైన బాపిసిడుగారు Feb. 12వ తేదీన ఆంధ్ర ప్రభ ప్రత్యేక సంచికలో వ్రాసారు. అందులో వారి భాషా చాతుర్యమే హెచ్చు ప్రాజెక్టు చేసిన పనులు స్వల్పం. యీ ప్రాజెక్టులు ప్రజలచే నిర్వహింపబడుతాయని ప్రణాళికకు సంబంధించిన సహాయము ప్రజల ద్వారా వస్తుంది కాబట్టి సమిష్టి ప్రణాళికలు అని చెప్పబడుతున్నాయి. కాని నిజానికి జరుగవలసిందేమిలేదని చెప్పాలి. కారణమేమిటి. అందులో చాల ద్వందమున్నది. అది అమెరికా భారతదేశ కలియకతోటి నిర్వహింపబడుతుంది. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నిర్వహించుచున్నా కూడా దీనిలో ప్రజల సహకారమేమిలేదు. ఇందులో కొంత దురుద్దేశముంది. డిపార్టుమెంటును చెబ్బకొట్టుటకు ఉద్దేశింపబడ్డది స్త్రీము. ప్రత్యేకమైన ఉద్దేశాలతో అంతరాజ్ఞతీయ శక్తులు కొన్ని దేశములోపున్న శక్తులు కొన్ని స్థానికంగా పున్నవాటిని స్వార్థానికి ఉపయోగించుకుంటున్నాయని స్పష్టమౌతుంది. ఇప్పుడు మన ఆంధ్రదేశంలో రెండు community projects

17th March 1954]

[Sri K. Pattabhiramaiah

వున్నాయి. 1. సంవత్సరమైంది ఏమీ అభివృద్ధికనపడలేదు. యీ పాళె  
క్కులున్న పాళెలన్నీ కామధేనువులై పోతాయని రచించారు. కాని  
మరొక విధంగావున్నాయి. ఉదాహరణకు తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో 242  
గ్రామాలు అందులోవున్నాయి. పై 42 గ్రామాలకైన ఉపయోగము  
జరుగలేదనిచెప్పాలి. ఇంకొక ప్రధానమైన రాజకీయ కారణాలున్నాయి.  
ప్రాంతములో స్పష్టంగా తెలిసివుంది. కొద్ది గ్రామాలు కలసిరావడము  
లేదంటున్నారు. ప్రజలలో చైతన్యము తక్కువా? సహకారాన్ని సంపా  
దించడానికి కృషిచేయడములేదు. యీ సందర్భములోనే గడచిన ఫిబ్రవరి  
15 తేదీన ప్రాజెక్టు ప్రాంతములో జరిగిన పనిని చూపెట్టడానికి Project  
Officers కొంతమంది M. L. As ను తీసికెళ్ళినారు. మేము చూచాము.  
చిక్క-వోలు లింగాల ప్రాజెక్టుల రైతులు మమ్ములను కలుసుకున్నారు.  
జరిగిన అన్యాయముచెప్పి గోలపెట్టారు. తుల్యభాగు ప్రాజెక్టు బాగా  
ఉపయోగకరంగావుంది. దానికి మాజీ M. L. C. గారు చాల కృషిచేస్తు  
న్నారు. దీనికి సహాయపడినందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను. అక్కడ  
Co-operative society యేర్పాటు చేశారు. ఈనాటి ఉద్యో  
గుల అశోధవల్ల అక్కడ Electricity యివ్వకుండాపోయింది. అందు  
వల్ల వచ్చేపంటకు నీరు సరఫరా కాదు. మరికొన్నింటి విషయములో  
కొన్ని మంచిసూచనలే వున్నాయి. Filter Points, Lift System  
లో నీటిని తోడడానికి ఉద్దేశింపబడుతున్నది.

ఇంతవరకు చాలపనులు ఆచరణలోకి రాలేకు అంటున్నారు.  
ఏకారణంచేత యింకా రాలేదో బావినీడుగారి report చదివితే అర్థమౌ  
తుంది. ఆలోచిస్తున్నామని, పూహిస్తున్నామని, వుద్దేశింపబడుతున్నదని  
ఈ విధముగా గందరగోళముగా వున్నది.

ఆరోగ్యం గురించి మూడు ఆసుపత్రులున్నాయని చెప్పారు.  
నిజమే. కిర్లంపూడి ఆసుపత్రిలో రోజుకు 200 మంది రోగులు వస్తున్నారు  
కాని అక్కడ మంచి మందులులేవు. మండపేట ఆసుపత్రిలో 25 మంది  
మాత్రమే రోగులు వస్తున్నారని అన్నారు. దానికి కారణము మందులు  
లేకపోవడమే. మండపేట ఆసుపత్రి గురించి గవర్నరుకు చెప్పబడింది.  
ఆ తరువాత అక్కడ కొన్ని ఆసుపత్రులను ఎత్తివేశామని చెప్పారట. ఆ

Sri K. Pattabhiramaiah]

[17th March 1954

ప్రాంతములో కొన్ని రోగములకు తగిన చికిత్సలేదు. బోద కుష్టు. "వినిరియల్సు" మొదలైన రోగములకు చికిత్స పశుత్వం యేమాత్రం కృషిచేయటములేదు. అంకెలలో మాత్రం, ఖర్చుపెట్టుతున్నట్లు గాడిడి చేస్తున్నారు. ఆక్కడక్కడ D. D. T. పాడరు చల్లిస్తున్నామని చెప్పారు. చుండవేటిలో ఆ మధ్యకు D. D. T. ని చల్లిచారు. ఉపయోగం, జరిగింది. కాని, మానివేసిన తరువాత, మళ్ళీవచ్చాయి. నిజంగా ఆరోగ్యమునకు 36 లక్షలు చాలవు. 36 కోట్లు ఖర్చుపెట్టినా నుంచిదే. పశువైద్యం నామమాత్రముగా చేస్తున్నారు తప్ప. మరేమీగాదు. తుర్పుగోదావరి జిల్లాలో పశువైద్యమునకు, తగిన ఏర్పాట్లులేవు. ఈనాడు నిరుద్యోగం దేశంలో ఎక్కువగా వున్నది. కుటీర పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేయటము వాణిజ్యద్వేషమేగాని ఏవిధంగా జరుగుతున్నవి ఎన్ని ఆచరణలోకివచ్చాయి. కోట్ల పరిశ్రమపెట్టారు. వాటికిగాను ఖర్చు 1200 రూపాయలుపెట్టారు. 5 కోట్లకు ఇ-త డబ్బు ఖర్చు పెట్టుతున్నామకు ఆశ్చర్యపడతూన్నామని గుర్తుంచుకోవాలి. తక్కువ ఖర్చుతో - ఎక్కువ లాభముకావుండే పనులను చేస్తే - బాగుంటుంది.

Latrines విషయములో మంచి సమోనాలువున్నవి, ఇటువంటివి సామర్లకోటలోవున్నవి. కాని గ్రామాలలోలేవు. సంచార లైబ్రరీలు బాగా అచరణలోలేవు. ప్రాజెక్టు కార్యక్రమ నిర్వహణకు, ఒక కమిటీని వెయ్యాలి. ఆ కమిటీలో ప్రజలయొక్క బాధ్యతలు తెలియని పెద్దలను పెట్టకుండా - ప్రజలమధ్యను తిరిగే వారిని ఆ ప్రాంతములోని M. L. A. లతో కూడికొన్నటువంటి ఒక కమిటీని వేసి, వారిసలహా ద్వారాచేస్తే బాగుంటుంది. ఇందులకు ప్రజల సహకారము కావాలంటే, ప్రజలలో సంచారము కావాలి. కొన్నిలక్షలు వుద్యోగస్థుల జీతాలకు ఖర్చు అయిపోతున్నవి. అందులో కొంతభాగము వరకైనా ప్రజలలో ప్రచారమునకు వినియోగిస్తే చాలాబాగుంటుంది. ప్రాజెక్టుల వ్యవహారాలకు సామ్యుచూపాలి. ఈ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించినవి జిల్లాబోర్డులకు, పంచాయితీ బోర్డులకువలె ప్రాజెక్టుపనులుకూడ తొందరగా జరుగకుండా అడ్డంకులు కల్పింపబడుతున్నాయి. వీటికి ఆటంకాలు డిపార్టుమెంట్లవల్ల లేకుండా జరిగేట్లు చూడాలి. పేదప్రజలు లాభంపొందేట్లుగా చూడాలి.

17th March 1954]

[Sri K. Pattabhiramaiah

గృహవసతి విషయములో 1952 అక్టోబరు 1వ తేదీన ఒక Model (మోడల్) ఇల్లుకట్టారు. అంతకుతప్ప వేదవాళ్ళకు ఇల్లు కట్టుకోవడానికి సహాయం లేకుండా వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. దీనికి ప్రత్యేక శ్రద్ధచూపాలి.

సహకారమును గురించి. సహకార ఉద్యమాలు, వుండనేవున్నవి. వాటి లక్ష్యములను ప్రజలలో ప్రచారముచేసి, అట్టివి గుర్తింపబడేటట్లు చేయాలి. ఇది జరగటంలేదని చెప్పాలి. 5, 6 గ్రామాలలో కైడ్సు వుండాలి అట్టివారులేరు. వెంటనే శిక్షణపొందిన, అనుభవం పొందిన కైడ్సును పెట్టితే, చాలా ఉపయోగంగా వుంటుంది. దానివల్ల చాలా ఉపయోగాలు జరుగుతాయిగూడా. ఎరువుల పంపకము విషయములో కొద్దిమందికే యివ్వబడుతున్నవి. ఈ విషయమును గమనించవలసినదిగా కోరుచున్నాను. గోదావరి వరదల ముంపువల్ల, రామచంద్రపురం, కూనూరు తాలూకాలలో చాలానష్టము సంభవించినది. అచ్చట స్కూళ్లు చాలా పాడై పోయినవి. జిల్లాబోర్డు స్కూళ్లు, పంచాయితీబోర్డు స్కూళ్ళకు మరమ్మత్తులు చేయించాలి. కొన్నిటిని మాత్రమే చేస్తున్నారు.

ఈనాడు హరిజనోద్ధరణకు బాపిసీడుగారు అక్కడ హరిజనులను ఉద్ధరించే గొప్ప కార్యక్రమము ఒకటి చేశారు. 7, 8, సంవత్సరముల వయస్సుగల 5గురు హరిజనపిల్లలకు, శారదా ఆశ్రమ విరుద్ధంగా పెండ్లిండ్లు చేశారు. తరువాత, వారిమీద ఊరి పెట్టడముగూడా జరిగింది. కాని కొంతమంది అధికారుల అనుగ్రహమువల్ల ఆ ప్రమాదము తప్పిపోయింది. ఇలాంటివన్ని కొంచెం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. ప్రజా ప్రతినిధులు ఎప్పుటి కప్పుడు తగినచర్యలు తీసుకుంటూ డబ్బు సద్వినియోగము అగు నట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను.

కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులు, National Extension Schemes అందరిసహకారము వున్నప్పుడే, బాగాజరుగుతవి. కంట్రాక్టు విషయంలో చాలా లోపాలు జరుగుచున్నవి. తూర్పు గోదావరిలో ఒకచోట పందిళ్లు వేయటానికి పశ్చిమ గోదావరినుండి కంట్రాక్టరును పిలిపించి యివ్వ వలసిన అగత్యం వచ్చిందంటే - ఇదేమో చాలా ఆశ్చర్యముగా వున్నది. మామూలు పందిళ్ళకు 6 వేలు ఖర్చు అయిందంటే, ఆశ్చర్యంగా వున్నది.

Sri K. Pattabniramaiah]

[17th March 1954

ఇవి జాగ్రత్తగా జరగాలంటే - ప్రజల సహకారం - ప్రజా కమిటీలు పుష్కలముగా ఉండాలి.

Sri RAJA V. V. KRISHNAMARAJA BAHADUR:—  
అభ్యుదయ, ఈ Community Projects Demandను నేను బలపరుస్తూ ఈ విషయములో కొన్ని సూచనలు చేయదలచాను. ఇదివరకు మాట్లాడినవాటి సోదర సభ్యులు కొర్రపాటి, పట్టాభిరామయ్యగారు ఈ విషయంలో చాలా విచారించారు అయితే మార్పు గోదావరి జిల్లా లోని కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులో ఉన్నటువంటి major portion అంతా ఈయన locality కి చెందినటువంటిదే. కనుక దానికి సంబంధించిన విషయాలన్ని ఆయనకు బాగా తెలిసియుండవచ్చు. ఈ కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు పనులకు ప్రజల సహకారం చాలా అవసరమని చెప్పారు. నిజంగా ప్రజల సహకారంలేనిదీ, ఏ పనిగాని, జరుగదు. దీనిలో ఎవరికీ భేదాభిప్రాయం ఉండవలసిన అవసరంలేదు.

రెండవది community projects యొక్క సూత్రాన్ని బట్టి చూస్తే, ఎక్కడైతే water facility ఉంటుందో, అక్కడే ఇది ఏర్పాటుచేయాలని అనుకున్నారు. దీనికి ఇంతకంటే ప్రాధాన్యత. వివిధ ఇన్వాలంటు, upland areas లోను rural areas లోను ప్రజలకు విద్యా వైద్య సౌకర్యాలు, transport వసతులు కలుగజేసేందుకు ఉపయోగిస్తే బాగుంటుందని ప్రతిపక్షసభ్యులు, మేము కూడా అనేక దఫాలు చెప్పాము. ఈ సందర్భంలో రామచంద్రాపురం కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులో మా తుని తాలూకానుకూడ చేర్చవలెనని మనవిచేస్తున్నాను.

తరువాత, ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఇదివరకు famine వచ్చినప్పుడు మా తుని, పెద్దాపురం తాలూకాలలో, రేకులపూడి కోటకుంహరి రోడ్డుకుగాను, communication head క్రింద Hon. Minister పట్టాభిరామయ్యగారు 20 వేలు రూపాయలు sanction చేశారు, ఆ పని జరుగడానికి ఉన్నది, అయితే ఈ రోజున నాకు ఒక trunk call వచ్చింది. 12 మంది labourers కు పనిలేకుండా ఆ పని ఆపుచేశారని information వచ్చింది. ఆపని 10 మైళ్ళవరకు అయినది.



17th March 1954]

[Sri Raja V. V. Krishnamaraja Bahudur

ఇంకా 4 మైళ్లు కావలసియున్నది. ఇంతలోనే ఇలాంటి సంఘం న జరిగింది. దీనిని ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకొని ఈ పనిని పూర్తి చేయవలసిందని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో రైతుకూలీలకు ఎలాంటి పనికాట్లు లేరాకా ఉన్నది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో ఆ 12 వందల కూలీలను పని లేకుండా చేయడం చాలా చెయ్యబడుతుంది. అందుచేత, ఈ కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులక్రింద, 9,91,800 రూపాయలు provided చేసినట్లుమరి ఈ మొత్తములో కొంతవారం ఈ రోడ్డుపనినిగూడ పూర్తిచేయడానికి ఉపయోగించుకొని ఈ 12 వందల కూలీలకు పని కల్పించవలసిందని కోరుచున్నాను.

తరువాత ఈ కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులో ఇదివరకు చేసినట్లుమరి పనులు గురించి కొర్రపాటి పట్టాభిరామయ్యగారు విమర్శిస్తూ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు అయిన మాగంటి బాపిసామగారు 8 హరిజన బాలికలను, వివాహము చేశారు, ఇది వారు చేసిన పెద్దపని అని విమర్శించారు. అయితే, ఈ కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులలో major, minor అని రెండు పనులున్నాయి. ఇది minor community project క్రింద వచ్చిందనుకోవచ్చును. కనుక దీన్నిగురించి విమర్శించనక్కరలేదు. ఇది కూడ minor head క్రింద జరిగిందని ఒక విధంగా సంతోషపడవలసియున్నది.

తరువాత పట్టాభిరామయ్యగారు ప్రతిదానికి ప్రజల సహకారము ఉండాలని విమర్శించారు. ప్రజల సహకారము లేనిదే ఏ గవర్నమెంటు పనిగాని, మరే పనిగాని జరుగదు. ప్రజల సహకారం కావాలంటే గవర్నమెంటు ప్రజలనుకూడ దగ్గరకు తీసుకొని వారు చెప్పిన సలహాలు తీసుకొంటూ, వాటిని గౌరవించవలసి యుంటుంది. ప్రజలుకూడ ముందుకు వచ్చి ప్రభుత్వానికి సహాయపడవలసి యుంటుంది. అయితే మనకు గవర్నమెంటుచేత పనులు చేయించవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. కనుక ప్రతి చిన్నదానికి ఆక్షేపణ చేయడం జరిగితే, ప్రభుత్వం ఏమని చేయడానికి ఏలుతుంది. ఎక్కడెక్కడైతే నిజంగా అన్యాయం జరుగుతుందో, అక్కడ స్వాయం జరగాలని చెప్పవచ్చు. అటువంటిచోట విమర్శించవచ్చుగాని ప్రతిదాన్ని విమర్శించడం తగదు.

Sri Raja V. V. Krishnamaraja Bahadur]

[17th March 1954

మొత్తంమీద గవర్నమెంటు కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టుల విషయంలో చేస్తున్నటువంటి పనిని కొనియాడతగినదని తెలుపుతూ ఇంతటితో నేను విరమిస్తున్నాను.

Sri R. SIDHANNA GOWD:—అధ్యక్షా, ఈ కొంత తీర్మానమును నేను ప్రతిపాదించినాను. గవర్నమెంటువారి ఉద్దేశ్యమేమో మహాజ్వలమైనది. ఉత్కృష్టమైనది. వారు సదుద్దేశ్యముతోనే ఈ ప్రణాళికను అమలులో పెట్టినను, దానిని జరుపుటకు మనుష్యులు కావలయును. ప్రజల సహకారముకూడ ఉండవలెను. ఇందుకుగాను project officers అనే వారిని ఏర్పాటు చేసినారు. వారికి ఒక కారుకూడ ఇచ్చినారు. వారికింద ఒక్కొక్క ప్రాజెక్టుకు ఇద్దరు తాశీల్దారులను నియమించి వారికికూడ రెండు కార్లను ఇచ్చినారు. ఇంతేకాకుండా, వివిధశాఖల క్రింద ఉద్యోగులనుకూడ ఇచ్చినారు. ఆరోగ్యశాఖక్రింద Health Inspector ను ఇచ్చినారు. పశువుల ఆరోగ్యశాఖక్రింద Veterinary doctor ను ఇచ్చినారు. కొందరు Revenue Inspector ను, surveyors ను ఇచ్చినారు. ఇంకా Medical officers ను ఇచ్చినారు. Social Officer అనే ఒక ఆమెనుకూడ appoint చేసినారు. ఆమెకు, బత్తాకాక, నూరు, నూటయ్యై రూపాయలు జీతము ఇచ్చేటట్లు ఏర్పాటు చేసినారు. ప్రాజెక్టు ఆఫీసర్లకు కలెక్టరుగ్రేడులో, 800, 900 జీతము ఇచ్చారు. తాశీల్దార్లకు 200, 250 రూపాయలు బత్తాతోచేరి 300 రూపాయలు ఇస్తున్నారు. వీళ్ళందరికింద గ్రామసేవకులు 40, 45 మంది ఉంటారు. ఇంతమందిని నియమించి ఇంతడబ్బు ఖర్చుచేయవలసి యుంటుంది. ఇందులో గవర్నమెంటుయొక్క ఉద్దేశ్యము మంచిదే. అయినప్పటికీ, దీనిని అమలులో పెట్టడానికి అదర్శపూర్వకమైన మనుష్యులు లేనందువల్ల దీనివలన లాభముకంటే ఎక్కువ ఖర్చుచేయడం జరుగుతున్నది. పని సంతృప్తికరముగా లేదని చెప్పటకు చింతిల్లుచున్నాను. నేను K. C. Canal ప్రాజెక్టు చూచట తటస్థించింది. దాన్నిగూరించి సంధ్యాలగ్రామంలో అనేకమంది ఉద్యోగస్తులను, అనేకమంది లాయర్లను సంప్రతించాను. ఈ విషయములో ఒకరుకూడ మంచి మాట చెప్పలేదు అని చెప్పటకు నేను చాలా విచారపడుతున్నాను. ఈ ఆఫీసర్లు

17th March 1954]

[Sri R. Sidhanna Gowd

కార్యమీద ఊరికే తిరుగుతూ వాటిని చాలా మరుపయోగం చెస్తున్నారు. ఈ గ్రామాలుకూడ చూచాను. పంచాయితీలోనుండి గ్రామములో ఒకమైలు రోడ్డు మాత్రము గ్రామప్రజల సహకారంతో వేసారు. ఆ గ్రామములో పూచినల్లయితే పారిశుధ్యము చాలా సేవంగా ఉన్నది. ఎక్కడచూచిన encroachments, ఉంటాయి. ఎక్కడో ఒక్కడ ఎరువులు, బచ్చలిసెళ్ళు, చాలా dirty గా ఉన్నవి. పారిశుధ్యము పంప మాత్రము శ్రీ పీఠరముగా ఉండలేదు. పంచాయితీ గ్రామాలలోకూడ, పారిశుధ్యము భాగాలేదు. ఎక్కడచూచిన ముడికినీరు. చెరువులనుంచి, కాలువలనుంచి తెచ్చుకొని వ్రాగుచూ యుంటారు. రోడ్లు ఏర్పాటుచేసియుండలేదు. రోడ్డుమాత్రము ప్రజల సహాయంతో ఏర్పాటు చేసియుండిరి. కాని పారిశుధ్యం ఏమాత్రం శ్రద్ధికిరంగా యుండలేదు. ప్రభుత్వము lighting యేర్పాటు చేసియుండలేదు. 40, 45 మాది గ్రామసేవకులు పనిచేస్తున్నారు వీళ్ళపైన సరియైన supervision ఉండి నట్లు కన్పడలేదు. అంతేకాకుండా social officer అనే ఆమెకు అంత డబ్బు ఇచ్చికూడ, గ్రామాలుచూచేందుకు ఆమెకు conveyance కూడ ఇవ్వకుండా. సరియైన చేయూత ఇవ్వకపోయిట్లయితే. ఆమె స్త్రీ అభ్యుదయానికి యేవిధంగా తోడ్పడగలదో నాకు తెలియకుండా ఉన్నది. ఇంతవని చేసినప్పటికిని, ఉపయోగంకంటె డబ్బు చాలా ఖర్చు అవుతున్నది.

ఈ విధంగా ప్రాజెక్టు ఆఫీసర్లను ఏర్పాటు చేయడం, వారికి కావలసినవారిని వారికి తోడ్పడటానికి నియమించు కోవడం అంతాచూస్తే యీపని అంతయు ప్రభుత్వము సక్రమంగాను, సమర్థనీయంగాను పడి పించ గలుగుతున్నదా అనేది పరిశీలించవలసిన అవశ్యకత చాలావున్నది. ఈ పనులకొరకు నియమింపబడ్డవారు ప్రభుత్వ పక్షములోని కాగ్రెసు నాయకులు. వారు యీ పనికి నియమింపబడినముందు M. L. A. లుగాను M. L. C. లుగాను వుండినారు. వీరు అయినను క్రమపద్ధతిలో యీపని జరిపించడము లేదని చెప్పటానికి చాలా సంకొచ్చించుచున్నాను. వీరు చేయిస్తున్న పనిలంతయు ఆరే తేరిన నిపుణుల చేత సక్రమమైనదనా, అక్రమమైనదనా, supervision exercise చేయవలసిన అవసరము కనబడుచున్నది. ఈ పనిని super-

Sri R. Sidhanna Gowd ]

[ 17th March 1954

vise చేయటానికి ఆరితేరిన నిపుణులను వేయించినట్లయితే, బాగుండేది. కలెక్టర్లతో సమానంగా జీతాలు అనుభవించటానికి వీరిని ప్రభుత్వము ఏర్పాటుచేసినట్లు కనబడుచున్నదేకాని, మీరు చేయించేపని అంతకు తగినట్లుగా లేదని చెప్పటానికి నేను విచారపడుచున్నాను. ఈ పనిని supervise చేయటానికి కలెక్టర్లనుగాని, Revenue Divisional Officers ను గాని ప్రభుత్వం నియమించినట్లయితే ఎంతో బాగుండేది. పరులుగూడా సత్వరంగాను, సక్రమపద్ధతిలో జరుగుతూ వుండేవి. వీరిని ఏర్పాటుచేసి, వారికింద వుద్యోగస్తులనే పనిచేయటానికి ఏర్పాటు చేసి యుండినట్లయితే, ప్రభుత్వం యంతవరకు చేయించిన పని ఎంతో సమర్థ నియమంగా వుండేది. ఇంతే కాకుండా గ్రామాలలో గ్రామ సేవకులు అని 75 రూపాయలు జీతాలు యిస్తున్నారు వీరందరికి యీ జీతాలు సకాలములో యిస్తున్నారా, లేదా అనేది అనుమానాస్పదము. వారు చేసేపని ఎంతమాత్రము తృప్తికరంగాలేదని గ్రామాలలోని ప్రజల సహకారము కూడా తృప్తికరంగాలేదు. ప్రజల సహకారము లేనిదే యీ ప్రాజెక్టుల క్రింద తలపెట్టినపని జయప్రదముగా నడువజాలదు. Revenue Divisional Officers ను ఈ project officers గా నియమించియున్నట్లయితే వారియొక్క ఉద్యోగ ప్రాబల్యముచేత ప్రజల సహకారము కొంతవరకైనా లభించటానికి వీలువుండేది. ప్రజల సహకారము కావలసివుంటే ఏ రీతిలో కావలసి వస్తుంది? ఏ పద్ధతులలో ప్రజలు సహకరించి పనిచేయవలసి వస్తుంది. లేబరు పనిచేయాలంటే డబ్బుద్వారానా లేక ఏరూపములోవుండాలి? వారు ఎన్నిదినాలు వుచితముగా పనిచేయవలసివుంటుంది? ఎంతడబ్బు యివ్వవలసి వస్తుంది? ధనరూపముగా లేకపోతే ఐచ్ఛికంగా పనిచేయవలసి వస్తుందా? ధన వతులు, పేదవాళ్లు కలిసి ఎన్నిదినాలు పనిచేయవలసివుంటుంది. భూములకు పట్టాలు కలిగినవాళ్ళు పట్టాలు లేనివాళ్ళుకూడా ఎన్నిదినాలు పని చేయవలసివుంటుంది. ఈ వివరాలు అన్నియు వారి వారి status కు తగినట్లుగా యిన్ని దినాలుఅని నిర్ణయించి పనిచేయవలసి వుంటుందో, అంతయు పరిశీలించాల్సివున్నది. వీటి అన్నిటిదృష్ట్యా నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలుచేయాలి.

17th March 1954 ]

[ Sri R. Sidnanna Gowd

తెలంగాణ District Administration విషయములో వ్యవస్థాపక గ్రామాలలో వున్న అవకాశాలు వున్నవి. గ్రామ సేవకులు ఒక చిట్ట మైన పద్ధతిలోను, దీక్షతోను పనిచేయవలసియుంటుంది. శ్రీ బాపి నీడుగారేమి, వరదాచారిగారేమి, వీరిద్దరు ప్రజాసేవలో ఆసక్తిరకారు. ప్రజలతోను దృష్ట్యా, వారికి ఉన్న పేరుప్రతిష్టల దృష్ట్యా ముందుకు వెళ్ళి వారి పనికి రావడం అంత బాగుండదని నా అభిప్రాయం. ఇంకా ఎంతో పెద్ద సేవ చేసినవారికి యిప్పుడు వున్న మంత్రివర్గములో వున్న సంక్షేమ కృషి వంటివారు వెళ్ళి సలహాలు యివ్వటానికి తగినవారు కాదు. 30, 40 మంది గ్రామ సేవకులను జీతాలు యిచ్చి ఏర్పరచారు. వీరందరివల్ల పని సక్రమ ముగా జరుగుతున్నదా అని పరిశీలించాల్సిన అవసరము కలదు. ప్రజా సంఘాల యొక్క assistance యీ ప్రాజెక్టుల నిర్వహణకు చాలా అవ సరము. గ్రామాలలో వున్నవారు రాత్రి బగళ్ళు పనిచేయుటకు ముం దుకు రావాలి. గ్రామస్తులకు ప్రోత్సహించి యీ పని సానుకూలము పడేటట్లుగా చేయాలి. ప్రతి యొక్కరిని పిలిపించి గ్రామ పరిశుద్ధ్యము, ఎత్తివేయడము, అధికాహారోత్పత్తి చేయడమునకు తగిన చర్య వున్నదా వలెను. ఈ రకమైన కార్యక్రమానికి నెలకు 900 రూపాయలనిచ్చి ఒక ఆఫీసరుకు వేయడము అవసరము. ఈ కార్య నిర్వహణమునకై యిప్పుడున్న ప్రాజెక్టు ఆఫీసర్లను తీసివేసి ఏ రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరు చేతిలోనో వుంచినట్లయితే, యీ ప్రాజెక్టు ముందుకు రావడానికి సావ కాశాలుండగలవు. ఈ రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరుకు, రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుకు నియమించి, తగిన స్టాఫ్ను, అధికారమునిచ్చి వారు యీ పని సమర్థతతో నిర్వహించాలనిచెప్పి ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. గ్రామాల లోని, ధనవంతులను, భూస్వాములను, పేదవారిని అందరిని mobilise చేసి యీ కార్యక్రమానికి దిగినట్లయితే, యీ ప్రాజెక్టులు ఎంతో శీఘ్ర గతిని ముందుకు రాగలవని చెబుతూ, విరమిస్తున్నాను.

Sri K. V. RAMESAM:— అధ్యక్షా! ఈ community projects areas selection చేసే విషయములో నేను ఒక విషయము చెప్పదలచాను. వ్యవసాయము విషయమై ప్రభుత్వము ఖర్చుచేసే విష యములో కాకుండా ముఖ్యంగా ఈ community projects develop చేయటానికి backward areas అంటే non-delta areas ను వెనుక

Sri K. V. Ramesam]

[17th March 1954

బడిన ప్రాంతాలను వృద్ధిచేసే విషయము ప్రధానంగా తీసుకోవాలి. ఈ backward areas లో production వృద్ధి చేయాలి. వృద్ధి. ఈ పరియోలు వృద్ధిచేయడం ప్రభుత్వముయొక్క బాధ్యత అని చెబుతున్నాను. ఈ backward areas లో irrigation sources ముందు దృష్టిలో పెట్టుకొని వృద్ధికి తేవాలి. రాయలసీమలో నూదిరిగా వీశాఖపట్టణంలో గూడా చాలా ప్రవేశములు వెనుకబడివున్నవి. ఇక్కడి ప్రజలు రామలసీమలో మాసిరిగా కరువుచేత బాధపడుచున్నారు. ఈ కరువు నివారించాలంటే ఈ ప్రాజెక్టులను develop చేయవలసిన అవసరమున్నది. వీరవల్లి తాలూకా యర్లవాడు మతావున్నది. ఆముతాలో సుమారు ఐదుగ్రామాలకు పైగావున్నారు. కరువువల్ల బాధపడలేక ఈ గ్రామస్థులు మారప్రాంతాలకు వలసవెళ్ళారు. ఈ ముతావల్లి కాకుండా యిక్కా తాలూకాలోని 50, 60 వేలు మంది ప్రజలు భూములను విడిచిపెట్టి వలసపోయారు. Community ప్రాజెక్టులు యీ ప్రాంతాలలో develop చేసేటట్లుంటే, యీ ముతావల్లి, గ్రామాలలోని ప్రజలు సహకరించడానికి సిద్ధ గావున్నారు. సభ్యులు చేసిన సూచనలనుబట్టి ముఖ్యంగా ఈ ప్రాజెక్టులు వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ప్రవేశపెట్టి develop చేయాలని స్పష్టమగుచున్నది. ముందుగా backward areas ను వృద్ధికి తెచ్చి, తరువాత delta areas విషయము చూడవచ్చునని నా సూచన. పేదప్రజలకు పనులు కల్పించవలసిన సమయము వచ్చింది. ఈ కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులకుగాను ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుచేసిన సిబ్బందిని చూడగా చూటికి యాభైవంతులు పైగా ఈ సిబ్బందికొరకే ఖర్చు అవుతున్నట్లు కనబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు యిచ్చేడబ్బులో యీ సిబ్బందికే, సగము ఖర్చు అయితే, ప్రాజెక్టు నిర్వహణ విధంగా జరుగుతుందో గ్రహించాలి. ఈ ప్రాజెక్టులు ప్రజలకు ఉపయోగపడక పోవటం మూలాన, ప్రజల సహకారము లభించడములేదు. లేకపోతే ప్రజలు ఎందుకు సహకరించరంటున్నారు. ప్రాజెక్టులు సిబ్బందికొరకు ఏర్పాటుచేశారా, ప్రజల కొరకా! కొంత సిబ్బందిని కొలిగిస్తేనేకాని, ప్రజలలో ఉత్సాహము, సహకారము లభించదు. ఎక్కడైతే ప్రజల సహకారము పొందవీలగునో అక్కడ ముందుగా ఈ ప్రాజెక్టులు ప్రవేశపెట్టాలని నా అభిప్రాయము.

17th March 1954]

[Sri K. V. Ramesam

కాకపోతే ఏమాత్రము ప్రయోజనము కన్పించదు. ఇది ముందే చూపు ప్రభుత్వంవారు తలపెట్టేటటువంటి National Extension Schemes ను ఏస్టలాలలో ఉపయోగపడగలవో ముందుగా నిర్ణయించి, ఆ స్కీమ్లలో ప్రజల సలహాలకు తగినట్లుగా ఏర్పాటుచేయించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతుంటున్నాను.

\* Sri T. LAKSHMINARAYANA REDDI :— మూత motion ను బలపరుస్తున్నాను. Community projects ద్వారా మనదేశంలో ప్రజలు సంతోషముతో ఉండే తీరును గమనించుటకు అవకాశము కలిగినా మనం తప్పకుండా సంతోషిస్తాము. ఈ community projects ద్వారా మనము అభివృద్ధి చెందుతామో, లేదో అనేది స్పష్టంగా అలోచించాలి. సిద్ధపడ్డ గౌడుగారు మనవిచేసినవాటితో నేను సంపూర్ణంగా యేకీభవిస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రజాప్రభుత్వ మునుపింకొనెడి ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము పూనుకొన్న ఈ అభివృద్ధి ప్రణాళిక పని వెనుక కొంతకు లోపుందని మీ అందరి దృష్టికి తీసుకొని రావలసివున్నది. హిందూదేశములో బహుసంఖ్యాకముగా technical experts వుండగా, విదేశీయ సహాయమునే పేరుతో, American technical co-operation యిస్తున్నదని చెప్పి వారి technical experts యొక్క సహాయమును తీసుకొని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములపై గుద్దుట, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు వారికి ఖచ్చితమైన నిశ్చితాభిప్రాయములను లేకుండా జేయుట చాలా విచారకరము. అందువల్లనే ఈ శాసనసభలో నేడు పలువురు అమెరికాయొక్క technical co-operation కు గూర్చి విమర్శించినారు. దేశములోని పత్రికలు, లోకసభలోని సభ్యులు పలువిధముల నిశితవిమర్శలకు జేసిరి. ఇట్టిపరిస్థితులనుండి దేశమును కాపాడవలెననే వుద్దేశ్యంతో, అమెరికావారు ఇచ్చుచున్నటువంటి technical సహాయమును బడసి, హిందూదేశ సాధన సంపత్తిని దుర్వినియోగపర్చవద్దని, కోరుతున్నాను. మనదేశ ప్రజల అభివృద్ధిని, శ్రేయస్సును కోరిన హౌరమైతే, ఈ సహాయమును వారు యెందుకు యిస్తున్నారో దీనిలో వుండే వారి ఆంతరంగిక ఉద్దేశ్యమును మనము గుర్తించాలి. అమెరికా సహాయమును పొందుటలో గల లాభనష్టములకు గురించి దాని

Sri T. Lakshminarayana Reddi] [17th March 1954

పొందులోగల గాగలు నష్టములను మనం కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు నిష్కర్షగా సలహాచివ్వవచ్చు. కాబట్టి, ఈ నాగు మన హిందూదేశములోగల మన ఆర్థికదుస్థితి తొలగుటకు, బీద ప్రజాచిక్షమును అభివృద్ధి పరచుటకు, ఈ అమెరికావారు యిచ్చు technical co-operationతో మన community projects ను అచలుజరిపి, తోడ్పడగలమని చెప్పి ఈ సహాయమును తీసుకొనే ముందు పూర్తిగా, సమగ్రంగా ఆలోచించాలి. ఈనాడు సామ్రాజ్యవాదులైన అమెరికా సహాయమును పొందిన నాల్గే, స్వీడన్ మొదలగు తదితర యూరప్ దేశాలలో దేశాభివృద్ధి వెనుకకు పోయింది.

మన దేశమునుంచి మన విద్యార్థులను విజ్ఞానవంతులైన వారిని యూరప్ దేశములకు పంపి, ఆయా ప్రాజెక్టులను ప్రణాళికలను పరిశోధించి, తగు technical knowledge, experience సంపాదించుటకు తగువసతులు కల్పించి, పోతస్సహపాచవలసియుంది, కాని, మనం ఈనాడు అమెరికావారు ఈ technical aid యిచ్చుటలోగల కుట్రలకు, Dulles యొక్క విదేశాంగ విధానములోగల ఆంతరంగిక భావములను తెలుసుకోవలెను. ఆవిధంగా వారు వారి agents ను మన దేశములో నింపి, వారు యిచ్చుట తిరిగి సామ్రాజ్య తత్వములతో, నిరంకుశ పరిపాలన న్దాపనకు వేయుచున్న కుట్ర అని తేట తెల్లలుగుచున్నది. నిన్న మొన్నటి వరకు భారతదేశంలో నిరంకుశ పరిపాలన జరిపి, భారత ప్రజాను పీల్చి పిప్పిచేసినటువంటి బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదుల హస్తముల నుండి జారిపోయిన ఈ భారతదేశమును పిరిగి అమెరికా హస్తములలో యిరికించుకొనడానికి కుట్రలు, కుతంత్రములను పన్ని, అటువంటి పన్నాగముతో ఈ technical aid అనే పేరుతో అమెరికన్ యేజెంట్లను ఈ దేశంలో నింపజేస్తున్నారు. ఈ technical experts మన దేశ పురోభివృద్ధికి యెంతవరకు తోడ్పడగలరు? పస్త్రతము ఈనాటి పరిస్థితులనుబట్టి చూస్తే, చిన్న మొన్నటి వరకు అంతర్జాతీయ విధానమును గురించి మాట్లాడుతూ, శ్రీ జనావర్లాల్ నెహ్రూ యీ aid తీసుకొనుటలోగల ప్రమాదమును, వారి ఆర్థిక సహాయమును తీసుకొనేముందు మనకుగల బాధ్యతలను గుర్తించవలసివడని, విమర్శిస్తూ చెప్పారు. మనం క్షోడ తిరిగి ఆ విషయాన్ని పూర్తిగా ఆలోచించాలి. పాకిస్థాన్



17th March 1954] [Sri T. Lakshminarayana Reddi

ప్రభుత్వము అమెరికాతో సైనిక సహాయం విషయములో సంధిచేసుకొన్నది ఈ విధానంలో అమెరికా ప్రజలయొక్క ఆభిప్రాయమేమిటో మన అందరికీ తెలుసు. అమెరికా టెక్నిషియన్లను తీసుకొని నవసరములేని ఎందుకంటే, మనదేశములో మన కౌశలవంతులైన technicians ఉన్నారని వారినే తిరిగి చెప్పి వేస్తారు. అందుచేత ఈ అమెరికా technicians ను దిగువను చెప్పుకొని అమెరికా డాలర్లను పుచ్చుకొనుటవల్ల మనదేశం ముందుకు వెళ్లి, మన అనుకోన్నట్లుగా మన ప్రకృతివనము ప్రాజెక్టులను అమలు జరుపుకొనేము. పుదాహరణ కావాలంటే, ఈ నాడు జెకో స్టోవేకియా అటవంటి యూనియన్ దేశాలు ఎంతవరకు పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందినవో మనకు తెలుసు, అటవంటి దేశాలయొక్క technical సహాయమును మనకు కావలసివస్తే ఏలాటి రాజకీయ మతము లేకుండా మనం తీసుకోవచ్చు. అలాంటి దానికి యెవ్విధమైన ఆక్షేపములేదు. ఆక్షేపముపూర్వకముగా మన ప్రధాన మంత్రి శ్రీ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ గారు విదేశాంగ విభాగమును గురించి ఒక statement చెబారంటే దానిని మనం ఖచ్చితంగా బలపరుస్తున్నాము. ఈ అమెరికా స్పూరియన్ టెక్నికల్ సహాయం, technical experts మనకు అక్కర్లేదని ఖచ్చితంగా ఈ శాసనసభలో చెప్పుతున్నప్పుడు, మనం ఎట్టి పరిస్థితులలో గూడ ఆ సహాయమును అంగీకరించకూడదని, అందువలన మన రాష్ట్రం ముందుకు వెళ్లి, పోజులను అని ఖండితముగా నేరుచెప్పున్నాను. ఈనాడు నవచైనా అమెరికా డాలరు సహాయాన్ని, technical సహాయాన్ని తీసుకొనలేదు కాబట్టి, ఆదేశం ఎంతో బాగుపడింది. వారు వేలాదివేల minor irrigation projects మొదలయినవి ఎన్నో కట్టకొన్నారు. మరొకవిషయం చాంకై షేక్ నిరంకుశపరిపాలన హయాంలో దేశం ఆర్థికంగాను, సాంఘికంగాను, technical development విషయంలోను యెంత తిరోగమించినదో, ఆ ప్రభుత్వము ఏమీ చేయలేకపోయినదన్న విషయం, మనకు విశదంకాగలదు.

అమెరికా సహాయం లేకపోతే, హిందూదేశము పురోభివృద్ధి కాజాలదా? అమెరికా సహాయంలేకుండా ప్రజలకు ప్రపయోగపడాలనే భావము మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. మన engineers ప్రకారంగా,

Sri T. Lakshminarayana Reddi] [17th March 1954

విదేశీయ engineers ను తెప్పించుకోవటంలో, ఈనాడు మనం మన engineers కు తీరిని అపచారం చేస్తున్నాము. ఈ పరిస్థితులలో దురన్యవశాత్తు మనం అమెరికాయొక్క అభిప్రాయాల తీసుకొంటున్నాము. యూరప్ దేశాలలోనూ, తదితర దేశాలలో గాని, మన దేశం బాగుపడుతున్నదని, మనం ఏవిధంగాను యితర రాజ్యాలకు తీసుకోమని, మనం పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించాలి. రాజకీయంగా మనకు ఎన్ని భేదాభిప్రాయాలు, భిన్నదృక్పథాలు వున్నప్పటికీ కూడా, ఒక విధంగా మనమంతా, న్యాయమైన విధంగా, యెవ్వరికీ నష్టం లేనివిధంగా, యేకాభిప్రాయానికి వచ్చి, అందరి సహకారంతో పూనుకొన్నట్లయితే, మనకు మన దేశము అభివృద్ధి చెందటానికి అవకాశం వుంది అమెరికా యిచ్చే డాలరు సహాయాన్ని తీసుకొని, పెద్ద పెద్ద projects కడచామంటే వారి సహాయము మనం ప్రత్యేకంగా కోరి అమెరికానుండి తీసుకుంటే, దానివల్ల యెంతటివృద్ధిమైన విషమపరిణామాలకు గురి అవుతామో యొకవంటి ఫలితములు చేరవలసినదో దేశాభివృద్ధికోరి సంపూర్ణమైన హృదయంతో, ఆలోచించాలి.

ఇట్టి పరిస్థితులలో మన engineers కు యెందుకు అవకాశమును కల్పించరాకు అనినేను అడుగుతున్నాను. అట్టి సావకాశములు యిస్తే, ఎందుకోను మన engineers తీసుకోకు అనుటకు దృష్టాంతముగా, తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును కట్టిన మన engineers హిందూ దేశములోనే కాక, యితర దేశాలలోకూడా గౌరవమును పొందుతున్నారు వారిని యితరులు గౌరవిస్తారు. అందుచేత, యీ technical co-operation అనే పేరుతో, ఒకవిధమైన సామ్రాజ్యవాదాన్ని మనదేశంపై పెట్టి, మనపురోభివృద్ధిని అరికట్టి అమెరికా పాలసీవల్ల, విదేశీయుల (అమెరికావాగ) గుప్పిటిలో వున్నంతకాలము, మనకు, మనదేశానికికూడా విముక్తిలేదు. విమోచనములేదు. అందువల్ల ప్రజలు యీ community projects ను యేప్రాంతాలలో పెట్టి మన్నప్పటికీకూడా లాభ లేకుండా పోతుంది.

ఇప్పుడు ఒకవిషయం చెబుతున్నాను. మొన్న K. C. Canal extend చేయటం విషయంలో అమెరికన్ ఏజెంట్లు పనిచేస్తున్నారని

17th March 1954] [Sri T. Lakshminarayana Reddi

యీ పని అంతా అమెరికా చేస్తున్నదనే భావం కనిపిస్తున్నది. ఒక ప్రయోగం  
అభివృద్ధియనుచు వెలిబుచ్చిస్తున్నది. అమెరికా agents  
యిక్కడ వున్నారు. ముందు చేయవలసిన పని యిప్పుడు వెలు  
కోవవచ్చు. అందుకు మనమంతా సహకరిస్తే అది అనుకూలమే  
కరించి మనకు యెన్ని భేదాభిప్రాయములు వున్నప్పటికీ మనదేశాన్ని  
మన సన్నిహితులు యెవరైనా సరే ఒకే రాజకీయ దృక్పథంతో  
చూచి, మనలోమనం సహాయంచేసుకుంటూ అమెరికావారి technical  
aid ను తిరస్కరించి, తద్వారా మన దేశంలో హిందూదేశీయ  
వల్లనే పని అయ్యేట్లు చేయాలి. హిందూదేశీయ అభివృద్ధి చెంద  
నిదే మనం యెన్ని plans వేసినా ప్రయోజనంలేదని ముఖ్యంగా  
మన planning శాఖా మంత్రిగారు గుర్తించాలి. అందుచేత  
అమెరికా సహాయం తీసుకోవటం దేశవిధంగాను మేముకరంకాదని చూపి  
గారు యిట్టి పరిస్థితులలో యీ అసెంబ్లీ సభ్యుల విశ్లేషణ యి  
అనుసరించి, ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. అందుచేత, యీ  
ప్రభుత్వం చేయవలసిన దానికోసము, కేంద్రప్రభుత్వం సూచించినట్లుగా  
అమెరికా agents అయిన technical agents చేతులతో పెట్టకుండా  
యీ ప్రణాళికలను అమలు జరుపుటకుగాను యీ cut motion ను బల  
పరుస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వంకూడ సరియైన దృక్పథంతో యీ విష  
యమునంతా పరిశీలించి అమెరికా సహాయమును తృణీకరించాలని  
చేపుతూ, యీ cut motion ను బలపరుస్తూ యింతటితో విరమిస్తు  
న్నాను.

## APPENDIX.

(Vide answer to starred question No. 298 put by Sri K. Krishna Rao at the meeting of the Legislative Assembly held on 17-3-54.)

*(Placed on the table of the House on 17-3-1954)*

\* 298 (Answered on 15-3-54.)

Will the Hon'ble the Minister for Planning and Public Health be pleased to state:-

(a) With reference to the programme for 1950-51, for Nellore District in the matter of providing House sites to Harijans why only 2 cases involving an expenditure to the Government of Rs. 1,412-7-1 were taken up while 40 cases involving an expenditure of Rs. 63,689-8-0 was programmed for:

(b) With reference to the programme for 1951-52, in Nellore district in the matter of providing house sites for Harijans, why only 11 cases involving an expenditure of Rs. 16,153-15-6 were taken up while 30 cases involving an expenditure of Rs. 50,534-0-0 were programmed for?

• *Development Department.*

*Answer.*

(a) All the 40 cases selected in 1950-51 have been investigated. In the two cases of Velagalavagu and Vemuguntapalem taken up lands were acquired for providing house sites and an expenditure of Rs. 1,796-7-1 was incurred. In the 14 cases the proposals to acquire land were dropped. As the connected disposals have been destroyed due to efflux of time the reasons for dropping the proposals are not available. In the remaining 24 cases, the enquiries were pushed

through in 1951-52 to complete them. The delay in disposing of all the remaining cases in 1950-51 is due to elaborate procedure to be observed in acquisition proceedings under the Land Acquisition Act and the unwillingness of the Harijans in some cases to take up the sites selected by the Government.

(b) Out of the 30 cases selected for 1951-52 awards have been passed for 11 cases and lands taken possession of. Out of the remaining 19 cases awards were passed in 3 cases in 1952-53 and in one case in 1953-54. Draft notification and Draft Declaration have been approved in 3 others cases and the notifications are under preparation in 4 cases. Proposals were dropped in respect of the four cases as house sites required for the Harijans were provided otherwise without resorting to acquisition. The reasons in respect of the four other cases are not available as the connected records have been destroyed by efflux of time. The reasons for not disposing of all the 30 cases in 1951-52 are the same as those furnished in answer to (a) above.

---

